

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza hospodaření vybraného územního samosprávného celku
Economy Analysis of Selected Municipality

Student:	Bc. Radka Čopíková
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Jana Hakalová, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Radka Čopíková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza hospodaření vybraného územního samosprávného celku**
Economy Analysis of Selected Municipality
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika územních samosprávných celků
 3. Charakteristika vybraného územního samosprávného celku
 4. Analýza hospodaření vybraného územního samosprávného celku
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JAMES, Simon and Christopher NOBES. *The Economics of Taxation. Principles, Policy and Practice*. 17th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 2017. 326 p. ISBN 978-1-906201-35-7.
MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Martin TOCAUER. *Rozpočtová skladba 2018*. Praha: Acha obec účtuje, 2018. 295 s. ISBN 978-80-905420-6-8.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Hakalová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018
Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, mimo přílohy č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, vypracovala samostatně“.

V Ostravě 23. 4. 2019

Handwritten signature of Radka Čopíková in blue ink, written over a dotted line.

Bc. Radka Čopíková

OBSAH

1	Úvod	6
2	Charakteristika územních samosprávných celků	8
2.1	Základní charakteristika obce	8
2.2	Identifikace obce	12
2.2.1	Názvy obcí a jejich částí	12
2.2.2	Názvy ulic a jiných veřejných prostranství	13
2.2.3	Označení budov	13
2.2.4	Znak, vlajka a logo obce	13
2.3	Území obce	14
2.3.1	Sloučení obcí	14
2.3.2	Připojení obce	15
2.3.3	Oddělení části obce	15
2.4	Občané	15
2.5	Právní subjektivita	17
2.6	Majetek obce	17
2.7	Působnost obce	17
2.7.1	Samostatná působnost obce	18
2.7.2	Přenesená působnost obce	18
2.8	Orgány obce	20
2.8.1	Zastupitelstvo obce	20
2.8.2	Rada obce	22
2.8.3	Starosta	23
2.8.4	Obecní úřad	24
2.8.5	Zvláštní orgány obce	24
2.9	Rozpočet obce	25

2.10	Rozpočtový proces.....	27
2.10.1	Rozpočtová skladba.....	29
2.10.2	Rozpočtové příjmy	29
2.10.3	Rozpočtové výdaje	33
2.11	Hospodaření obce	33
2.12	Účetnictví obce	34
3	Charakteristika vybraného územního samosprávného celku.....	36
3.1	Historie obce	38
3.2	Obecní symboly	38
3.3	Demografický vývoj	39
3.4	Orgány obce.....	40
3.5	Školství	41
3.6	Spolky v obci	41
3.6.1	Římskokatolická farnost Dolní Lutyně	41
3.6.2	Fotbalové kluby.....	42
3.6.3	Spolky polské komunity.....	42
3.6.4	Svazy chovatelů, zahrádkářů, včelařů	42
3.6.5	Hasičské spolky.....	44
3.6.6	Rozvoj obyvatel různých věkových skupin	44
3.7	Služby obce a obecní vybavenost	45
3.8	Místní poplatky	46
3.9	Dotační program	50
3.10	Investiční akce, rekonstrukce a stavby	50
3.10.1	Rok 2015	50
3.10.2	Rok 2016	51
3.10.3	Rok 2017	52
3.10.4	Rok 2018	53

4	Analýza hospodaření vybraného územního samosprávného celku	55
4.1.1	Finanční analýza.....	55
4.1.2	SWOT analýza	55
4.1.3	Alternativní ukazatele zadluženosti	58
4.1.4	Monitoring zadluženosti obcí.....	58
4.2	Majetek obce a zdroje jeho krytí	60
4.3	Analýza rozpočtových příjmů.....	63
4.3.1	Daňové příjmy	64
4.3.2	Nedaňové příjmy	66
4.3.3	Kapitálové příjmy.....	67
4.3.4	Dotační příjmy (přijaté transfery)	68
4.4	Analýza rozpočtových výdajů	70
4.5	Hospodaření obce v roce 2015	72
4.6	Hospodaření obce v roce 2016	76
4.7	Hospodaření obce v roce 2017	80
4.8	Hospodaření obce v roce 2018	84
4.9	Srovnání rozpočtového hospodaření obce v letech 2015-2018	87
4.10	Rozpočtový výhled obce.....	90
5	Závěr.....	92
	Seznam použité literatury.....	94
	Seznam zkratk	98
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

K poslednímu sčítání, které proběhlo v roce 2018, je registrováno na území České republiky 14 vyšších územních samosprávných celků, tedy krajů, 77 okresů a 6 258 nižších územních samosprávných celků, tedy obcí. Počet obcí se může v jednotlivých letech měnit, jelikož mohou být jednotlivá města, či obce rozdělovány, nebo naopak slučovány do větších celků. Zhodnocení finanční stability, jinak možno také nazvat jako provedení finanční analýzy, se obvykle v základu provádí u podnikatelských subjektů. Ale samozřejmostí je, že povinnost evidovat své příjmy a výdaje mají také územní samosprávné celky. Každá obec musí nakládat se svými finančními prostředky efektivně a svědomitě, jelikož udržení finanční stability je důležité pro budoucí rozvoj obce, ale zdaleka ne všechny příjmy i výdaje mohou obce přímo ovlivnit.

Z mého pohledu je důležité, aby každý občan měl představu o hospodaření obce, ve které žije. Proto je tato diplomová práce zaměřena právě na mou rodnou obec, kterou je Dolní Lutyně. Nachází se v blízkosti hranic s Polskem v severní části Moravskoslezského kraje, spadá pod okres Karviná a žije zde 5 270 obyvatel.

Cílem této diplomové práce je objasnění problematiky hospodaření územních samosprávných celků, charakterizovat obecní samosprávu Dolní Lutyně, poté analyzovat rozpočtové hospodaření vybrané obce Dolní Lutyně v letech 2015-2018 a ze zjištěných výsledků zhodnotit stav hospodaření obce.

Druhá kapitola je zaměřena pouze na základní stupeň územní samosprávy, a to tedy obecní zřízení. Správa územních samosprávných celků se řídí Zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. (dále jen „zákon o obcích“). Finanční hospodaření územních samosprávných celků, rozpočtový proces, jejich organizace a hospodaření svazků obcí je poté specifikováno v Zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“) a dalších zákonech a vyhláškách. V této kapitole vymezena legislativa týkající se územních samosprávných celků, teoretické objasnění pojmů týkajících se obcí, identifikace obcí, území působnosti obcí, zřizované orgány obce a v druhé části je popsáno hospodaření, účetnictví obcí, sestavení rozpočtu a jemu předcházející rozpočtový proces.

V dílčí kapitole č. 3 je uvedena základní charakteristika vybrané obce Dolní Lutyně, jako je historie obce, její symboly a demografický vývoj, orgány obce, školství, spolková

činnost obce, nabídka služeb, dále také např. zavedené místní poplatky, dotační program a program rozvoje obce.

Čtvrtá kapitola je poté aplikační a analytická. Je zde zpracováno hospodaření obce Dolní Lutyně v letech 2015-2018, schválený rozpočet obce pro rok 2018 a 2019, a také střednědobý výhled rozpočtu na rok 2020 a 2021. Jsou zde srovnány obecní příjmy a výdaje, čerpání dotací. Ze získaných údajů jsou zpracovány grafy a tabulky, z nichž bylo provedeno celkové shrnutí a zhodnocení finanční stability obce Dolní Lutyně. Pro obec jsou zde také navrženy možná opatření pro její budoucí rozvoj.

Při zpracování diplomové práce byly v teoretické části použity metody deskripce, v praktické části poté metody popisu, analýzy a komparace. Jako zdroje informací byla využita odborná literatura, platné právní předpisy, internetové zdroje a také data a údaje zveřejněné obcí Dolní Lutyně.

2 Charakteristika územních samosprávných celků

Pojem územní samosprávný celek lze nalézt již v 60. letech 19. století za dob Rakouska-Uherska. Tři roky po skočení 2. světové války však byl systém nahrazen a k jeho obnovení došlo po roce 1989. Úprava systému správy územních samosprávných celků se však již od svého počátku neustále vyvíjí, ale dle Ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava ČR“) se Česká republika dělí na:

- základní územní samosprávné celky, za které jsou považovány obce,
- vyšší územní samosprávné celky, kterými jsou kraje.

Obec lze chápat jako samosprávné společenství občanů tvořících územní celek, který musí být z hlediska svého teritoria jasně vymezen a má tak své přesně stanovené hranice. Tato diplomová práce je zaměřena na základní územní samosprávné celky, tedy obce, proto je následující teoretická stránka zaměřena především právě na ně.

2.1 Základní charakteristika obce

Jak již bylo v úvodu zmíněno, správa obcí se řídí především zákonem o obcích, vydaném roku 2000, dále také Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod. Z mezinárodních smluv stojí za zmínku zajisté Evropská charta místní samosprávy, která byla přijata ve Štrasburku již roku 1985 a pro Českou republiku vstoupila v platnost v roce 1999.

Obce, jakožto územní samosprávné celky, mají právo spravovat své věci samostatně a stát pak nemá právo do této pravomoci obce zasahovat, to však s výjimkou zjištění porušení zákona (Kočí, 2012).

Obec je charakterizována 4 základními znaky:

- území,
- občané,
- právní subjektivita a způsobilost k právním úkonům,
- majetek a hospodaření s ním.

Pokud jsou splněny výše uvedené základní znaky obce, může se hovořit o obci jako o územním samosprávném celku, který vystupuje jako PO (Havlan, 2014).

Proto má každá obec jasně vyčleněné území, musí mít občany a právní subjektivitu, musí být tedy PO a ta musí být způsobilá k právním úkonům, v neposlední řadě musí mít obec možnost vlastnit majetek a hospodařit s ním dle vlastní vůle. Jak vyplývá ze základních povinností obce, měla by usilovat a pečovat o všestranný rozvoj svého území a chránit také veřejný zájem.

Obecní zřízení stanovuje podmínky, za kterých může mít obec rozdílný statut. V ČR je proto možno dále rozlišit tyto základní druhy obcí:

- obce, které jsou městy,
- města,
- městyse,
- statutární města.

Přičemž dle zákona o obcích je obec s nejméně 3 000 obyvateli považována za **město**, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po souhlasu vlády. Existuje ovšem výjimka, a to pro obce s nižším počtem obyvatel než 3 000, které byly městem před datem 17. května 1954. V tomto případě musí obec o udělení statutu města požádat předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

V případě **městyse** není stanoven žádný minimální počet obyvatel. Pro představu lze městys přirovnat svou velikostí ke vsi, ale nedosáhl však počtu obyvatel pro status města. Tento status se však okolo roku 1950 přestal využívat a znovu k jeho využití došlo až roku 2006. O status městyse může obec zažádat předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Posledním titulem je **statutární město**, jemuž přiznává titul zákon. Jejich území může být rozděleno na městské obvody, části. Vnitřní poměry, co se týče správy, jsou definovány v obecně závazné vyhlášce obce. Na území ČR se nyní nachází 25 statutárních měst. Zvláštní postavení pak zajímá hlavní město ČR, tedy Praha, která je rovněž statutárním městem, ale má svou vlastní právní úpravu. Ta je obsažena v Zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Obce jsou také veřejnoprávní korporací, mají právo vlastnit majetek a hospodařit dle vlastního rozpočtu. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, tedy kraje, kterých je na území ČR 14. V rámci MS kraje, jenž je při srovnání velikosti rozlohy na 6. místě a na 3. místě co do počtu obyvatel, je evidováno 300 obcí. V celé ČR je poté evidováno k poslednímu sčítání za rok 2018 celkem 6 258 samospráv.

V následující Tab. 2.1 a Tab. 2.2 jsou rozříděny obce do kategorií dle počtu obyvatel a je zde uveden jejich počet a také počet obyvatel. Pro srovnání je Tab. 2.1 vytvořena pro celé území naší republiky a Tab. 2.2 poté pouze pro MS kraj.

Tab. 2.1 Přehled kategorií obcí a jejich počet obyvatel v ČR k 1. 1. 2018

Kategorie podle počtu obyvatel	ČR			
	Počet obcí		Počet obyvatel	
	<i>celkem</i>	<i>% vyjádření</i>	<i>celkem</i>	<i>% vyjádření</i>
do 199	1 432	22,88	178 327	1,68
od 200 do 499	1 992	31,83	650 760	6,13
od 500 do 999	1 379	22,04	974 837	9,19
od 1 000 do 1 999	755	12,06	1 052 794	9,92
od 2 000 do 4 999	427	6,82	1 288 242	12,14
od 5 000 do 9 999	142	2,27	969 575	9,14
od 10 000 do 19 999	69	1,10	967 946	9,12
od 20 000 do 49 999	44	0,70	1 317 144	12,41
od 50 000 do 99 999	12	0,19	870 531	8,20
nad 100 000	6	0,10	2 339 899	22,05
Celkem	6 258	100,00	10 610 055	100,00

Zdroj: Malý lexikon obcí České republiky 2018, vlastní propočet a zpracování.

Z tabulky 2.1 je zřejmé, že obcí do 1 000 obyvatel je na území ČR až 76,75 %, žije v nich však pouze 17 % celkového obyvatelstva. Pro takto malé obce je obtížnější udržovat pro své občany vybavenost na vyšší úrovni. Další rozdělování takto malých obcí je proto nepříznivou skutečností pro stát a v konečném důsledku i pro samotné obce. Stát se proto v posledních letech snaží naopak podporovat slučování malých obcí do větších celků. Obce se mohou slučovat prostřednictvím dobrovolných svazků, smluv o sdružení, anebo jiných seskupení obcí, a to např. Svaz měst a obcí ČR.

Tabulka 2.2 je vytvořena pro srovnání počtu obcí a jejich obyvatel v celé republice s MS krajem.

Tab. 2.2 Přehled kategorií obcí a jejich počet obyvatel v MS kraji k 1. 1. 2018

Kategorie podle počtu obyvatel	Moravskoslezský kraj			
	Počet obcí		Počet obyvatel	
	<i>celkem</i>	<i>% vyjádření</i>	<i>celkem</i>	<i>% vyjádření</i>
do 199	14	4,67	2 090	0,17
od 200 do 499	54	18,00	17 469	1,45
od 500 do 999	77	25,67	55 912	4,64
od 1 000 do 1 999	74	24,67	105 594	8,76
od 2 000 do 4 999	47	15,67	145 437	12,06
od 5 000 do 9 999	19	6,33	129 339	10,73
od 10 000 do 19 999	3	1,00	41 315	3,43
od 20 000 do 49 999	7	2,33	179 023	14,85
od 50 000 do 99 999	4	1,33	239 257	19,84
nad 100 000	1	0,33	290 450	24,09
Celkem	300	100,00	1 205 886	100,00

Zdroj: Malý lexikon obcí České republiky 2018, vlastní propočet a zpracování.

Zatímco na území celé ČR je obcí do 1 000 obyvatel přes 70 %, na území MS kraje je takovýchto malých obcí pouze 48,34 % a žije v nich jen 6,26 % obyvatelstva MS kraje, jak vyplývá z tabulky 2.2.

2.2 Identifikace obce

Každá územní samospráva je rozdílná, jejich identifikace je proto velmi důležitá. Prvotním a základním identifikátorem je samozřejmě samotný název obce. Poté je také k identifikaci využívána adresa sídla místního obecního úřadu a číslo, pod kterým je obec jako PO evidována v registru osob v systému základních registrů.

2.2.1 Názvy obcí a jejich částí

Jak již bylo zmíněno, název obce je základním identifikačním prvkem. Povinnost označení obce vyplývá ze zákona o obcích, podrobně je vše specifikováno v § 27 tohoto zákona. O názvu obce rozhoduje zastupitelstvo obce a ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra ČR na základě návrhu obce. Změna názvu je však také pro obec značnou finanční zátěží a je velmi komplikovaná, proto k ní dochází ve zcela výjimečných případech a za výjimečných okolností. Většina názvů obcí se tedy neměnila již od svého počátku (založení), názvy mohou vycházet z historického pojmenování obce; z překladu názvu obce z cizího jazyka; název může být také odvozen od jména významné postavy, která v obci žila; a v neposlední řadě může znamenat také skutečnost, která je pro danou oblast typická a tradiční.

Své názvy mohou mít také části obce. Jako část obce je definována evidenční jednotka, která má na svém území budovy s čísly popisnými a čísly evidenčními a která leží v jednom souvislém území. Jejich názvy zpravidla vychází ze zaniklých částí obce, dřívějších osad, či z historických názvů. V případě přejmenování části obce nebo vzniku nové části, či zániku je nutné tuto skutečnost oznámit opět Ministerstvu vnitra ČR, Českému úřadu zeměměřickému, katastrálnímu a příslušnému katastrálnímu úřadu. Ke změně pak dochází zápisem do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí.

Název obce musí být uveden v českém jazyce. Existuje však specifický případ, kdy je název obce uveden v jazyce jiném, a to v případech, kdy se v obci hlásí alespoň 10 % občanů k jisté národnostní menšině. O tuto výjimku však musí zástupci národnostní menšiny požádat. Zákon nevylučuje možnost shody v názvu dvou i více obcí, v tomto případě je nutností jejich identifikaci dále upřesnit.

2.2.2 Názvy ulic a jiných veřejných prostranství

Pro názvy ulic platí podobná pravidla jako pro stanovení názvu obce. O názvech ulic tedy rozhoduje zastupitelstvo obce a jejich název musí být uveden v jazyce českém. V případě přejmenování ulic je nutné provést zápis do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Pro názvy ulic je typické, že jejich označení v rámci jedné obce se nesmí shodovat. Označení ulic a jiných veřejných prostranství provádí rovněž obec na své náklady. Obec také určí, jak budou ulice označovány. Nejčastějším případem je použití tabulek. Jejich barvu a velikost stanoví obec ve vyhlášce tak, aby všechna označení byla jednotná. Tabulky s názvy musí být umístěny na viditelném místě na začátku, konci ulice a v případě křižování ulice. Ze zákona o obcích § 30 vyplývá, že označení ulice může být také na soukromém pozemku, pokud není možnost využití obecního majetku, či pozemku. V tomto případě má FO povinnost bezúplatně připevnit tabulku s názvem na své nemovitosti na viditelném místě. Označení nesmí být poškozeno, překryto, či odstraněno. Jakékoliv protizákonné zacházení je považováno za správní delikt a je tedy pokutováno dle § 58 zákona o obcích.

2.2.3 Označení budov

Budova musí být označena číslem popisným, či číslem evidenčním. Evidenčním číslem jsou označovány např. stavby pro rekreaci, dočasné stavby a také budovy, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. U posledního typu budov jsou ale stanoveny výjimky. Č. p. a č. e. uděluje obecní úřad a majitel má povinnost budovu řádně přiděleným číslem označit. Jsou také povoleny změny č. p. a č. e., ale to ve velmi výjimečných případech. Změny hradí obec ze svého rozpočtu. V případě neoznačení, či poškození může obec opět uložit FO pokutu.

2.2.4 Znak, vlajka a logo obce

Typickým příkladem pro rozlišení obcí je také obecní znak, vlajka, či logo. O tom, zda obec bude tyto identifikátory využívat, se rozhodne sama, povinnost není dána zákonem. Pokud by chtěla obec užívat znak vlajku nebo logo, požádá o udělení předsedu Poslanecké sněmovny ČR na základě předloženého návrhu. Pro podobu a užívání znaku, vlajky a loga neplatí žádná speciální pravidla. V těchto identifikátorech jsou většinou znázorněny věci, jimiž se daná obec vyznačuje a jsou pro ni typické. Logo je pak vhodné používat v písemnostech a jiných materiálech, jež obce propagují.

2.3 Území obce

Každá obec se musí nacházet na území ČR. Katastrální území tvoří území obce, přičemž každá obec může mít buďto jedno, či více katastrálních území. Název katastrálního území, jak vyplývá ze Zákona č. 344/1992 Sb., zákon České národní rady o katastru nemovitostí České republiky (dále jen „katastrální zákon“), je vždy jedinečný. V tomto lze najít rozdílnost od názvů obcí, které se mohou shodovat. Obecní území lze členit na zastavěné a nezastavěné. V zákoně o obcích jsou uvedeny 3 případy, ve kterých může dojít ke změnám území obce, a to je sloučení obcí, připojení obce a oddělení části obce. Ke změnám území obce může dojít pouze na počátku kalendářního roku, dochází k nim na základě dohody mezi obcemi. Uzavření této dohody má povinnost obec oznámit Ministerstvu financí ČR, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu.

2.3.1 Sloučení obcí

V případě sloučení obcí dochází ke zvětšování území obce. Původní obce zanikají a vzniká obec nová. Lze slučovat dvě i více obcí, a to uzavřením písemné dohody o sloučení obcí, které spolu sousedí. Dohoda o sloučení má předepsané náležitosti, v případě jejich nedodržení je neplatná.

Náležitosti dohody o sloučení obcí:

- *den, měsíc a rok, ke kterému se obce slučují,*
- *název obce a sídlo jejich orgánů,*
- *určení právních předpisů obcí, které byly vydány slučovanými obcemi a zůstanou v platnosti v celé obci po sloučení,*
- *výčet katastrálních území obce po sloučení,*
- *určení majetku, vč. finančních prostředků, ostatních práv a závazků, PO a organizačních složek slučovaných obcí (Kočí, 2012).*

Na svém názvu jsou obce povinny se dohodnout, pokud však nedojde ke vzájemné dohodě, tato pravomoc je přenechána Ministerstvu vnitra ČR. To také vždy musí vydat svůj souhlas v případě, kdy je nový název zle odlišný od původních názvů obcí. O sloučení rozhodují zastupitelstva jednotlivých obcí. Tato skutečnost musí být oznámena veřejnosti a ta má právo, v případě nesouhlasu, podat návrh ke konání místního referenda, a to do 30 dnů od zveřejnění rozhodnutí o sloučení.

2.3.2 Připojení obce

K připojení obce dochází tehdy, když jedna obec zanikne a připojí se k jiné, opět se tedy zvětší její území. Připojované obce spolu musí opět sousedit. Stejně jako v případě slučování obcí dochází na základě domluvy k sepsání dohody o připojení obce. Náležitosti dohody jsou jasně stanoveny a jsou stejné jako v případě sloučení obcí, vyjma názvu obce, jelikož ten pro právního nástupce zůstává totožný. Právním nástupcem je obec, která nezaniká. Opět může být v případě nesouhlasu veřejnosti s připojením obce konáno místní referendum. Majetek, finanční prostředky, ostatní práva, závazky, organizační složky zaniklé obce přechází na obec nástupnickou, a to ke dni, kdy se obec připojuje.

„Obec, která při připojení nezanikla, zašle opis dohody o připojení Ministerstvu vnitra, Ministerstvu financí, Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu, příslušnému katastrálnímu úřadu a příslušnému finančnímu úřadu.“ Jak tvrdí Kočí (2012, s. 33).

2.3.3 Oddělení části obce

V tomto posledním případě změny území obce dochází ke vzniku obce nové a žádná z částí nezaniká. Dochází pouze ke změně území, v tomto případě ke zmenšení původního území obce o oddělenou část, a samozřejmě také ke snížení počtu obyvatel v původní obci. O oddělení obce rozhoduje krajský úřad. Aby bylo oddělení části obce vůbec možné, musí být dodržena pravidla, která jsou uvedena v zákoně o obcích, konkrétně v § 21.

2.4 Občané

Občan je základní jednotkou, ze které se obec skládá, a také hlavním znakem obce. Občan obce je vždy považován za FO, která je státním občanem ČR a má v obci nahlášen trvalý pobyt. Podmínky pro splnění těchto předpokladů jsou upraveny v zákonech. Konkrétně definici trvalého pobytu nalezneme v Zákoně č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů. Adresu trvalého pobytu si volí každý občan sám ze své vlastní vůle a lze ji nalézt v registru obyvatel. Každému občanovi přísluší mít pouze jedno místo trvalého pobytu, nelze uvést více adres.

Podmínky pro získání státního občanství jsou poté definovány v Zákoně České národní rady o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky č. 40/1993 Sb. Českého občanství lze dle tohoto zákona nabýt 6 způsoby, a to:

- narozením,
- osvojením,
- určením otcovství,
- prohlášením,
- nalezením na území ČR,
- udělením občanství.

Každý občan má svá **práva**. *Kočí (2012) tvrdí, že práva spojená s občanstvím se týkají pouze zletilých osob, tedy občanů obce, kteří dosáhli věku 18 let. Tito občané mají právo:*

- *volit a být volen, např. do zastupitelstva obce;*
- *přímého rozhodování o důležitých otázkách týkajících se obce, tj. hlasování v místním referendu;*
- *na vyjádření se před zastupitelstvem na zasedání zastupitelstva obce,*
- *vyjadřovat se k rozpočtu obce, buďto písemně, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce;*
- *nahlížet do obecních dokumentů, jako je např. rozpočet obce, závěrečný účet obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy;*
- *na projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce;*
- *na podávání návrhů, připomínek a podnětů.*

V zákoně o obcích je také užíván pojem **čestný občan** obce. Je jím FO, které tento titul udělilo zastupitelstvo obce, jelikož se značnou měrou podílela na rozvoji obce.

2.5 Právní subjektivita

Právní subjektivitu musí mít každá obec. Jde o třetí znak obce, jež byl uveden v kapitole 2.1. Obec je vždy PO a má svá práva i povinnosti, je způsobilá jednat vlastním jménem v právních i majetkoprávních vztazích.

Veškeré právní úkony koná jménem obce starosta, který zastupuje obci navenek, v případě zástupu pak místostarosta. Starosta obce činí úkony jak hmotně právní, tak i procesně právní dle § 21b odst. 1 Zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „občanský soudní řád“) a také § 30 odst. 4 Zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“).

2.6 Majetek obce

Posledním znakem obce, jakožto PO a tedy veřejnoprávní korporace, je právo vlastnit majetek. Majetek je tvořen hmotnými a nehmotnými statky, se kterými má obec právo nakládat dle uvážení. „*Musí být zajištěno, aby majetek obce byl využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy obce a úkoly obce vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti obce, jak tvrdí Kočí (2012, s. 68).*“

2.7 Působnost obce

V zákoně o obcích je jejich působnost rozdělena na 2 klíčové působnosti, a to:

- samostatná působnost obce, jež je definována v § 35 odst. 1 a následujících zákona o obcích,
- přenesená působnost definována od § 61 odst. 1 zákona o obcích.

Samostatná působnost má vždy přednost před přenesenou působností. Základním rozdílem je skutečnost, že zatímco samostatná působnost je v zákoně o obcích stanovena pouze výčtem, takže do ní mohou spadat i činnosti neuvedené přímo v zákoně, přenesenou působnost obec vykonává pouze v případě, kdy je přesně uvedena v zákoně. U malých obcí může nastat problém v rozlišení samostatné a přenesené působnosti.

2.7.1 Samostatná působnost obce

Samostatná působnost je primární činnost obce. Obec má povinnost pečovat o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se zejména o uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku, v neposlední řadě také finanční možnosti obce.

Do samostatné působnosti obce patří také pravomoci zastupitelstva obce a záležitosti uvedené v obecním zřízení jako pravomoci rady obce. Zastupitelstvo obce má poté za úkol např.:

- schvalování programu rozvoje obce;
- schvalování rozpočtu, závěrečného účtu a účetní závěrky obce;
- zabezpečení hospodaření obce podle schváleného rozpočtu;
- provedení rozpočtových opatření;
- ukládání pokut za správní delikty;
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce;
- zřizovat a rušit obecní policii;
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a další.

Svou úlohu při výkonu samostatné působnosti obce má po zastupitelstvu a radě obce také samozřejmě obecní úřad, který plní úkoly nařízené zastupitelstvem a radou. Další úlohu zde má také starosta obce, který realizuje rozhodnutí zastupitelstva a rady obce a zastupuje obec navenek.

2.7.2 Přenesená působnost obce

„U přenesené působnosti je ingerence orgánů státu a krajů přirozená a nutná, neboť jde o výkon státní správy, kde orgán kraje (krajský úřad) vystupuje jako nadřízený orgány a orgány státu (ministerstva) zde vystupují jako ústřední správní úřady, které výkon státní správy koordinují, usměrňují a sjednocují.“ Jak uvádí Kočí (2012, str. 62).

V ČR existuje většinou smíšený systém, tedy kombinace činností vykonávaných prostřednictvím samostatné působnosti a zároveň také přes přenesenou působnost prostřednictvím státní správy. Ze státního rozpočtu je každoročně vyčleňována částka, která slouží jako příspěvek na výkon přenesené působnosti. Orgány obce se při výkonu

přenesené působnosti musí řídit zákony a jinými právními předpisy, dále jednotlivými usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a v neposlední řadě pak opatřeními a návrhy příslušných orgánů veřejné správy.

Rozsah výkonu a zásahu státní správy se různí. Podle rozsahu přenesené působnosti lze rozřadit obce do tří základních kategorií na:

- obce prvního stupně;
- obce druhého stupně;
- obce třetího stupně.

V případě **obcí prvního stupně** jde především o menší obce, na něž byl přenesen pouze základní okruh přenesené působnosti. Hlavní úlohu zde sehrává obecní úřad, popřípadě zvláštní orgán obce, např. komise pro projednávání přestupků. Činnosti zde spadající vykonávají všechny obce bez rozdílu, je to např. vedení evidence obyvatel, zajištění voleb v obci, zabezpečení ochrany veřejného pořádku, projednávání přestupků, zabezpečení správy místních poplatků a další. Některé z těchto obcí vykonávají také působnost matričního úřadu. V těchto obcích je velice obtížné vykonávat přenesenou působnost, většinou schází odborný pracovník, který by činnost vykonával, proto ji zajišťuje starosta obce, nebo jiný pověřený zastupitel.

Obce s pověřeným obecním úřadem jsou řazeny do tzv. **obcí druhého stupně**. Tyto obce vykonávají kromě základního rozsahu přenesené působnosti také další činnosti, a to např. v oblasti matričního zákona, stavebního zákona, zákona o vodách, v oblasti ochrany životního prostředí, veřejné dopravy atd. Přenesenou působnost vykonávají prostřednictvím obecního úřadu. Tyto obce již však mají profesionální úředníky, kteří vykonávají agendu alespoň v základním rozsahu. Vyšší odborná specializace však zde stále schází.

Poslední stupeň obcí, a tedy třetí, zaujímají obce s rozšířenou působností. Na rozdíl od obcí zařazených v prvním a druhém stupni provádějí také činnosti související s živnostenským podnikáním, vydávají cestovní a osobní doklady, řidičské průkazy, vedou registr motorových vozidel atd. „*Kočí uvádí, že výčet obcí s rozšířenou působností je stanoven v Zákoně č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů (2012, str. 75).*“

2.8 Orgány obce

Dle § 5 zákona o obcích jsou obce spravovány:

- v první řadě zastupitelstvem obce,
- radou obce,
- starostou obce,
- obecním úřadem,
- zvláštním orgánem obce.

Výčet orgánů obce je směrodatný, obce nemají možnost vytvářet žádné jiné orgány, které nejsou v zákoně uvedeny. Obec musí mít zřízeny minimálně 3 orgány, a to obecní zastupitelstvo, starostu a obecní úřad. Rada obce a zvláštní orgán obce jsou zřizovány dobrovolně dle uvážení a potřeby. Orgány se v jednotlivých obcích liší v návaznosti na rozsahu výkonu přenesené působnosti.

2.8.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce zaujímá nejvyšší postavení, řeší a rozhoduje o nejdůležitějších otázkách týkajících se obce. Skládá se z členů zastupitelstva, kteří jsou voleni v obecných, rovných, přímých a tajných volbách na 4leté funkční období. Zákon rozlišuje zastupitele uvolněné a neuvolněné, i když jsou jejich kompetence stejné. Jako uvolněného člena lze označit zastupitele, který je pro výkon této funkce uvolněn ze svého pracovního poměru, ale také ten, kdo dříve před zvolením v pracovním poměru nebyl. Uvolněný člen má také nárok na odměnu a na dovolenou v délce pěti týdnů za kalendářní rok. V případě neuvolněného člena odměna vyplacena být může, ale nemusí, o tom rozhoduje zastupitelstvo prostřednictvím hlasování. Výsledky hlasování jsou přijímány většinovým souhlasem členů.

Počet členů zastupitelstva stanovuje na každé volební období zastupitelstvo, a to nejpozději do 85 dní přede dnem voleb do zastupitelstva. Jejich počet závisí na počtu obyvatel a také na velikosti obce. V zákoně o obcích, konkrétně § 68 odst. 1 je stanoven minimální a maximální počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel dané obce, viz tabulka 2.3.

Tab. 2.3 Přehled potřebného počtu členů zastupitelstva podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Potřebný počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., vlastní zpracování.

Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, občané obce mají právo se jich zúčastnit. Prostřednictvím zasedání zastupitelstva je vykonávána jeho pravomoc, kterou není možno vykonávat neveřejně, na pracovních či podobných typech zasedání. Zasedání lze rozdělit do dvou skupin, a to na ustavující zasedání zastupitelstva obce a veřejná zasedání zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce je svoláváno starostou obce, jež jej také řídí, a musí se sejít nejméně jednou za tři měsíce, ale jinak vše záleží na potřebě. Aby mohlo být projednáváné opatření přijato, musí být přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Data a místo konání zasedání zveřejňuje obecní úřad povětšinou na své úřední desce alespoň 7 dní před zasedáním. Během zasedání je přítomen také zapisovatel, příp. zapisovatelka, která vyhotoví zápis z jednání. Tento zápis je vždy ověřen a musí být vyhotoven do 10 dní od zasedání.

Zastupitelstvo většinou rozhoduje prostřednictvím usnesení ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Tyto skutečnosti jsou v zájmu obce a občanů. Dále rozhoduje o záležitostech, které do působnosti obce svěří speciální zákon, např. stavební zákon. Veškeré pravomoci zastupitelstva jsou uvedeny v § 84 odst. 2 písm. a) až z) zákona o obcích.

Zastupitelstvu obce je např. vyhrazeno právo:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- zřizovat a zrušovat obecní policii,

- rozhodovat o zřízeních nebo názvech částí obce, názvech ulic a dalších veřejných prostranstvích,
- udělovat a odmítat čestné občanství obce a ceny obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce a další.

V § 85 zákona o obcích je poté přesně vyhrazeno rozhodování zastupitelstva obce o majetkoprávních úkonech. Jedná se např. o úpravu poskytování věcných darů, nabytí a převod nemovitých věcí, poskytování dotací, uzavírání smluv o sdružení a poskytování majetkových hodnot, peněžité i nepeněžité vklady do PO, zastavení nemovitých věcí, vydání komunálních dluhopisů a další.

2.8.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce, rozhoduje o otázkách týkajících se každodenního chodu obce a zodpovídá se zastupitelstvu obce. Členové rady obce jsou voleni zastupitelstvem obce, a to je také z funkce odvolává. V praxi jsou propojeny tyto orgány tak, že rada obce projednává stejné záležitosti jako zastupitelstvo a jejich rozhodnutí předkládá rada zastupitelstvu jako doporučení, zda se má záležitost schválit, či ne. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady, kteří jsou členy zastupitelstva obce. Jejich počet musí být lichý, aby nedocházelo k nerozhodnosti při hlasování. Minimální počet je 5 členů a maximální pak 11 členů, za podmínky, že nesmí překročit 1/3 počtu členů zastupitelstva. U obcí, jejichž zastupitelstvo má méně než 15 členů se rada obce nevolí. Dle tab. 2.3 je to povětšinou u obcí do 3 000 obyvatel. V tomto případě vykonává funkci rady přímo starosta obce, to však ne vždy. V zákoně je stanoveno 5 výjimek, když pravomoc rady přejímá zastupitelstvo obce. A to např. při rozhodování ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, vydávání nařízení obce, stanovení celkového počtu zaměstnanců obce v obecním úřadu a organizačních složkách obce atd.

Rada obce se schází povětšinou dle potřeby a její jednání bývá neveřejné. Schůzi rady se účastní její členové, či také přizvaní členové zastupitelstva a tajemník úřadu. Ten ale nemá právo hlasovat a jeho hlas je považován za hlas pouze poradní. Rada je schopna se usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny členů. Ze zasedání rady se opět pořizuje zápis, který je nutné pořídit již do 7 dní od jejího konání, na rozdíl od zápisu ze zasedání zastupitelstva.

Pravomoci rady obce jsou stanoveny v § 102 odst. 2 písm. a) až p) zákona o obcích. Jedná se např. o právo:

- zabezpečovat hospodaření obce dle schváleného rozpočtu,
- provádět rozpočtová opatření,
- rozhodovat v záležitostech obce jako jednoho společníka obchodní společnosti,
- vydávat nařízení obce,
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu,
- zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu,
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi a další.

2.8.3 Starosta

Starosta stojí v čele obecního úřadu. Jeho základní funkcí je zastupování obce navenek, avšak nemůže za obec jednat jen dle vlastní vůle. Starosta obce musí mít své jednání podloženo rozhodnutím rady, či zastupitelstva obce. Starosta nemá postavení statutárního orgánu, nemůže vytvářet vůli obce sám, ale může pouze vůli navenek sdělovat a projevovat (Kočí, 2012).

Funkce starosty je taktéž definována v zákoně o obcích. Starostu a místostarostu, jakožto jeho zástupce, volí do funkcí zastupitelstvo z řad svých členů. Jeho volební období je zásadně 4leté, avšak může být zvolen vícekrát za sebou. Starosta musí být občanem ČR a za výkon své funkce se zodpovídá zastupitelstvu. Zvláštním druhem starosty je primátor, jenž zastává svou funkci ve statutárních městech. Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti a vykonává tak stejné funkce, které náleží ze zákona starostovi obce. Pokud obec nemá zřízenou funkci tajemníka, poté je starosta obce statutárním orgánem zaměstnavatele, dále zastává pozici zaměstnavatele, řídí a kontroluje zaměstnance obce.

Jeho pravomoci jsou vyjmenovány v § 103 odst. 4 písm. a) až i) zákona o obcích. Jedná se především o:

- odpovědnost za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce,
- svolávání zasedání zastupitelstva, rady obce a také jejich řízení,
- odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce,
- možnost požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak se státním znakem a další.

2.8.4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (příp. místostarostové), tajemník obecního úřadu (je-li funkce zřízena) a zaměstnanci obce. Je jedním z orgánů obce, který realizuje rozhodnutí a plní úkoly, které mu byly uloženy. Dále také pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a vykonává funkci přenesené působnosti, kromě činností, jež patří do působnosti jiného orgánu, či komise rady. Obecní úřad nemá právní subjektivitu.

Obecní úřad lze členit na odbory a oddělení, které se starají o jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu. V případě statutárních měst se lze setkat s dalším členěním na úseky, či samostatné úřady, do nichž spadají jednotlivé odbory.

Obecní úřad je zcela nezbytný pro řádné zabezpečení činnosti obce, za které je odpovědný tajemník obecního úřadu, který se zodpovídá starostovi obce. Tato funkce musí být zřízena u obcí s pověřeným obecním úřadem a rozšířenou působností, tedy u obcí druhého a třetího stupně. Pokud tato funkce není nutná, vykonává ji starosta obce. V případě zasedání zastupitelstva, či rady se jej může tajemník zúčastnit, jeho hlas je však pouze poradní.

2.8.5 Zvláštní orgány obce

Tyto orgány jsou zřizovány pouze za předpokladu, kdy jsou stanoveny zvláštními zákony, přičemž se povětšinou jedná o zvláštní orgán obce s rozšířenou působností. Zvláštní orgány poté zastávají přenesenou působnost, a to nejen pro území dané obce, ale také pro správní obvod obce s rozšířenou působností. Členy těchto orgánů jmenuje i odvolává starosta obce. Příkladem může být povodňová komise obce, bezpečnostní rada obce, krizový štáb obce a také komise pro sociálně právní ochranu dětí.

2.9 Rozpočet obce

Rozpočet lze chápat jako nástroj k usnadnění řízení všech aktivit obce a přidělování potřebných prostředků. V rozpočtu jsou soustřeďovány jak příjmy, kterými obec disponuje, tak výdaje, které obec musí vynaložit. Rozpočty obcí jsou součástí veřejných rozpočtů, které jsou vždy samostatné a fungují nezávisle, ale existují mezi nimi také různé vazby. Tyto vazby mohou představovat např. dotace, příspěvky a návratné finanční výpomoci.

Na rozpočet lze pohlížet ze 3 pohledů, a to tedy jako na:

- *rozpočet jako balance příjmů a výdajů,*
- *rozpočet jako finanční plán,*
- *rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky (Provazníková, 2007).*

Rozpočet obce schvaluje zastupitelstvo obce a s jeho návrhem má právo seznámit se každý občan dané obce. K nahlédnutí je možné jej nalézt na úřední desce, a to minimálně 15 dní přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva. Jeho sestavení musí být v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech. Sestavuje se za rozpočtový rok, který je povětšinou shodný s kalendářním rokem. Při jeho zpracování obec vychází z rozpočtového výhledu. Ten se sestavuje na základě uzavřených smluv přijatých závazků, obsahuje také souhrnné údaje o příjmech a výdajích, pohledávkách a závazcích, finančních zdrojích a nalezneme zde také potřeby pro dlouhodobě realizované záměry. Jedná se tedy o sestavení střednědobého výhledu, který shromažďuje informace ve výhledu 2 až 5 let po sestavení přehledu.

Zpravidla se sestavuje jako vyrovnaný, v tomto případě tedy je výše příjmy shodná s výši plánovaných výdajů. Je ale také možné sestavit rozpočet jako nevyrovnaný, a to buďto přebytkový, či deficitní. V případě přebytkového rozpočtu, kdy příjmy převyšují výdaje, si obec vytváří finanční rezervu pro hospodaření v dalším roce, může také vzniklý přebytek převést o peněžních fondů. Pokud již obec dopředu ví, že výše příjmů bude nižší než výdaje, použije pro financování buďto finanční rezervu z minulých let, či využije jiné zdroje, jako je např. úvěr, půjčka nebo příjem z prodeje komunálních dluhopisů od obce.

V tabulce 2.4 je znázorněno členění běžného rozpočtu obce na příjmy, které jsou dále členěny na daňové, nedaňové a přijaté transfery, a poté výdaje dle Provaszníkové.

Tab. 2.4 Struktura běžného rozpočtu obce

Příjmy		Výdaje
daňové	<ul style="list-style-type: none"> • svěřené daně, • sdílené daně, • místní a regionální daně, • správní poplatky. 	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.), • veřejný pořádek (policie, hasiči apod.), • vzdělání, • péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.), • bydlení, • komunální služby, • na podnikání, • ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.), • placené úroky, • běžné dotace jiným rozpočtům.
nedaňové	<ul style="list-style-type: none"> • uživatelské poplatky za služby, • příjmy z pronájmu majetku, • příjmy od vlastních neziskových organizací, • zisk z podnikání, • ostatní. 	
přijaté transfery	<ul style="list-style-type: none"> • běžné dotace ze SR, • běžné dotace ze státních fondů, • od územních rozpočtů, • ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce atd.). 	
Saldo – přebytek		Saldo – schodek

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: GRADA, 2007, s. 62. ISBN 978-80-247-2097-5, vlastní zpracování.

Tabulka 2.5 zobrazuje poté kapitálové členění rozpočtu obce dle Provaszníkové.

Tab. 2.5 Struktura kapitálového rozpočtu obce

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> • z prodeje majetku, • kapitálové přijaté dotace, • z půjček, úvěrů, • z emise vlastních obligací, • přebytek běžného rozpočtu, • dary a investice. 	<ul style="list-style-type: none"> • na investice, • kapitálové dotace jiným rozpočtům, • na nákup obligací, akcií, • poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky, • splátky úvěrů, • krytí deficitu běžného rozpočtu.

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: GRADA, 2007, s. 63. ISBN 978-80-247-2097-5, vlastní zpracování.

2.10 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces zahrnuje činnosti orgánů obce při sestavování návrhu rozpočtu obce, jeho projednávání, schvalování, plnění a při kontrole realizace rozpočtu a také činnosti týkající se sestavení a schválení závěrečného účtu obce. Rozpočtový proces se sestavuje na dobu delší než rozpočet obce, a to zpravidla na 1,5 až 2 roky. *Provazníková (2007, s. 64) uvádí, že „rozpočtový proces je možno rozdělit do těchto etap:*

- *analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,*
- *sestavení návrhu rozpočtu,*
- *projednávání a chválení,*
- *kontrola plnění rozpočtu,*
- *přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet,*
- *následná kontrola,*
- *aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.“*

Výchozím krokem, a také zároveň nejnáročnějším, je sestavení návrhu rozpočtu, od něhož se vše odvíjí. Tento krok zahrnuje co nejpřesnější odhad příjmů a výdajů. Návrh rozpočtu zpravidla sestavuje výkonný orgán obce, konkrétně finanční výbor; jeho projednání je poté společným úkolem rady obce a finančního výboru, který zapracovává návrhy a připomínky do rozpočtu. Jeho konečné schválení je poté na zastupitelstvu obce.

Návrh rozpočtu je stejně jako konečný rozpočet nutno vyvěsit na nejméně 15 dní před jeho projednáním a schvalováním zastupitelstvem na úřední desce obce. Každý občan má právo do něj nahlédnout a vyjádřit se k němu.

Při sestavování rozpočtového procesu nesmí být porušeny rozpočtové zásady, jak uvádí Peková, 2004, a to:

- **každoroční sestavení a schválení územní rozpočtu**, v případě neschválení před 1. lednem rozpočtového roku je nucena územní jednotka hospodařit podle rozpočtového provizoria;
- **reálnost a pravdivost rozpočtu**, aby bylo možné plnit rozpočet bez význačných odchylek;
- **úplnost a jednotnost rozpočtu** dosažená podle závazné rozpočtové skladby;

- **dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu**, jež je základem úspěšného dlouhodobého hospodaření;
- **hospodárnost a efektivnost**;
- **publicita** z pohledu informovanosti občanů, které je předmět účinné občanské kontroly.

Během rozpočtového období však může dojít k situacím, které nebylo možné předvídat a nebyly tedy zahrnuty do schváleného rozpočtu. Pokud jsou tyto změny významné pro konečné ukazatele rozpočtu a jejich neuvedení by tedy mohlo vést ke vzniku neočekávaného schodku, dále také, pokud se vztahují k jiným rozpočtům, jedná se o změny závazných ukazatelů, musí se provést tzv. **rozpočtová opatření**.

Na konci rozpočtového období se vypracovává **závěrečný účet**, ve kterém jsou obsaženy veškeré informace o příjmech, výdajích, hospodaření s majetkem a informace o dalších finančních transakcích, jakožto i o tvorbě a čerpání fondů a získání dotací. Tento závěrečný účet je předkládán ke schválení zastupitelstvu obce a musí být opět vyvěšen na úřední desce po dobu minimálně 15 dní před jeho projednáním.

Stejně jako některé podnikatelské subjekty mají za určitých podmínek povinnost ověření účetnictví auditorem, také obce musí předkládat své hospodaření krajskému úřadu, nebo zadat ověření hospodaření externímu auditorovi. Výsledkem kontroly je zpráva o přezkoumání hospodaření, která se přikládá k závěrečnému účtu. Do 30. června následujícího roku musí být závěrečný účet projednán. Po kontrole hospodaření a projednání závěrečného účtu je vydáno vyjádření, kterým může být buďto vyjádřen souhlas s celoročním hospodařením bez výhrad, nebo souhlas s výhradami, kdy je obec povinna přijmout opatření k nápravě zjištěných chyb a zároveň vyvodit závěry vůči osobám, které nedostatky způsobily, jak je uvedeno v zákoně o rozpočtových pravidlech a také zákoně o obcích.

2.10.1 Rozpočtová skladba

Pro správné sestavení rozpočtu je důležité také roztržení příjmů a výdajů do jednotlivých skupin. Jejich systematické, jednotné a závazné členění je označováno pojmem rozpočtová skladba. Ministerstvo financí ČR svou Vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě stanovilo jasnou podobu rozpočtové skladby. Tato vyhláška roztržila příjmy a výdaje z původních 4 skupin na 10 různých skupin třídění a dalších podskupin. Většina z nových, rozšířených druhů se však týká především organizačních složek státu.

V souladu s novelizující Vyhláškou č. 96/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě jsou rozpočtové příjmy a výdaje rozděleny do následujících skupin:

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační,
- zdrojové, které se dále člení na:
 - podkladové,
 - prostorové,
 - nástrojové,
- doplňkové,
- programové,
- účelové,
- strukturní,
- transferové.

2.10.2 Rozpočtové příjmy

Rozdělení příjmů rozpočtu je možné do následujících 4 kategorií, a to na příjmy daňové, nedaňové, kapitálové, dotační a další. Každá z těchto kategorií má další možné podskupiny třídění a má stanovena pravidla pro jejich zařazení.

A. Daňové příjmy

Tato část příjmů tvoří největší skupinu obecních příjmů. Daňové příjmy můžeme dále rozdělit na **daně svěřené** neboli **výlučné**, a **sdílené**. V případě daní svěřených plyne místním rozpočtům celý výnos daní. U daní sdílených obcím náleží pouze jejich procentuální část. Tyto daně je možno zařadit do první skupiny daňových příjmů a představují pro obce nárok na podíl z výnosů celostátně vybraných daní. Jsou vybírány státem a následně je výnos z nich přepočítaný pomocí zákonem stanovených koeficientů přeposílán zpět obcím.

Svěřené daně

- daň z nemovitosti,
- daň z příjmů PO placené obcemi,
- daň z příjmů FO ze SVČ.

Sdílené daně

- DPH,
- daň z příjmů PO bez daně placené,
- daň z příjmů FO vybírané srážkou,
- daň z příjmů FO ze SVČ,
- daň z příjmů FO ze závislé činnosti,
- daň z příjmů FO ze ZČ dle počtu zaměstnanců obce.

V tabulce 2.6 jsou zobrazeny parametry sdílení daní pro obce dle Zákona č. 243/200 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

Tab. 2.6 Rozdělení daňových příjmů obcí

Daň	Podíl obcí
DPH	23,58 %
Daň z příjmů FO ze ZČ	23,58 %
Daň z příjmů FO vybíraná srážkou	23,58 %
Daň z příjmů FO ze SVČ z 60% celostátního výnosu	23,58 %
Daň z příjmů FO ze ZČ – dle počtu zaměstnanců	1,5 %
Daň z příjmů PO bez daně placené obcemi	23,58 %
Daň z příjmů PO placená obcemi	100 %
Daň z nemovitostí	100 %

Zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, vlastní zpracování

Druhou část příjmů daňových tvoří výnosy z **místních poplatků**. Jedná se o zvláštní druh platby, která je hrazena na základě Zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (dále jen „zákon o místních poplatcích“). Poplatky jsou poté zaváděny obcí na základě obecně závazné vyhlášky. Pokud nejsou poplatky zaplacený poplatníkem včas a ve správné výši, je mu poplatek vyměřen obecním úřadem buďto platebním výměrem, nebo hromadným předpisným seznamem, a také mu může být tento poplatek zvýšen až na svou trojnásobnou hodnotu.

Dle zmiňovaného zákona o poplatcích v § 1 může obec vybírat tyto poplatky:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Jakou součástí daňových příjmů jsou uváděny také **správní poplatky**, které jsou obcí vybírány na základě Zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Tyto poplatky jsou účtovány občanům např. v případě vystavení výpisu z matriky, při ověřování podpisů, dokladů, vystavování osobních dokladů a stavebních povolení.

Specifickou kategorií pak tvoří **poplatky a odvody v oblasti životního prostředí** za znečišťování ovzduší, uložení odpadů, vypouštění odpadních vod a neoprávněnou likvidaci komunálního odpadu.

B. Nedaňové příjmy

Do nedaňových příjmů lze zařadit příjmy plynoucí od občanů za určitou službu nebo zboží, které jim poskytl veřejný sektor, pronájem pozemků, nemovitých i movitých věcí, příjmy z úroků, darů a dále se jedná např. také o sankce, pokuty a penále. Obce jejich výši a strukturu mohou přímo ovlivnit na rozdíl od některých daňových příjmů.

C. Kapitálové příjmy

V tomto případě se jedná o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a také dlouhodobého finančního majetku, tedy akcií, dluhopisů a majetkových podílů. Jsou zde také zahrnuty dary na pořízení DM. Jedná se o jednorázové příjmy obce.

D. Dotační příjmy

Příjem dotací je druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů pro obce. Jsou poskytovány ze státního rozpočtu, státních fondů, rozpočtů krajů a rozpočtů regionálních rad. Dotace lze rozčlenit do 4 následujících kategorií:

- účelové – v tomto případě je jasně stanoveno, na co budou finance použity;
- neúčelové – nemají jasně definován účel a příjemce;
- běžné dotace – jsou účelové, určené např. pro potřeby školství, poskytnutí sociální péče, hasičské a policejní složky obce atd.;
- kapitálové dotace – slouží k financování konkrétních investic, jsou poskytovány nepravidelně, jejich získání je vázáno na splnění stanovených předpokladů poskytovatele.

E. Další zdroje příjmů

Do této kategorie lze zařadit např. příjmy z prodeje majetku a úvěry.

2.10.3 Rozpočtové výdaje

Rozdělení rozpočtových výdajů může být do 2 kategorií, a to na výdaje běžné a výdaje kapitálové.

A. Běžné výdaje

Běžné výdaje jsou každoročně se opakující a jsou neinvestiční povahy. Spadají zde např. výdaje na platy zaměstnanců obce, pojistné související se mzdovými náklady, nákup materiálu, vody, paliv a energií, nákup služeb, opravy a údržba, poskytované půjčky a sociální dávky. Největší podíl výdajů v této kategorii zaujímají pak výdaje na místní správu, sociální věci a na školství. Tyto výdaje jsou však dopředu plánované a obce s nimi počítají. Mohou se zde ale také zařadit výdaje nahodilé a neplánované, jako jsou např. výdaje při živelných katastrofách, sankční výdaje a výdaje s tím související.

B. Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje představují peněžní prostředky vynaložené na financování dlouhodobých investičních potřeb, nákup akcií, majetkových podílů, také na investiční transfery a půjčky.

2.11 Hospodaření obce

Pro zachování trvale udržitelného rozvoje obce je nutné řádným způsobem vést hospodaření obce. Výchozím bodem pro sestavení základního přehledu o hospodaření obce je vedení účetnictví, které obce vedou stejně jako ostatní FO a PO dle Zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Obecní hospodaření podléhá pravidelné roční kontrole a je prověřováno příslušným krajským úřadem, či auditorem, popř. auditorskou společností. Přezkoumání hospodaření se řídí Zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (dále jen „zákon o přezkoumávání hospodaření“). Pokud kontrolu provádí krajský úřad, hradí si sám náklady vynaložené na kontrolu, pokud však je ověření hospodaření zadáno auditorovi, pak náklady hradí obec ze svých rozpočtových prostředků.

Obec je povinná spravovat vlastní majetek řádně, sledovat stav pohledávek svých dlužníků a musí také zabezpečit, aby nebylo možno tyto závazky promlčet. Obec nesmí být ručitelem závazků FO a PO, pokud by jí byla, jsou dané právní úkony od svého počátku neplatné. Může být ručitelem pouze za určitých výjimek, a to např. v případech:

- závazků z úvěru, v případě, že byly peněžní prostředky použity pro investici zároveň s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
- závazků z úvěru, v případě použití financí pro investice do obecních nemovitostí,
- kdy zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- kdy spoluúčast konkrétní obce, jiného obce, kraje, či státu je vyšší než 50 %,
- bytových družstev,
- honebních společenstev (Kočí, 2012).

2.12 Účetnictví obce

Obec jakožto účetní jednotka má povinnost vést evidenci majetku, závazků, pohledávek, vlastního kapitálu, výnosů a nákladů. Všechny účetní jednotky musí dodržet účetní zásady a principy:

- zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti – účetnictví musí být vedeno tak, aby z něj vycházející účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a o finanční situaci účetní jednotky,
- zásada účetní jednotky,
- zásada neomezeného trvání účetní jednotky – zásada going concern,
- zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech,
- bilanční kontinuita,
- zásada objektivit účetních informací, které musí být podloženy účetními doklady a musí být provedena inventarizace,
- akruální princip – účetní jednotka je povinná účtovat o skutečnostech do období, ve kterém vznikly, tedy časové rozlišení nákladů a výnosů,
- zásada oceňování v historických cenách – majetek a závazky jsou oceňovány cenami v době jejich pořízení, tj. pořizovací cena, vlastní náklady, nominální hodnota a reprodukční pořizovací cena,

- zásada stálosti účetních metod (konzistentnost),
- zásada opatrnosti – včasné vytváření rezerv, opravných položek a odpisů,
- zásada vymezení okamžiku realizace,
- přednost obsahu před formou.

Obec, jakožto účetní jednotka, je povinna sestavovat účetní závěrku, která obsahuje rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a v neposlední řadě přílohu k účetní závěrce.

Tab. 2.7 zachycuje zjednodušenou strukturu rozvahy, kterou se mohou řídit obce.

Tab. 2.7 Zjednodušená struktura rozvahy územních samosprávných celků

Aktiva		Pasiva	
Stálá aktiva	dlouhodobý nehmotný majetek	Vlastní kapitál	jmění jednotky a upravující položky
	dlouhodobý hmotný majetek		fondy účetní jednotky
	dlouhodobý finanční majetek		výsledek hospodaření
	dlouhodobé pohledávky		
Oběžná aktiva	zásoby	Cizí zdroje	rezervy
	krátkodobé pohledávky		dlouhodobé závazky
	krátkodobý finanční majetek		krátkodobé závazky
Σ A = Σ P			

Zdroj: Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů pro některé vybrané účetní jednotky, vlastní zpracování.

3 Charakteristika vybraného územního samosprávného celku

V této třetí kapitole je podrobně popsána obec **Dolní Lutyně**, na kterou je tato diplomová práce zaměřena. Obec Dolní Lutyně se rozprostírá v nížině řeky Olše na severovýchodě České republiky v Moravskoslezském kraji. Severní část obce hraničí s Polskem, hranice prochází také uprostřed průtoku řeky Olše. Hranice je dlouhá 11 km. Hned za ní se nachází města Łaziska a Gorzycki. Na jihu sousedí s Orlovou, na východě s Dětmovicemi a na západní straně s Bohumínem. Je tvořena ze 4 částí, konkrétně z částí Nerad, Zbytky, Věřňovice a samotná Dolní Lutyně, jakožto Střed. Obec se rozkládá na 2 488 ha a žije zde celkem 5 216 obyvatel s průměrným věkem 42,6 let. Nejvýše položeným místem je Olmovec s 250 m n. m. a nejnižší je položena část obce Věřňovice, a to 200 m n. m.

Krajina je mírně zvlněného rázu. Největším vodním tokem je řeka Olše, která protéká částí obce Věřňovice. Tato řeka vytváří ideální podmínky pro výskyt některých druhů rostlin a živočichů, toto území je chráněné a rozprostírá se na ploše 5,6 ha. Je zde téměř přirozený porost lužního lesa. Z hlediska ochrany soustavy Natura 2000 je toto území velmi významné, je součástí Evropsky významné lokality Niva Olše – Věřňovice, vyhlášené nařízením vlády č. 132/2005 Sb., a Ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší. Do Olše se vlévá říčka Lutyňka, která protéká centrem obce. Z větších vodních ploch se na území obce nachází také Pískovna, kterou využívá pro těžbu štěrkopísku firma GZ SAND, ta se nachází v části obce Nerad, dále Farský rybník v centru obce, a několik dalších menších rybníků.

Obec Dolní Lutyně je převážně zemědělského charakteru. Většina obyvatel dojíždí za prací do okolních větších měst, a to např. do Bohumína, Karviné, Orlové, Ostravy a také Českého Těšína. Jak bylo míněno, sousedí na severu s Polskem a část obyvatel tak také dojíždí za prací přes hranice.

Z historických památek na území obce stojí za povšimnutí zajisté kostel sv. Jana Křtitele v centru obce se sochami sv. Antonína Paduánského, sv. Jana Nepomuckého, kamenný kříž z 19. století, biskupa Patrika a Ukřižovaného, polygonní stodola z roku 1805, socha sv. Jana Nepomuckého před kaplí ve Věřňovicích, samotná kaple sv. Isidora a náhrobek padlým vojákům v Prusko-rakouské válce z roku 1866. Na zdejší kopci v centru obce se také nachází dnes již zchátralý zámek, který býval ve své době obecní dominantou.

Na obr. 3.1 je znázorněno katastrální území obce Dolní Lutyně.

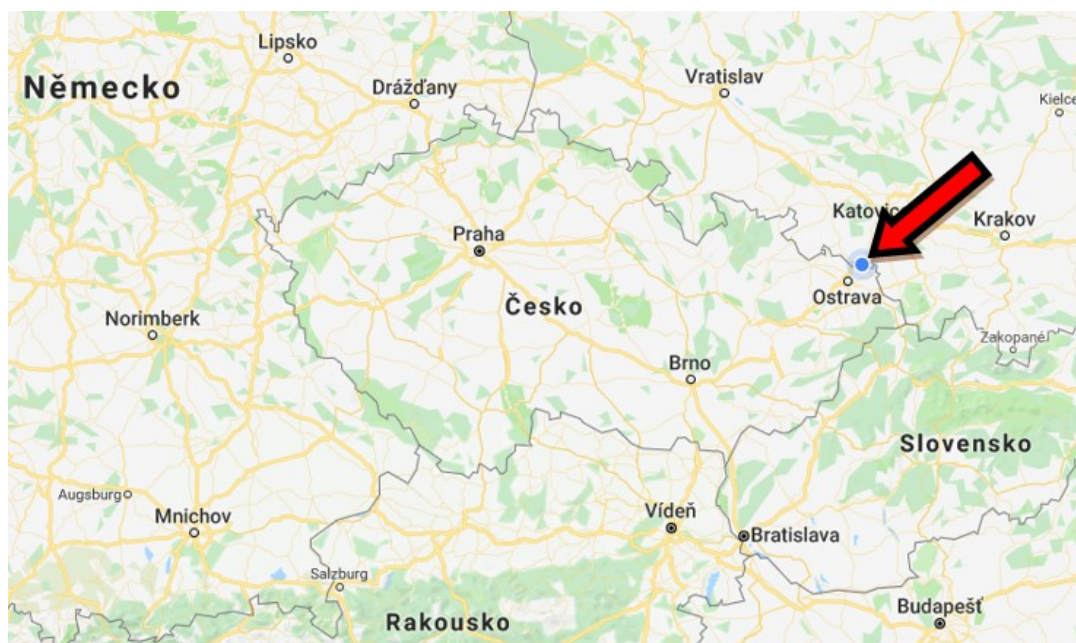
Obr. 3.1 Území obce Dolní Lutyně

Zdroj: <https://www.google.com/maps/place/Doln%C3%AD+Lutyn%C4%9B>

Na obr. 3.2 je šipkou vyznačena poloha obce Dolní Lutyně na území České republiky.

Obr. 3.2 Poloha obce Dolní Lutyně na území ČR

Zdroj: <https://www.google.com/maps>, vlastní zpracování

3.1 Historie obce

Obec Dolní Lutyně leží mezi městy Karviná, Orlová a Bohumín. První písemná zmínka o Dolní Lutyni, tehdy označována jak Luthina, je z roku 1305, kdy byla jmenována v soupisu biskupských desátků. Neví se přesně, kým byla obec založena a odkud přišli její osadníci, proto je mnoho možných variant původu názvu obce. Jednou z variant je, že místní název byl utvořen od základu slova Lut, což v polštině znamená krutý, nevlídný, a přípony -yňa, kdy dohromady tedy v překladu Lutyňa znamená studené, mrazivé místo, či potok. Názvy se v průběhu let měnily, Dolní Lutyně se modifikovala jak do polského, tak i německého jazyka a konečnou podobu svého názvu obec získala až po 2. světové válce, konkrétně 1. února 1946, kdy byl název potvrzen a oficiálně uznán Ministerstvem vnitra.

Od roku 1700 vlastnili dolnolutyňský statut hrabata Taaffové, kteří si zde vybudovali jako letní sídlo barokní zámek. Od roku 1792 byl statek a panství spojen se jménem Jana Larische Monnicha, který využil nerostného bohatství k ekonomickému rozvoji zdejšího kraje. Po roce 1945 docházelo k postupné devastaci majetku z něhož se dodnes zachovala pouze bývalá správní budova, sýpka a hospodářská budova v areálu bývalého zámku.

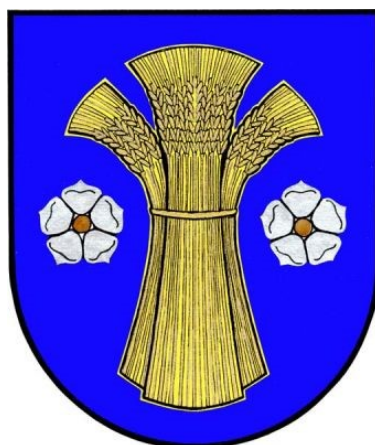
Jak bylo zmíněno hned v úvodu 3. kapitoly, obec se skládá z několika částí. Původně však část Věřňovice byla samostatnou obcí a ke sloučení došlo až v roce 1975.

3.2 Obecní symboly

V dřívějších dobách se potvrzovaly veškeré úřední dokumenty pečeti, kterou měla každá obec. V roce 1723 své pečetidlo získala také obec Dolní Lutyně a užívala jej až do 1. poloviny 19. století. Obec měla také své známky se symbolem, razítka, na kterých se objevoval snop s obilím, zkřížené kosy, hrábě, cep a vidle.

Hlavním znakem obce užívaným od 15. července 1993 dodnes je modrý štít se zlatým snopem tvořený třemi viditelnými hrstmi a provázeným po stranách stříbrnými růžemi se zlatými semeníky, tento znak je na obr. 3.3. Tři oddělené hrsti snopu symbolizují soužití obyvatel české, polské a slovenské národnosti. Dvě růže po stranách jsou převzaty z pečete připojujících se Věřňovic.

Obr. 3.3 Znak obce Dolní Lutyně

Zdroj: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=598968&zsj=029734>

3.3 Demografický vývoj

V obci bylo evidováno k 31.12.2018, kdy proběhlo poslední sčítání, 5 270 obyvatel. Mezi nimi převládají občané české národnosti a z hlediska statistického a historického je nezanedbatelná menšina polská, která zde má svou tradici. Demografický vývoj v obci vykazuje za posledních 4 roky především růst počtu obyvatel, na němž se podílí značnou měrou také migrační nárůst obyvatel, v roce 2017 byl zaznamenán mírný pokles, ale to jen v řádech desítek obyvatel. V roce 2018 na územní obce Dolní Lutyně již žilo zase více obyvatel a vzhledem ke snadné dostupnosti větších měst, dobré infrastruktury obce, restrukturalizaci průmyslu MS kraje, napojení na dálniční síť, lze předpokládat v nejbližších letech udržení daného stavu.

V následující tabulce 3.1 je zobrazen počet obyvatel mezi lety 2014-2018 a také rozložení obyvatelstva na muže a ženy.

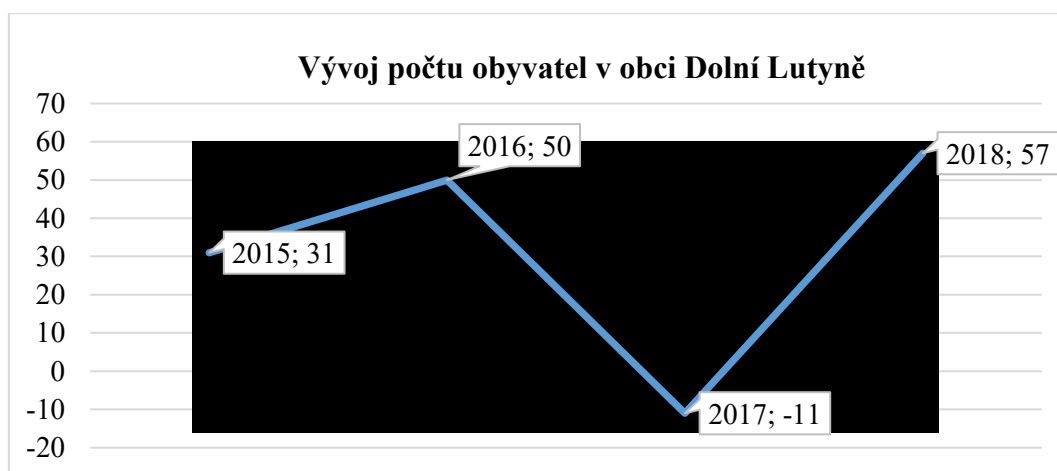
Tab. 3.1 Přehled počtu obyvatel v letech 2014-2018 a jejich průměrný věk

Rok	Počet mužů	Počet žen	Celkový počet obyvatel	Změna	Průměrný věk
2018	2 617	2 653	5 270	+ 57	42,6
2017	2 600	2 613	5 213	- 11	42,3
2016	2 596	2 628	5 224	+ 50	42,2
2015	2 581	2 593	5 174	+ 31	41,9
2014	2 562	2 581	5 143		

Zdroj: Dokument o evidenci obyvatel obce Dolní Lutyně, vlastní zpracování

Z tabulky 3.1 je zřejmé, že počet obyvatel je za posledních 5 let zatím nejvyšší. V roce 2018 v obci žilo více žen než mužů, a to konkrétně 2 617 mužů a 2 653 žen. Rostoucí trend je pro obec velmi dobrým ukazatelem. Noví obyvatelé přichází většinou z větších měst za vidinou klidnějšího života v menší, leč plnohodnotně vybavené, aglomeraci. Porodnost se příchodem především mladé generace také zvýšila. Údaje byly poskytnuty zaměstnankyní matriky obecního úřadu. V grafu 3.1 je poté znázorněn vývoj růstu počtu obyvatel v obci Dolní Lutyně v letech 2015-2018.

Graf 3.1 Vývoj počtu obyvatel v obci Dolní Lutyně v letech 2015-2018

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>, vlastní zpracování

3.4 Orgány obce

V kapitole 2.8 je popsána teoretická stránka obecních orgánů. V obci Dolní Lutyně vykonává hlavní úlohu zastupitelstvo obce, ve kterém je 15 členů, z toho je jeden člen uvolněný a 14 je neuvolněných. Obec navenek zastupuje starosta obce pan Mgr. Pavel Buzek. Obec má zřízen finanční výbor, který má 5 členů, a kontrolní výbor, který má 7 členů, a také sociální komisi, kterou tvoří 9 členů.

Dalším orgánem obce je rada obce, která je orgánem výkonným. Skládá se z 5 členů. Obec si také volila svého místostarostu, který v případě nepřítomnosti či na pověření starosty přebírá zastupování obce navenek. Místostarostou byl zvolen pan Bc. Jan Fismol.

3.5 Školství

Na území obce se nachází 4 základní školy, z toho jsou 3 prvního stupně a jedna stupně druhého. Nachází se v jednotlivých částech obce. Jedna malotřídka je v části Věřňovice, druhá v části Zbytky. 2 základní školy jsou přímo v centru obce. Obec má také své 4 mateřské školy. Dříve obec měla o jednu základní školu prvního stupně více, ta byla v části Nerad. Bohužel byla tato škola zavřena a zůstala zde pouze mateřská škola, a to z důvodu demografického stárnutí obyvatelstva. V jednotlivých třídách byly např. pouze 4 žáci a jelikož se tato škola nachází v těsné blízkosti školy v centru obce a její samostatný provoz byl velmi nákladný, byla z tohoto důvodu zrušena a její žáci převedeni do školy v centru obce.

V části obce Střed je také základní a mateřská škola s polským vyučovacím jazykem. Žáci zde mají možnost docházet do první až deváté třídy, jedná se tedy o školu prvního i druhého stupně.

3.6 Spolky v obci

Spolková činnost je důležitá pro každou obec, jelikož právě spolky a také obecní vybavenost láká nové obyvatele. Přestože obec Dolní Lutyně není co do počtu obyvatel příliš velká, spolkový život byl v minulosti a je i dnes velmi bohatý. Od konce 19. století až do 40. let století 20. bylo na jejím území registrováno 43 spolků. V dřívějších dobách měl obec také divadelní spolky, které se ale bohužel neudržely. Dnes obec eviduje 19 spolků, z nichž některé byly založeny již na počátku 20. století a fungují dodnes s velkým počtem členů.

3.6.1 Římskokatolická farnost Dolní Lutyně

Nedá se říct, že by společenství farníků a věřících lidí mohlo být zařazeno do spolků působících v obci. Tato skupina však tvoří podstatnou část obecního dění a počet farníků není vůbec malý. Mše svaté jsou v kostele sv. Jana Křtitele konány skoro každý den v týdnu. Navíc kostel je také historickou dominantou, která láká cizí návštěvníky. Tato barokní stavba byla vystavěna v letech 1740–1746 a je doplněna souborem historických soch, které se nachází v areálu hřbitova. Je zde např. socha sv. Jana Nepomuckého, socha sv. Antonína Paduánského, socha biskupa Patrika a skvostný kamenný kříž. Tyto sochy jsou také národními památkami. V části Věřňovice se poté nachází kaple sv. Isidora vystavěná v letech 1869–1873, ve které se také pravidelně ve čtvrtek a v neděli pořádají mše svaté.

3.6.2 Fotbalové kluby

Stejně jako většina obcí a měst se může obec Dolní Lutyně pyšnit **2 fotbalovými kluby**. Fotbal měl v Dolní Lutyni vždy velmi mnoho fanoušků a na zápasech se setkávala vždy skoro celá obec, místní zápasy jsou už od nepaměti také kulturní akcí pro všechny občany. Místní fotbalové týmy mají v názvu uvedeno TJ, což značí tělovýchovnou jednotu. Prvním spolkem je **TJ Sokol Dolní Lutyně**, který byl založen v roce 1932, a působí na obecním hřišti v části Střed. Jeho týmy se dělí na A tým, dorost, starší přípravku a starší žáky. Druhým je **TJ Sokol Dolní Lutyně-Věřňovice**. Tento klub byl založen již o 3 roky dříve v roce 1929. Momentálně jsou zde 3 týmy, a to tým mužů, starších žáků a přípravy. TJ má ve Věřňovicích 11 členů aktivního výboru. Oba týmy hrající I.B třídu, skupinu C v Moravskoslezském kraji.

3.6.3 Spolky polské komunity

Jak již bylo zmíněno, na území Dolní Lutyně je stále evidována značná polská komunita. Proto v Dolní Lutyni fungují 2 organizace, které jsou označovány jako PZKO. Tato zkratka znamená „polský svaz kulturně osvětový“ a je jednotnou, dobrovolnou, společenskou, kulturní organizací českých občanů polské národnosti, kteří žijí na území ČR. Jedna skupina působí přímo v Dolní Lutyni a druhá je v části obce Věřňovice.

3.6.4 Svazy chovatelů, zahrádkářů, včelařů

Z hlediska teritoriálního umístění je obec Dolní Lutyně a její části převážně zemědělského charakteru, jak bylo zmíněno v úvodu kap. 3. Je zde značná nabídka možností členství v chovatelských a zahrádkářských spolcích, která má v Dolní Lutyni již dlouholetou tradici.

Český svaz chovatelů poštovních holubů

Chov holubů se v Dolní Lutyni vyskytoval od roku 1930, chovatelé však původně neměli možnost fungovat ve spolku místním, a proto dojížděli do spolků v okolních městech a obcích. Jejich počet se však neustále navyšoval. Samotný spolek byl pak na území obce založen v roce 1933. V současné době má spolek 21 členů, kteří se scházejí v klubovně v části obce Zbytky. Zapojují se stále do různých soutěží, a to i samotní jednotlivci, ale také týmy.

Český svaz chovatelů

Český svaz chovatelů (dále jen „ČSCH“) byl založen příznivci chovu drobného zvířectva v roce 1952. Tato skupina se již brzy po svém vzniku těšila značné oblibě a měla velmi širokou členskou základnu. Členové však museli splnit určité podmínky, které jsou pro chov drobného zvířectva a drůbeže dány státem. Tato organizace má také několik odborů, které čítají okolo 300 členů. Za svou činnost již ČSCH získal řadu čestných uznání od rady místního národního výboru za obětavou práci při rozvoji obce a účast na zvelebování obce. V současné době jsou ale finanční náklady na chov drobného zvířectva a drůbeže vyšší, než byly v minulých letech, a v důsledku toho mají chovatelé ne příliš příznivé podmínky, a proto se snížil i jejich počet. Nyní má ČSCH 24 členů.

Český svaz zahrádkářů

Dříve nazývaný Československý ovocnářský a zahrádkářský svaz byl založen roku 1961, kdy jej zakládalo 22 členů, o 2 roky později měl již tento svaz 125 členů. Jejich činnost byla dříve a nyní stále je pro obec velmi prospěšná, pořádají exkurze, přednášky, zájezdy, výstavy, později také začal svaz pořádat novodobější kolektivní akce pro širší veřejnost, a to např. vepřové hody, společenské akce, mikulášskou besídku a také letní slavnosti. Tento svaz od svého počátku usiloval o vlastní prostor, který získal až po 9 letech od svého zahájení. Na opravy objektu poskytla také značné finanční prostředky obec, a to prostřednictvím dotací. Obec také tomuto spolku v roce 2003 věnovala pozemek, na kterém stojí hlavní budova svazu nazývaná „Jiřinka“.

Český svaz včelařů

Tento spolek byl založen místním občanem, horníkem, Dominikem Salamonem v roce 1924. 2 světová válka však narušila činnost spolku, ta byla obnovena až po jejím konci. Tento svaz pořádal řadu velkolepých výstav, které trvaly i několik dní. Spolek získal také řadu ocenění, a to např. čestné uznání za nejlepší výsledky v soutěži o dodávky medu. Výbor svazu pro své členy pořádá odborné přednášky, návštěvy uznávaných chovů včel, včelařských výstav a další. Počet členů má bohužel také sestupnou tendenci. 20 let po konci druhé světové války měl svaz 38 členů, nyní má spolek 21 členů s počtem včelstev kolo 230.

3.6.5 Hasičské spolky

Nedílnou součástí obce jsou také hasičské sbory. Na konci období první republiky se obec pyšnila dokonce čtyřmi hasičskými sbory, další 2 byly poté v části Věřňovice. Nyní se na jejím území nacházejí tyto spolky 3. V činnosti je zde **Sbor dobrovolných hasičů Dolní Lutyně Střed**, který byl založen v září 1921. Tento spolek nefunguje pro svůj prospěch, ale pro blaho obce a celého obecního společenství. Nyní má 25 členů. Další je **sdružení hasičů Dolní Lutyně – Nerad a Sbor dobrovolných hasičů Dolní Lutyně – Nerad**.

3.6.6 Rozvoj obyvatel různých věkových skupin

Obec nezanedbává žádnou věkovou kategorii svých obyvatel. Občané si mohou vybrat z poměrně široké nabídky obecních spolků. Mají tak spoustu příležitostí k vzájemnému setkávání. Bydlí zde spousta nadšenců, kteří chtějí rozvíjet společnost, a to nejen malé děti, předškoláky, ale také se zajímají o sdružování seniorů. V obci existují tyto společenské spolky, které sdružují různé zájmové i věkové skupiny, a to:

- Společnost dolnolutyňských žen,
- Klub seniorů,
- dechová kapela Lutyňanka,
- Skautský oddíl Střelka, shodit zhodit
- Výtvarný spolek Šikulky,
- Rodinné centrum Beruška,
- Hercerze – polský spolek,
- smíšený pěvecký sbor Lutnia – polský spolek,
- vodácký Spolek Posejdon,
- KVH Dolní Lutyně,
- Myslivecké sdružení Borky – Věřňovice,
- Myslivecké sdružení Dolní Lutyně – Zbytky.

3.7 Služby obce a obecní vybavenost

Obec Dolní Lutyně se pyšní poměrně pestrými dostupnými službami. Přímě v centru obce je jich nejvíce. Nachází se zde prodejna potravin, řeznictví, drogerie, prodejna textilu, květinářství, železářství, papírnictví, prodejna tabákových výrobků, Česká pošta, 2 kadeřnictví, kosmetické studio, fitnesscentrum a také obecní knihovna. Je zde také více restauračních zařízení. Mimo centrum jsou v jednotlivých částech také malé provozovny pro prodej smíšeného zboží.

Co se týče zdravotnických služeb, došlo k výraznému zlepšení dostupnosti zdravotní péče. V obci se nachází praktický lékař pro děti, zvláště také 2 lékaři pro dospělé, 2 ordinace praktických zubních lékařů, ve kterých působí 3 lékaři, a je zde i lékárna. Pro seniory je zde také zřízen dům s pečovatelskou službou. Dále se mohou lidé obrátit také i na služby klinické psychologie, pro ošetření zvířat využít veterinární kliniku.

Ve Věřnovicích, jelikož se jedná o nejdlehlší část, která byla původně samostatná, se nachází pobočka lutyňské knihovny, a také zde dojíždí dětská lékařka z Dolní Lutyně. V obecní budově je poté smíšené zboží, kadeřnictví a pronájmu zde mají i kanceláře místní podnikatelé. Nachází se zde také místní hospůdka, kulturní dům a menší restaurace.

O kulturní a sportovní vyžití v obci není nouze. Obec má ve své správě 2 kulturní domy, jeden v části Střed, druhý v části Věřnovice, kde jsou pořádány převážně plesy, ale také různé zábavy, společenské akce, výstavy, besedy. Vyjma KD ke kulturním objektům ještě patří budova PZKO Věřnovice, klubovna Jiřinka, kterou vlastní Český svaz zahrádkářů.

Pro sportovní vyžití jsou využívána jak 2 velká fotbalová hřiště, tak dále také hřiště místní ZŠ Aloise Jiráska, které prošlo velkou rekonstrukcí. K dispozici je vnitřní i venkovní hřiště. Nachází se zde běžecký ovál, hřiště pro fotbal, volejbal, nohejbal, basketbal, také tenisový kurt a menší hřiště, které v zimě místní učitelé zalévají vodou a slouží tak jako kluziště pro lední brusle, v létě se dá pak využít pro florbal, pozemní a in-line hokej. Nově zde bylo vybudováno také hřiště pro plážový volejbal. Podél toku řeky Olše je vybudována cyklostezka vedoucí až do Chotěbuze.

Na území obce je evidováno také více drobných podnikatelů, kteří poskytují služby např. v oblasti autoopravy, relaxačních služeb, prodej žaluzií, zabezpečení budov, opravy počítačů, elektroinstalace, fotografických služeb, klempířství, pokrývačství, kurýrní služby, stavebnictví, truhlářství, voda, topení, plyn a výuky cizích jazyků.

3.8 Místní poplatky

Jak bylo uvedeno v podkapitole 2.11.2 Rozpočtové příjmy, jsou místní poplatky součástí příjmů daňových. Jsou vybírány na základě zákona o místních poplatcích a každá obec si prostřednictvím obecně závazné vyhlášky stanoví, které místní poplatky budou vybírány, způsob jejich výběru, sazby, povinnost platby a také osvobození. Mít zavedeny místní poplatky není zákonnou povinností, jde o dobrovolnou možnost obce. Výčet místních poplatků je uveden v § 1 zákona o místních poplatcích. Obec Dolní Lutyně se rozhodla pro výběr následujících místní poplatků:

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Povinnost platby tohoto poplatku je v obci dána vyhláškou č. 1/2011. Je stanoveno, že tento poplatek se vybírá za užívání veřejného prostranství, za které je považováno provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Platí jej FO i PO, které využívají veřejné prostranství výše uvedeným způsobem.

Sazba tohoto poplatku je stanovena za každý započatý m² a započatý den, a to následovně:

- za umístění zařízení k poskytování služeb, restauračních zahrádek – 10 Kč,
- za umístění prodejních zařízení – 10 Kč,
- za umístění reklamního zařízení od výměře nad 1 m² – 20 Kč, nad 1 m² – 50 Kč, roční paušál do 1 m² – 1 000 Kč, roční paušál nad 1 m² – 2 000 Kč,
- za užívání pro reklamní akce – 10 Kč,
- za užívání pro účely tvorby filmových a televizních děl – 10 Kč,
- za umístění a provoz lunaparků, cirkusů a jiných podobných atrakcí – 1 Kč,
- za vyhrazení trvalého parkovacího místa:
 - pro osobní automobil – 1 200 Kč/rok,
 - pro osobní automobil užívaný k podnikání – 1 200 Kč/rok,
 - pro obytné přívěsy – 1 000 Kč/rok,
 - pro nákladní auta, autobusy, kamiony – 3 000 Kč/rok,

- za umístění stavebního zařízení a provádění výkopových prací v souvislosti s prováděním stavebních prací:
 - 1. až 30. den – 1 Kč,
 - 31. až 100. den – 5 Kč,
 - 101. a každý další den – 10 Kč,
- za umístění skládek (mimo odpadu) – 5 Kč.

Splatnost poplatku je v den zahájení užívání za celou ohlášenou dobu užívání do 15 dní od ohlášení zpoplatněného užívání.

Osoba se zdravotním postižením je osvobozena od platby poplatku za vyhrazení trvalého parkovacího místa, dále se pak poplatek neplatí z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je věnován na charitativní a veřejně prospěšné účely; neplatí se také v případě užívání z důvodu odstraňování havárie inženýrských sítí nepřesahující 7 dní, provádění výkopových prací z podnětu obce nebo p. o. zřízené obcí; dočasné uložení stavebního materiálu, nejdéle však na dobu 3 dní od dodávky; sportovní akce všeho druhu a akce pořádané občanskými sdruženími na území obce sídlo podnikání nebo pořádané p. o., jejichž zřizovatelem je obec.

Ve vyhlášce jsou také stanoveny případy, kdy obec může navýšit poplatek, a to tehdy, když nebudou poplatky zaplacený včas nebo ve správné výši. Můžou být zvýšeny až na 3násobek původní výše.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, koncový interaktivní videoloterní terminál a herní místo lokálního herního systému

Vyhláškou č. 1/2012 se zrušuje původní obecně závazná vyhláška obce Dolní Lutyně č. 4/2011 o tomto poplatku.

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunální odpadů

Dle vyhlášky č. 2/2012 obec zavedla tento typ místního poplatku, který platí:

- a) FO, která má v obci trvalý pobyt; které byl povolen přechodný pobyt na dobu delší než 90 dní; která pobývá na území ČR přechodně po dobu delší než 3 měsíců; které byla udělena mezinárodní ochrana, dále
- b) FO, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům,

Za osoby tvořící domácnost může poplatek platit jedna osoba, nebo vlastník či správce nemovitosti. V případě, že je poplatek placen za více FO, musí být obecnímu úřadu oznámena jejich jména, příjmení a data narození.

Sazba poplatku je stanovena na 600 Kč, která je tvořena částkou 111 Kč za kalendářní rok a částkou 489 Kč za rok, kdy je tato částka stanovena na základě skutečných nákladů obce z předchozího roku na sběr a vzor netříděného komunálního odpadu za poplatníka. Ve vyhlášce jsou také uvedeny skutečné náklady v daném roce na sběr a svoz odpadu a jejich rozúčtování.

Poplatek je splatný jednorázově nejpozději do 31. 3. příslušného kalendářního roku, a to buďto platbou v hotovosti na pokladně obecního úřadu, nebo poštovní poukázkou vydanou obcí, poslední možností je pak bezhotovostní převod na účet obce. Poplatek může být také uhrazen prostřednictvím SIPO ve 4 splátkách nejpozději do 15. 2., 15. 5., 15. 8. a 15. 11. příslušného kalendářního roku. V případě včasného neuhrazení poplatku, či nesprávné výše může být poplatníkovi opět vyměřeno navýšení částky poplatku.

Od poplatku jsou osvobozeny tyto osoby:

- po dobu výkonu trestu odnětí svobody nebo po dobu trvání vazby,
- nezletilí, soudně svěřeni do ústavní výchovy,
- po dobu pobytu (min. 6 měsíců) v ubytovnách a zařízeních sociálních služeb,
- úředně prohlášení za nezvěstné,
- jimž byla úředně přidělena adresa sídla ohlašovny Obecního úřadu Dolní Lutyně,
- studující, kteří jsou ubytováni (min. 9 měsíců) mimo své trvalé bydliště,
- po dobu pobytu (min. 6 měsíců) mimo území obce a další.

Místní poplatek ze psů

Místní poplatek ze psů je stanoven vyhláškou č. 3/2011. Povinnost jej platit má držitel psa, jenž je FO nebo PO mající trvalý pobyt nebo sídlo na území Dolní Lutyně, a platí jej ze psů starších 3 měsíců.

Sazba poplatku za kalendářní rok je stanovena takto:

- za prvního psa – 120 Kč,
- za druhého a každého dalšího psa téhož držitele – 400 Kč,
- za druhého psa a každého dalšího psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, anebo poživatel sirotčího důchodu – 300 Kč.

Poplatek je splatný nejpozději do 31. května příslušného kalendářního roku. Při vzniku poplatkové povinnosti po tomto datu je poplatek splatný nejpozději do 15. dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém poplatková povinnost vznikla. I v tomto případě při porušení povinností může být tento poplatek navýšen.

Od platby jsou osvobozeny osoby, které jsou nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy, dále osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis. Dále jsou osvobozeny osoby, které jsou zaměstnanci Policie ČR, Celní správy a pes je využíván ke služebním účelům; držitel je členem lesní, myslivecké či rybářské stráže; držitel, jehož pes má služební výcvik a složenou výkonnostní zkoušku pro záchranářské práce a v neposlední řadě držitel, kterému byla úředně přidělena adresa sídla ohlašovny Obecního úřadu Dolní Lutyně.

3.9 Dotační program

Jednotlivé kraje, stát, ale také EU dává možnosti obcím, aby z jejich rozpočtu čerpaly finance na svůj rozvoj. Nabízejí různé dotační programy a je jen na obcích samotných, zda se rozhodnou o finance zažádat. Programy vyhlášené EU nabízejí velké množství finančních prostředků, které však obce v ČR nevyužívají, některé dokonce o této možnosti netuší, nebo se obávají z časové náročnosti při jejich vyřizování. Konečné přiklepnutí dotace a získání peněžních prostředků závisí na zpracování projektu, jehož náročnost je právě možná odrazující. Finance získají ty projekty, které jsou prospěšné nejen pro obec a občany, ale jsou také významné pro budoucí rozvoj obce. Dotace mohou obce využít ze státního rozpočtu, z krajského rozpočtu anebo dotace z evropských fondů. Využity mohou být na různé činnosti, a to např. dotace pro zlepšení životního prostředí, dopravní infrastruktury, rekonstrukce chátrajících objektů, zkvalitnění služeb, ale také realizaci nových projektů.

3.10 Investiční akce, rekonstrukce a stavby

Celkově vynaložené finanční prostředky na investiční akce, rekonstrukční a stavební práce dosáhly ve volebním období od října roku 2014 do září roku 2018 výše 126 600 000 Kč. Dotace poskytnuté na významnější investiční a rekonstrukční práce dosáhly výše 56 377 487,47 Kč. I přes rozsáhlost a finanční náročnost investic, ostatních prací a aktivit není obec ke konci funkčního období 2018 zatížena ani jedinou korunou dluhu.

Ve volebním období 2014–2018 získala obec nákupem do svého majetku dvě strategické nemovitosti, a to:

- budovu drogerie v centru obce,
- areál s budovou a manipulačními prostory v lokalitě bývalého sadu.

3.10.1 Rok 2015

- V lednu byla zahájena rekonstrukce vnitřních prostorů zadní části přízemí budovy obecního úřadu (kotelna, sociální zázemí, chodba). Dokončena byla v březnu.
- Byla provedena rekonstrukce toalet v KD ve Věřnovicích.
- Taktéž ve Věřnovicích v budově obecního úřadu byla provedena rekonstrukce i stavba nových prostorů sociálního zázemí pro pracovníky úklidu a údržby.

- na Rakusově stodole, dřevěné stodole, která je zapsána do seznamu kulturních památek před rokem 1988, začala výměna střešní krytiny a poškozených částí střešní konstrukce, která byla ukončena začátkem roku 2017.
- Podél západní strany hřbitova byl vyměněn plot a přestárlé dřeviny byly nahrazeny novou výsadbou.
- Kaplička na ul. Třanovského prošla stavební obnovou.
- Realizována 1. etapa opravy vnitřních prostorů holubářské klubovny na Zbytkách.
- V areálu hřiště TJ Sokol Dolní Lutyně byl postaven altán, betonový plot a příjezdová cesta byla pokryta novou vrstvou asfaltového betonu.
- V úseku pod zástavbou Slunečný vrch byla provedena rekonstrukce příjezdové cesty včetně nájezdu na I/67.
- V budově základní školy v Neradě byla vyměněna okna, okapové žlaby a opravena fasáda.
- Obec zajistila restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého u věřnovické kaple včetně její nové instalace.
- Před průčelím budovy neradské školy bylo vystavěno parkoviště a provedena úprava terénu.
- V listopadu byla zahájena stavba chodníku na ul. Rychvaldská na Zbytkách. Dokončena byla v následujícím roce.

3.10.2 Rok 2016

- V 1. čtvrtletí roku byla provedena rekonstrukce dalších prostorů v administrativní části budovy obecního úřadu.
- Byla provedena 2. etapa rekonstrukce holubářské klubovny na Zbytkách.
- V areálu hřbitova byly vydlážděny přístupové cesty a vnitřní chodníky v okolí kostela.
- V květnu byla provedena rekonstrukce obecního bytu v budově hasičské zbrojnice v centru obce.
- V areálu hřiště TJ Sokol Dolní Lutyně byla vykopána studna a instalovány zásobníky vody pro údržbu hrací plochy.
- Začátkem 2. pololetí byla dokončena složitá rekonstrukce chodníku v úseku od školy s polským vyučovacím jazykem do centra obce. Složitost byla dána souběhem prací tří subjektů: Severomoravských vodovodů a kanalizací, Správy silnic MS kraje středisko Karviná a naší obce.

- Na kulturním domě ve Věřňovicích byla zateplena venkovní stěna toalet.
- V budově pekárny a sklenářství byla vyměněna okna a opravena fasáda.
- V administrativní části kulturního domu v Dolní Lutyni byly (vyjma toalet) provedeny stavební úpravy.

3.10.3 Rok 2017

- V období leden-březen byla provedena přestavba nevyužívaného služebního bytu v budově základní školy s polským jazykem vyučovacím na mateřskou školu.
- V květnu byla dokončena výměna střešní krytiny na památkově chráněné polygonální stodole, tzv. Rakusově. Značně poškozená stávající došková krytina byla ve shodě se státní památkovou péčí nahrazena šindelovou.
- V první polovině roku byly provedeny stavební úpravy v budově sběrného dvora. Přestavbou stávajících prostorů vznikly nové manipulační prostory a garáže. Do země byly zabudovány nádrže o obsahu 2x12 m³ na zachycování dešťové vody.
- V první polovině roku byla opravena střecha tělocvičny na ZŠ Aloise Jiráska.
- V průběhu roku byla odbornou firmou dokončena digitální mapa místního hřbitova, která umožní okamžitý přehled o hrobových místech, ale i o platbách nájemců hrobových míst.
- Ve Věřňovicích byl opraven památník obětem fašismu. K památníku byla přenesena z původního místa i pamětní deska s opravenými údaji o bombardování Věřňovic ke konci 2. světové války.
- Budova kulturního domu, včetně všech komerčních prostorů, byla připojena na stávající kanalizační řád a čistírnu odpadních vod. Připojena přes čerpací stanici byla i budova obecního úřadu.
- Ve Věřňovicích bylo vybudováno dětské hřiště, v areálu ZŠ byl postaven pro děti altán a do trávníku místního fotbalového hřiště byl položen zavlažovací systém.
- V prázdninovém období byla provedena stavebně náročná generální rekonstrukce sociálního zařízení v obou podlažích základní školy na Zbytkách. Školní hřiště bylo oploceno.
- V budově základní školy s polským jazykem vyučovacím byla provedena výměna všech oken a rekonstrukce kotelny.
- Na střeše budovy obecního úřadu byla provedena výměna střešní krytiny a k východní stěně obecního úřadu byla postavena výtahová šachta.

- Stavební firma realizovala 1. etapu stavby chodníku podél západní stěny budovy obecního úřadu a autobusového zálivu pro novou zastávku autobusu.
- V sále věřnovického KD byla vyměněna všechna okna.
- Další stavební firma provedla generální opravu dešťové kanalizace na trase od kostela ke křižovatce u prodejny domácích potřeb v centru obce. Stávající byla v havarijním stavu, došlo k propadu potrubí i kontrolních šachet.
- V areálu budovy základní školy v Neradě bylo vybudováno pro mládež a dospělé workoutové hřiště.

3.10.4 Rok 2018

- Byly dokončovány stavební práce na budově obecního úřadu a jejím okolí, které byly zahájeny v minulém roce, zejména:
 - a) byla dokončena stavba chodníku před budovou s bezbariérovým vstupem,
 - b) byl zateplen venkovní plášť budovy s novou fasádou v historickém stylu,
 - c) byl instalován výtah s bezbariérovým přístupem a přilehlým parkovištěm,
 - d) do štítové stěny budovy byly instalovány rádiově řízené venkovní hodiny.
- Na základní škole s polským jazykem vyučovacím byla provedena úplná rekonstrukce sociálních zařízení a elektrické sítě, oprava střechy a obnova fasády.
- V administrativní části budovy kulturního domu a přízemních komerčních prostorách byla provedena úplná rekonstrukce sociálních zařízení.
- Na čelní stěně budovy kulturního domu provedla stavební firma opravu balkonu a výměnu zábradlí.
- Místo napojení místní komunikace Zbytecká na silnici 1. třídy 1/67 bylo rozšířeno, takže se podstatně zvýšila bezpečnost silničního provozu.
- V areálu fotbalového hřiště ve Věřnovicích a zbytecké základní školy byly postaveny altány.
- Na budově klubovny holubářů na Zbytkách byla provedena výměny střešní krytiny.
- Na celé prostranství před kulturním domem byl položen nový asfaltový beton.
- Areál dětského hřiště v centru obce byl vybaven dalšími herními prvky.
- Ve druhé polovině roku bylo 5 nevyhovujících plechových autobusových čekáren nahrazeno novými.

- V areálu bývalého koupaliště, se z rybníka, částečně zavezeného v minulosti odpadem, odtěžilo 10600 krychlových metrů starého skládkového odpadu. Tímto byla ukončena první etapa sanace této přírodní vodní plochy.
- Na křižovatce v centru obce byl instalován systém světelného řízení provozu podle intenzity dopravy v jednotlivých směrech.

4 Analýza hospodaření vybraného územního samosprávného celku

Analýza hospodaření obcí je velice aktuální a důležité téma, jelikož se v posledních letech zvyšuje zadluženost obcí a její orgány musí neustále řešit, jak a kam alokovat svěřené finanční prostředky. Proto je nezbytně nutné mít správně nastavený tok obecních financí. Každá obec v ČR by na svém území našla chátající objekt, či místo pro jiné využití, než je jen volná plocha, každá obec by také měla věnovat značnou pozornost zkvalitňování služeb svým občanům a pracovat tak na neustálém rozvoji obce. Finanční prostředky jsou nezbytnou základnou pro uskutečňování takovýchto činností. Existuje mnoho možností, kde mohou obce získat potřebné finance. Mohou využít dotace, či granty, ale také úvěry a půjčky.

Tato kapitola je proto zaměřena na zhodnocení hospodaření obce Dolní Lutyně ve vybraných letech, je zde také stanovený rozpočet obce a vypracovaný střednědobý výhled rozpočtu. Pro přehlednost jsou v dílčích kapitolách rozebrány rozpočtové příjmy a výdaje, majetek obce, a to pomocí slovních komentářů, grafů a tabulek. V závěru jsou shrnuty poznatky z podkladů o hospodaření a jsou zde navržena také opatření pro zkvalitnění hospodaření a také růst rozvoje obce.

4.1.1 Finanční analýza

Zpracování finanční analýzy je výsledkem zhodnocení finančního hospodaření a vyvozením z nich vyplývajících závěrů. Finanční analýza slouží jako nástroj pro hodnocení finanční stability obce, součástí finanční analýzy je také sestavení rozpočtového výhledu, stanovení trendů a provedení SWOT analýzy.

4.1.2 SWOT analýza

Součástí programu rozvoje obce je bez pochyb SWOT analýza. Je to metoda, ve které jsou identifikovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby pro sledovanou obec. Její název je odvozen z prvních písmen anglického překladu jednotlivých částí, a to tedy:

- S = strengths – silné stránky,
- W = weaknesses – slabé stránky,
- O = opportunities – příležitosti,
- T = threats – hrozby.

Tato analýza vychází z podkladů získaných od obce Dolní Lutyně, také ze statistických souborů zveřejněných portálem Český statistický úřad. Slouží k hodnocení současného stavu uvnitř obce a také zkoumá současné dění, které obec nemůže ovlivnit.

Silné stránky

- + výhodná lokace, klidné a malebné prostředí lákající nové občany,
- + stále narůstající počet obyvatel, především díky nově příchozím a také zvýšení porodnosti,
- + nízká, téměř nulová, kriminalita,
- + široká škála služeb v poměru s ostatními obcemi se stejným počtem obyvatel,
- + aktivní spolková činnost, možnost samostatné realizace,
- + noví podnikatelé vítáni, značná podpora,
- + v krajském poměru nízká nezaměstnanost obyvatel,
- + dobrá infrastruktura a dostupná dopravní síť, napojení na dálnici D1, železniční spojení, autobusová doprava,
- + možnost zemědělství, žádné důlní vlivy, velké zemědělské plochy,
- + blízkost větších měst cca do 15 km, např. Karviná, Bohumín, Orlová, Dětmárovice, Ostrava, Český Těšín,
- + v části Věřňovice nová kanalizace, pro zbylé části se již projekt kanalizace připravuje a bude v blízké době realizován.

Slabé stránky

- špatná kvalita ovzduší vyhodnocována jako jedna z nejhorších v ČR, v důsledku toho vyšší prašnost, vše ale ovlivněno sousedícím Polskem a elektrárnou,
- již zmíněná uhelná elektrárna v Dětmárovicích,
- nutnost dojíždět za prací a některými službami do okolních měst, pro obyvatele bez automobilů to může být problém,
- chybějící obchvat obce, značné dopravní zatížení centra obce,
- chybějící historické památky, které by zvýšily turistický ruch,
- zchátralý zámek v centru, který není lákavým objektem,
- železniční koridor, díky něhož je v části Nerad zvýšená hluchnost pro obyvatele bydlící v blízkosti trati.

Příležitosti

- možnost čerpání financí z evropských fondů
- zvýšení vzdělávacích možností pro mladé lidi,
- volné stavební parcely, zvýšený zájem o bydlení v obci,
- úprava vybudované cyklostezky podél řeky Olše,
- možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU na stavbu dětských hřišť, lesoparku,
- oprava zchátralého koupaliště,
- oprava zámku a vybudování zámeckého parku,
- zlepšení ovzduší nabízením např. kotlíkových dotací pro domácnosti,
- podpora alternativních zdrojů vytápění,
- vybudování dopravního obchvatu, rychlostní komunikace,
- zlepšení napojení na dálnici D1.

Hrozby – možná rizika

- × zvyšující se průměrný věk obyvatelstva,
- × stále se znečišťující ovzduší,
- × zhoršující se životní prostředí,
- × zvýšené riziko povodní, část Věřňovice je často postihována povodněmi v důsledku polohy v těsné blízkosti řeky Olše.

Zastupitelstvo obce se neustále snaží vytvářet příjemné prostředí pro zdejší život, je nakloněno neustálému rozvoji a je otevřeno připomínkám svých občanů, uvědomuje si slabé stránky a také hrozby pro obec a snaží se je eliminovat, což je velmi důležité. Jak tomu bývá v téměř každé obci, ne všechny negativní stránky může její vedení přímo ovlivnit, a to např. železniční koridor, blízkost uhelné elektrárny, špatnou kvalitu ovzduší. Přesto však se obecní vybavenost a počet obyvatel neustále zvyšuje, což je dle mého názoru zapříčiněno výhodnou polohou v nepříliš kopcovitém terénu a již uvedenými silnými stránkami. Obec se může neustále rozvíjet, jelikož příležitostí má také mnoho, pokud budou některé realizovány, určitě to povede ke zvýšení atraktivnosti obce.

4.1.3 Alternativní ukazatele zadluženosti

Konkrétní ukazatel zadluženosti již není od roku 2008 primárně využíván, byl nahrazen monitoringem hospodaření obcí. Existují však také alternativní ukazatele zadluženosti, které jsou využívány především z důvodu větší opatrnosti při financování obcí a také při analýze celkové zadluženosti obcí. Jako podklady pro výpočet následujících ukazatelů slouží výkazy hospodaření územních samospráv a údaje z rozpočtových výhledů.

Jsou využívány především tyto ukazatele:

- poměr dluhové služby k běžným příjmům B/A ,
 - A = běžné příjmy představují odhad běžných příjmů po dobu životnosti dluhu, včetně výnosů z realizace projektu a neinvestičních nákladů spojených s provozováním projektu,
 - B = dluhová služba v jednotlivých letech obsahující splátky jistiny dluhu, úroky, záruky podle kalendáře splatnosti dlužníka, splátky půjček, které obec poskytla,
- saldo běžného rozpočtu = přebytek běžného rozpočtu (běžné příjmy minus běžné výdaje rozpočtu),
- běžné příjmy – svěřené daně, poplatky, sdílené daně, běžné dotace minus běžné výdaje, současná dluhová služba, současné závazky z projektů, poskytnutých garancí, poskytnuté půjčky,
- čistý provozní výsledek – přebytek/deficit = opakující se běžné příjmy minus opakující se neinvestiční výdaje (Provazníková, 2007).

4.1.4 Monitoring zadluženosti obcí

Monitoring má za cíl vést obce k větší opatrnosti při hospodaření se svěřenými prostředky. V případě zjištění vážných problémů spojených např. s platební schopností obcí nabízí Ministerstvo financí ČR a Ministerstvo vnitra ČR těmto obcím pomoc spočívající ve vypracování analýzy problémů a vytvoření návrhů pro možná řešení. Zdrojem informací pro výpočet jednotlivých ukazatelů jsou finanční výkazy. Ministerstvo financí ČR provádí za obce výpočet 17 informativních a 2 monitorujících ukazatelů nazývaných SIMU.

Pokud celková likvidita obce bude v intervalu $<0; 1>$, podíl cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým A bude vyšší než 25 %, musí obec podat zdůvodnění neuspokojivého stavu a vydat stanovisko zastupitelstva k nápravě. Následující tabulka 4.1 obsahuje monitoring hospodaření (SIMU) obce Dolní Lutyně.

Tab. 4.1 Monitoring hospodaření města Dolní Lutyně v letech 2015-2018

Ukazatel	2015	2016	2017	2018
Počet obyvatel	5 155	5 190	5 232	5 216
Náklady celkem	47 157 015 Kč	62 261 802 Kč	55 671 935 Kč	68 562 490 Kč
Výnosy celkem	64 295 972 Kč	67 138 835 Kč	77 973 095 Kč	90 911 210 Kč
<i>VH – BÚO</i>	<i>17 138 957 Kč</i>	<i>4 877 034 Kč</i>	<i>22 301 160 Kč</i>	<i>22 348 721 Kč</i>
Příjem celkem po konsolidaci	107 735 245 Kč	70 401 063 Kč	77 994 111 Kč	92 506 434 Kč
Úroky	26 522 Kč	91 798 Kč	14 161 Kč	0 Kč
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	0 Kč	1 310 000 Kč	11 750 778 Kč	0 Kč
Dluhová služba celkem	26 522 Kč	1 401 798 Kč	11 764 938 Kč	0 Kč
<i>Ukazatel dluhové služby v %</i>	<i>0,02 %</i>	<i>1,99 %</i>	<i>15,08 %</i>	<i>0,00 %</i>
Aktiva celkem	466 459 598 Kč	474 030 582 Kč	467 367 697 Kč	495 822 565 Kč
Cizí zdroje	23 799 458 Kč	23 599 423 Kč	8 098 281 Kč	7 351 497 Kč
Stav na bankovních účtech	63 305 879 Kč	75 164 185 Kč	77 020 377 Kč	85 128 924 Kč
Úvěry a komunální dluhopisy	8 300 000 Kč	7 470 156 Kč	7 681 161 Kč	6 834 377 Kč
PNFV a ostatní dluhy	4 760 778 Kč	4 280 622 Kč	0 Kč	0 Kč
Zadluženost celkem	13 060 778 Kč	11 750 778 Kč	7 681 161 Kč	6 834 277 Kč
<i>Podíl zadluženosti na cizích zdrojích v %</i>	<i>54,88 %</i>	<i>49,79 %</i>	<i>94,85 %</i>	<i>92,96 %</i>
8leté saldo	9 785 713 Kč	33 898 926 Kč	59 790 275 Kč	54 924 069 Kč
Oběžná aktiva	69 946 864 Kč	81 107 196 Kč	76 515 543 Kč	83 476 510 Kč
Krátkodobé závazky	9 756 161 Kč	11 421 028 Kč	7 681 161 Kč	6 834 377 Kč
<i>Podíl CZ k celkovým A v %</i>	<i>5,10 %</i>	<i>4,98 %</i>	<i>1,73 %</i>	<i>1,48 %</i>
<i>Celková likvidita</i>	<i>7,17</i>	<i>7,10</i>	<i>9,96</i>	<i>12,21</i>

Zdroj: Účetní závěrka 2015-2018, Rozpočet 2015-2018, Monitoring a audit 2015-2018, dostupné na www.monitor.statnipokladna.cz, vlastní výpočty

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům znázorňuje míru zadlužení majetku a vypovídá o tom, jaký podíl aktiv je kryt z cizích zdrojů. Pro obec Dolní Lutyně tento ukazatel vyšel v rozmezí 1,73 % - 5,10 %, maximální hranice stanovená Ministerstvem financí ČR je stanovena na 25 %, při porovnání lze usoudit, že obec jedná zcela správně při rozhodování o možných zdrojích krytí majetku a nevyužívá příliš cizích zdrojů pro financování, není tedy zatížena rizikem vzniklým při nesplacení přijatých úvěrů.

Druhým monitorujícím ukazatelem je celková likvidita, která vypovídá o platební neschopnosti obce. Sledované rizikové pásmo je stanoveno mezi hodnotami nula a jedna. Pokud by se likvidita obce pohybovala v tomto rozmezí, znamenalo by to, že by obec nebyla schopna splácet své krátkodobé závazky a ocitla se v platební neschopnosti. Tento ukazatel tedy vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Ze zjištěných výsledků pro obec Dolní Lutyně je zřejmé, že její likvidita, tedy schopnost dostát svým závazkům, se stále zvyšuje. V posledním sledovaném období byla obec schopna plnit své závazky již více než 12krát, což je velmi pozitivní informace. Obec totiž splatila dříve přijatý úvěr a není již zatížena jinými krátkodobými závazky.

4.2 Majetek obce a zdroje jeho krytí

Právo vlastnit majetek je jedním ze 4 základních znaků obcí. Obec musí hospodařit se svým majetkem řádně, avšak volně dle vlastní vůle, a to jako veřejnoprávní korporace, tedy PO. Zacházení s ním však musí být průhledné a přístupné veřejnosti. *Kočí (2012, s. 68) uvádí, že „majetek musí být využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy obce a úkoly obce vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti obce.“* Majetek musí obec také chránit před zcizením, zničením, poškozením, či zneužitím, a také před neoprávněnými zásahy. V případě takovýchto zjištění má právo požadovat kompenzaci, buďto finanční, nebo materiálovým nahrazením. Majetek obce tvoří podstatnou část aktivních položek v rozvaze obce, je proto vhodné využívat jeho členění na dlouhodobý a oběžný majetek, a to v závislosti na době držení, či stanovené ceně pro přiřazení do jednotlivé kategorie.

Obec Dolní Lutyně člení majetek do klasických kategorií, viz Tab. 4.1. Pro zařazení do DM je stanovena doba použitelnosti delší než jeden rok. Drobný DNM eviduje na účtu 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek v případě, že je jeho pořizovací cena v rozmezí od 5 500 Kč do 59 999 Kč, majetek s pořizovací cenou nad 60 000 Kč včetně je zařazován do kategorie DNM. Do kategorie drobný DHM spadá majetek s pořizovací cenou

od 3 000 Kč do 39 999 Kč a je evidován na účtu 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek. Samostatně na účtu 019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek je poté evidován územní plán obce. Obec má stanoveno, že drobnější majetek sleduje na podrozvahových účtech v 9. účtové třídě. Na účtu 901 jsou položky jiného DDNM v částkách od 100 Kč do 4 999 Kč, na podrozvahovém účtu 902 poté jiný DDHM v pořizovací ceně od 100 Kč do 2 999 Kč.

Nejpodstatnější část, a to přesně 77,20 % celkových aktiv, tvoří dlouhodobý hmotný majetek ve výši 287 762 583 Kč. Do této kategorie spadají pozemky, kulturní předměty, stavby, SMV, drobný DHM, nedokončený DHM a také poskytnuté zálohy na DHM. Další skupinou je DNM, v celkové hodnotě 289 260 944 Kč zaujímá pouze 0,18 % celkových aktiv. Do této skupiny je zařazen software, drobný DNM a ostatní DNM. Třetí kategorií dlouhodobého majetku je dlouhodobý finanční majetek, který má obec Dolní Lutyně evidován ve výši 701 000 Kč a tvoří tak 0,19 % celkové hodnoty aktiv. Poslední kategorií DM jsou dlouhodobé pohledávky, jsou to tedy pohledávky evidovány na dobu delší než 1 rok, tyto pohledávky tvoří pouze zanedbatelné 0,03 % z celkové hodnoty aktiv.

Obec Dolní Lutyně má evidován oběžný majetek v celkové hodnotě 83 476 510,45 Kč, což je 22,40 % z celkové hodnoty aktiv. Do této kategorie spadají zásoby, konkrétně zboží na skladě v hodnotě 58 267 Kč, zaujímají tedy jen 0,02 % hodnoty aktiv. Obec eviduje také krátkodobé pohledávky, jež odpovídají 1,20 % z celkových aktiv, a to konkrétně vůči odběratelům, krátkodobé poskytnuté zálohy, jiné pohledávky z hlavní činnosti, ostatní daně a poplatky, dohadné účty aktivní, ostatní krátkodobé pohledávky a krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery, které jsou evidovány v nejvyšší výši této skupiny, a to konkrétně 1 630 639 Kč. Poslední skupinou je krátkodobý finanční majetek, který tvoří 21,18 % celkových aktiv v celkové výši 78 941 641 Kč a spadá zde běžný účet, jiné běžné účty, základní běžný účet územních samosprávných celků a běžné účty fondů územních samospráv.

V následující tabulce 4.2 je zobrazeno celkové složení aktivních položek rozvahy za rok 2018 a 2017 obce Dolní Lutyně. Z tabulky vyplývá, že oproti roku 2017 došlo ke zvýšení položek stálých aktiv o 4,7 % i oběžný aktiv o 9,1 %.

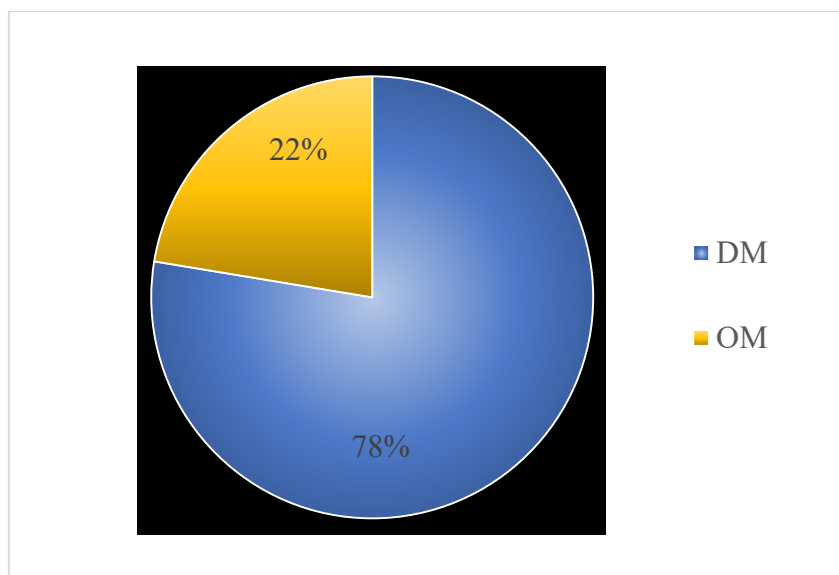
Tab. 4.2 Složení aktivních položek rozvahy (údaje uváděny v Kč)

AKTIVA	Rok 2018			Rok 2017
	Brutto	Korekce	Netto	
<i>Stálá aktiva</i>	412 030 787	122 769 843	289 260 944	276 231 177
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 399 787	722 426	677 361	721 035
Dlouhodobý hmotný majetek	409 810 001	122 047 418	287 762 583	274 749 142
Dlouhodobý finanční majetek	701 000	0	701 000	701 000
Dlouhodobé pohledávky	120 000	0	120 000	60 000
<i>Oběžná aktiva</i>	83 791 777	315 267	83 476 510	76 515 543
Zásoby	58 267	0	58 267	63 199
Krátkodobé pohledávky	4 791 869	315 267	4 476 602	4 432 267
Krátkodobý finanční majetek	78 941 641	0	78 941 641	72 020 077
AKTIVA CELKEM	495 822 564	123 085 110	372 737 454	352 746 720

Zdroj: Rozvaha obce Dolní Lutyně za rok 2018, vlastní zpracování

Graf 4.1 znázorňuje procentuální složení majetku obce Dolní Lutyně v roce 2018, který ze 77,60 % tvoří dlouhodobý majetek a z 22,40 % oběžný majetek. V roce 2017 byl podíl DM vyšší, a to 78,31 %, a OM nižší, konkrétně 21,69 %.

Graf. 4.1 Složení majetku obce Dolní Lutyně za rok 2018

Zdroj: Rozvaha obce Dolní Lutyně za rok 2018, vlastní zpracování

Tabulka 4.3 zachycuje pasivní složky rozvahy, tedy zdroje krytí, obce Dolní Lutyně v roce 2018 a 2017. V roce 2018 došlo oproti roku 2017 k navýšení vlastního kapitálu a poklesu cizího kapitálu, a to především z důvodu splacení krátkodobého úvěru. CZ tvoří jen pouhých 2 % zdrojů krytí majetku, z 98 % je majetek kryt vlastními zdroji obce Dolní Lutyně.

Tab. 4.3 Složení pasivních položek rozvahy (údaje uváděny v Kč)

PASIVA	Rok 2018	Rok 2017
<i>Vlastní kapitál</i>	<i>365 385 957</i>	<i>344 648 439</i>
Jmění účetní jednotky a upravující položky	247 285 074	248 887 235
Fondy účetní jednotky	771 429	780 471
Výsledek hospodaření – BÚO	22 348 721	22 301 160
Výsledek hospodaření – ML	94 980 733	72 679 573
<i>Cizí zdroje</i>	<i>7 351 497</i>	<i>8 098 281</i>
Rezervy	517 120	417 120
Dlouhodobé závazky	0	0
Krátkodobé závazky	6 834 377	7 681 161
PASIVA CELKEM	372 737 454	352 746 720

Zdroj: Rozvaha obce Dolní Lutyně za rok 2018, vlastní zpracování

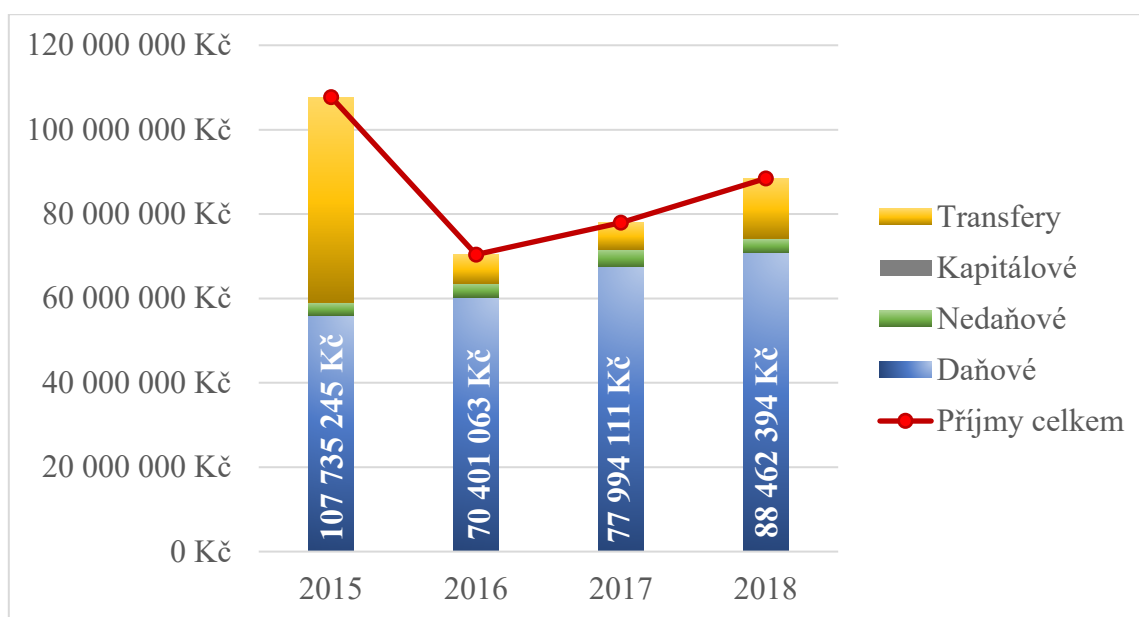
4.3 Analýza rozpočtových příjmů

Teoretická stránka problematiky rozpočtových příjmů je podrobně popsána v kapitole 2.10.2 Rozpočtové příjmy. Dle druhového členění rozlišujeme dle Vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě tyto základní druhy rozpočtových příjmů:

- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- dotační příjmy (přijaté transfery).

V grafu 4.2 je znázorněn vývoj rozpočtových příjmů v členění na jednotlivé druhy.

Graf 4.2 Vývoj rozpočtových příjmů a jejich členění v letech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Při porovnání celkových příjmů je zřejmé, že nejnižší příjmy byly realizovány v roce 2016, a to ve výši 70,4 mil. Kč, a nejvyšší pak v roce 2015 v celkové výši přes 107 mil. Kč. Rozdíl mezi nejvyššími a nejnižšími příjmy je přes 37 mil. Kč. Pokles příjmů v roce 2016 byl výrazný, ale to především z důvodu nulových kapitálových příjmů a také transferové příjmy byly oproti roku 2015 nízké. Od roku 2016 již příjmy stabilně stoupají.

4.3.1 Daňové příjmy

Právě daňové příjmy bývají nejvýznamnější složkou příjmů rozpočtu obce. Jsou vybírány na základě Zákona č. 243/2000 SB., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

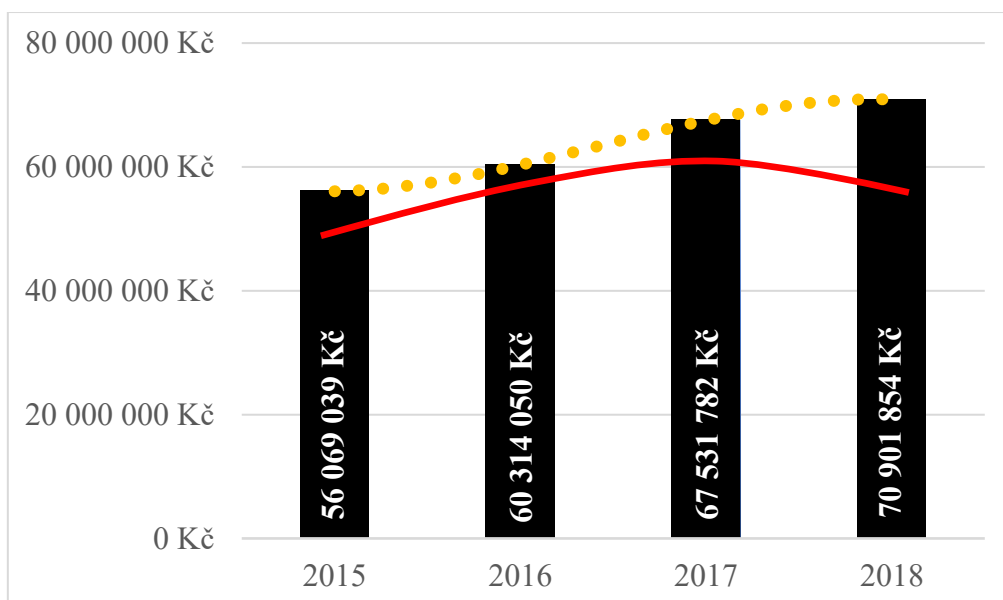
V následující tabulce je přehled skutečných daňových příjmů obce Dolní Lutyně za období 2015-2018 v dělení na svěřené, sdílené daně, ostatní odvody, místní poplatky a správní poplatky. Daňové příjmy eviduje obce Dolní Lutyně v 1. třídě rozpočtové skladby. Pro přehlednější porovnání je ze zjištěných hodnot vytvořen také graf č. 4.3.

Tab. 4.4 Přehled daňových příjmů obce v Kč za období 2015-2018 (údaje uváděny v Kč)

Druhy daňových příjmů	2015	2016	2017	2018
Svěřené daně	2 954 261	2 815 355	2 923 109	3 111 451
Daň z nemovitostí	2 529 551	2 472 095	2 509 639	2 608 881
DzP placená obcemi	424 710	343 260	416 470	502 570
Sdílené daně	48 820 542	52 930 596	59 896 962	63 683 503
DPH	23 712 093	24 952 377	29 104 688	34 439 478
DzP PO bez daně placené	12 044 993	13 818 338	14 363 266	12 016 423
DzP FO z kapitálových výnosů	1 318 944	1 346 791	1 348 529	1 477 382
DzP FO ze SVČ	944 701	426 989	603 875	265 772
DzP ze ZČ a funkčních požitků	10 799 811	12 386 101	14 476 604	15 484 448
Ostatní odvody	916 196	1 042 466	1 334 213	809 098
Místní poplatky	3 033 513	3 046 666	3 125 815	3 067 042
Správní poplatky	344 527	478 968	251 683	230 760
Daňové příjmy celkem	56 069 039	60 314 051	67 531 782	70 901 854
Podíl na celkových příjmech	52,04 %	85,67 %	86,59 %	80,15 %

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Graf 4.3 Vývoj daňových příjmů a jejich podílu na celkových příjmech v letech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Ze zjištěných údajů v tabulce 4.4 a porovnání v grafu 4.1 je zřejmé, že výše daňových příjmů je stále rostoucí. Jejich podíl na celkových příjmech, jehož vývoj je znázorněn červenou křivkou, byl za sledované období vždy více než 50%, ale jeho trend se vyvíjel jinak oproti celkové výši daňových příjmů. V roce 2016 se zvýšil z 52 % až nad úroveň 80 % a nad touto linií se stále pohybuje, v posledním roce jen mírně pokles. Stejně jako u většiny obcí v Dolní Lutyni tvoří nejdůležitější část příjmů právě příjmy daňové.

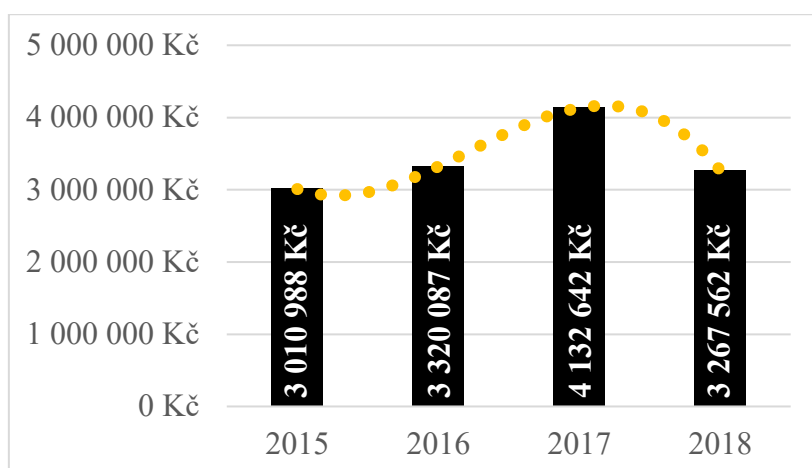
4.3.2 Nedaňové příjmy

Obec Dolní Lutyně podrobně rozčleňuje své nedaňové příjmy, jsou sledovány ve 2. třídě rozpočtové skladby a dělí se podle oblastí, ze kterých plynou. Zatímco daňové příjmy obce nemohou přímo ovlivnit, jelikož jsou vybírány na základě vyhlášky, nedaňové příjmy může obec ovlivnit. V následující tabulce 4.5 je zobrazen vývoj nedaňových příjmů obce Dolní Lutyně v období 2015-2018 a ze zjištěných výsledků byl také vytvořen graf 4.4.

Tab. 4.5 Přehled nedaňových příjmů obce v Kč za období 2015-2018 (údaje uváděny v Kč)

Druhy nedaňových příjmů	2015	2016	2017	2018
Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	125 621	11 250	0	360 000
Sankční platby	4 000	2 000	0	43 860
Nekapitálové příspěvky	370 436	473 357	765 201	373 158
Finanční vypořádání s obcemi	26 184	54 340	67 059	0
Poskytování služeb a výrobků	1 110 911	1 240 715	1 484 900	999 654
Pronájem nemovitostí	1 051 487	1 127 075	1 340 316	1 280 438
Pronájem pozemků	11 926	38 478	13 141	12 556
Pronájem movitých věcí	3 936	4 601	5 896	3 653
Pojistné náhrady	70 018	100 999	31 849	0
Ostatní příjmy	2 181	8 135	104 281	22 668
Prodej krátkodobého a DDM	126 246	202 410	283 540	164 611
Příjmy z úroků	9 066	632	605	545
Ostatní příjmy	98 976	56 095	35 854	6 418
Nedaňové příjmy celkem	3 010 988	3 320 087	4 132 642	3 267 561
Podíl na celkových příjmech	2,79 %	4,69 %	5,30 %	3,69 %

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Graf 4.4 Vývoj nedaňových příjmů a jejich podílu na celkových příjmech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Zjištěné údaje ukazují, že podíl nedaňových příjmů se za sledované období pohyboval v rozmezí 2,79 % a 5,30 %. Vývoj podílu je shodný s vývojovým trendem celkových nedaňových příjmů, který je zaznačen žlutou přerušovanou čarou. Stejně jako u příjmů daňových v posledním roce 2018 jejich výše a podíl poklesl oproti roku 2017, do té doby byl vývojový trend jen rostoucí. Rozdíl mezi příjmy daňovými a nedaňovými je markantní. Zatímco se příjmy daňové pohybují ve výši desítek milionů Kč, od 56 mil. Kč do 71 mil. Kč, příjmy nedaňové jsou evidovány pouze v řádech jednotek milionů Kč pouze do výše 5 mil. Kč.

4.3.3 Kapitálové příjmy

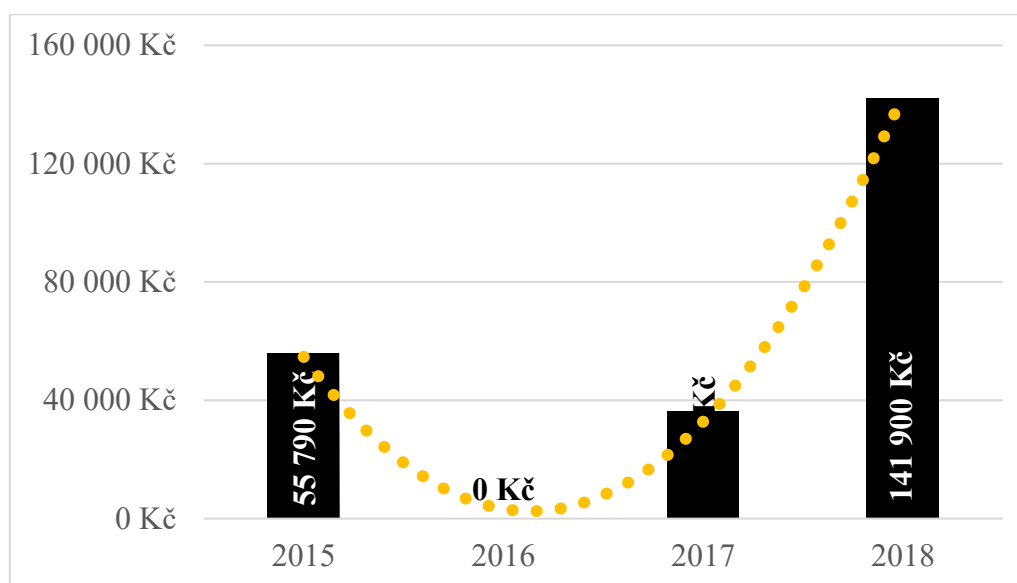
Kapitálové příjmy jsou evidovány ve 3. třídě rozpočtové skladby. V této třídě se objevují pouze 3 skupiny příjmů, a to příjmy prodeje pozemků, příjmy z prodeje ostatního DHM a přijaté dary na pořízení DM. Vývoj těchto příjmů je znázorněn v tabulce 4.5 a pro přehlednost je vytvořen graf 4.6.

Tab. 4.6 Přehled kapitálových příjmů obce v Kč za období 2015-2018

Druhy kapitálových příjmů	2015	2016	2017	2018
Příjmy z prodeje pozemků	55 790	0	6 000	137 900
Příjmy z prodeje ostatního DHM	0	0	0	4 000
Přijaté dary na pořízení DM	0	0	30 000	0
Kapitálové příjmy celkem	55 790	0	36 000	141 900
Podíl na celkových příjmech	0,05 %	0 %	0,05 %	0,16 %

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Graf 4.5 Vývoj kapitálových příjmů a jejich podílu na celkových příjmech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Z grafu 4.5 je zřejmé, že kapitálové příjmy byly nejvyšší v posledním roce 2018, nulové byly v roce 2016. Jejich vývoj je stejný jako vývoj podílu na celkových příjmech a je v grafu znázorněn žlutou přerušovanou křivkou. Jejich podíl na celkových příjmech však nikdy nedosáhl ani celého jednoho procenta, což znamená, že tyto příjmy jsou pro obec méně podstatné a jejich výše je v poměru k celkovým příjmům zanedbatelná. Obec s těmito příjmy nepočítá, jsou spíše příležitostné. Tvoří je příjmy z prodeje pozemků, příjmy z prodeje ostatního DHM a přijaté dary na pořízení dlouhodobého majetku.

4.3.4 Dotační příjmy (přijaté transfery)

Přijaté transfery, tedy dotace, tvoří druhou nejvýznamnější skupinu příjmů obecního rozpočtu. Transfery lze dělit podle toho, zda se jedná o investiční, či neinvestiční dotace. Dělení transferů však může být i jiného typu a je rozebráno v kapitole 2.10.2.

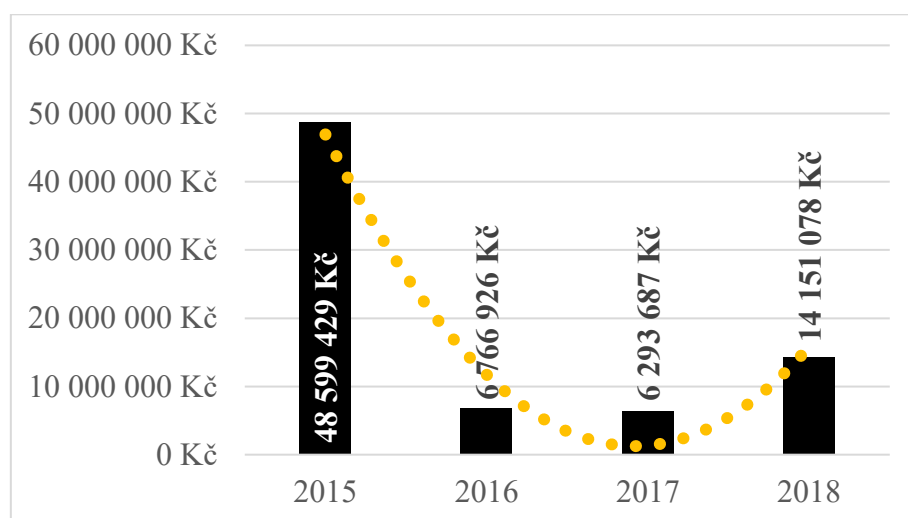
Obec Dolní Lutyně má transferové příjmy zařazeny ve 4. třídě rozpočtové skladby a dělí je jak na investiční a neinvestiční, tak podle poskytovatele dotace. V tabulce 4.7 je zachyceno složení transferových příjmů obce Dolní Lutyně v letech 2015-2018, následující graf 4.6 je vytvořen pro přehledné srovnání vývoje transferových příjmů a jejich podílu na celkových příjmech.

Tab. 4.7 Přehled transferových příjmů obce v Kč za období 2015-2018

Druhy transferových příjmů	2015	2016	2017	2018
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	3 549 450	3 835 167	6 192 684	7 754 251
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	113 600	131 000	101 000	197 000
Neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad	1 088 226	0	0	0
Investiční přijaté transfery ze státních fondů	2 380 389	2 800 759	0	0
Ostatní investiční přijaté transfery ze SR	40 466 611	0	0	5 974 827
Investiční přijaté transfery od regionálních rad	1 001 153	0	0	0
Investiční přijaté transfery od krajů	0	0	0	225 000
Převody z rozpočtových účtů	53 689 208	318 618	480 688	355 814
Ostatní převody z vlastních fondů	130 676	145 516	3	145 541
Přijaté transfery celkem	102 419 313	7 231 060	6 774 375	14 652 433
<i>Konsolidace</i>	<i>53 819 884</i>	<i>464 134</i>	<i>480 688</i>	<i>501 355</i>
Transfery pro konsolidaci	48 599 429	6 766 926	6 293 687	14 151 078
Podíl na celkových příjmech	45,11 %	9,61 %	8,07 %	16,00 %

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Graf 4.6 Vývoj transferových příjmů a jejich podílu na celkových příjmech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Na začátku sledovaného období, konkrétně v roce 2015, byly transferové příjmy nejvyšší, a to ve výši cca 49 mil. Kč. Byly přijaty jak investiční, tak neinvestiční dotace a podstatnou roli zde hrály také převody z rozpočtových účtů. Tehdy byl podíl transferů na celkových příjmech až 45%. Trend podílu transferů je v grafu znázorněn žlutou přerušovanou křivkou a je zřejmé, že po roce 2015 výrazně tyto příjmy poklesly.

Nejnižší byly v roce 2017, a to jen ve výši cca 6 mil. Kč, kdy zabíraly pouze 8 % všech příjmů. V tomto roce byly přijaty žádné investiční transfery. Ze zjištěných výsledků lze konstatovat, že jsou každoročně pravidelně přijímány neinvestiční transferové příjmy ze státního rozpočtu a od krajů.

4.4 Analýza rozpočtových výdajů

Dělení rozpočtových výdajů je rozebráno v kapitole 2.10.3, kdy dochází k základnímu rozdělení výdajů do 2 skupin, a to na běžné a kapitálové. Obec Dolní Lutyně dodržuje toto dělení. Běžné výdaje jsou zahrnuty v rozpočtové třídě 5 a výdaje kapitálové v 6. třídě rozpočtové skladby.

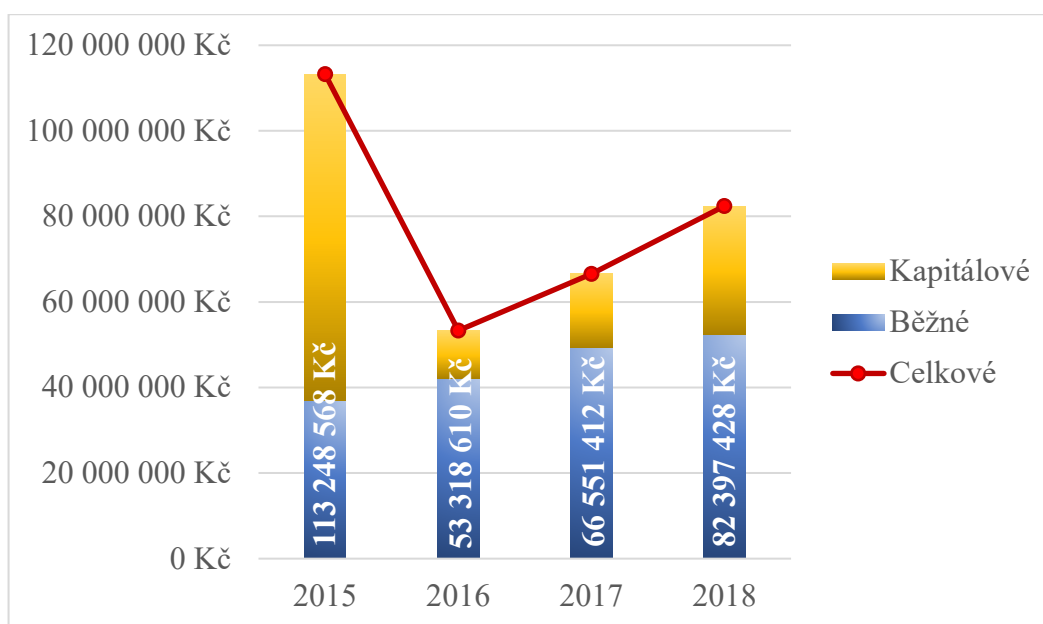
V následující tabulce 4.8 jsou porovnány běžné výdaje s kapitálovými výdaji ve sledovaném období. A ze zjištěných výsledků je vytvořen graf 4.7, který znázorňuje celkový vývoj rozpočtových výdajů v členitosti na jednotlivé skupiny.

Tab. 4.8 Přehled rozpočtových výdajů obce v Kč za období 2015-2018

Rozpočtové výdaje	2015	2016	2017	2018
Běžné výdaje	90 791 144	42 627 458	49 796 235	52 868 041
Konsolidace	53 819 884	464 134	480 688	501 355
Běžné výdaje po konsolidaci	36 971 260	42 163 324	49 315 547	52 366 686
Podíl na celkových výdajích	32,65 %	79,08 %	74,10 %	63,55 %
Kapitálové výdaje	76 277 308	11 155 287	17 235 865	30 030 742
Podíl na celkových výdajích	67,35 %	20,92 %	25,90 %	36,45 %
Výdaje celkem	113 248 568	53 318 611	66 551 412	82 397 428

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Graf 4.7 Vývoj rozpočtových výdajů a jejich členění 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Běžné výdaje tvořily v letech 2016-2018 hlavní složku rozpočtových výdajů, jejich podíl byl v těchto letech vždy více než 50%. Pouze v roce 2015 tvořily běžné výdaje pouze 33 % celkových výdajů. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých investic, jsou zde zařazeny investice do výstavby nových míst a staveb a výdaje na nákup DM. V roce 2015 tyto výdaje markantně převýšily výdaje běžné, v největší míře byly v tomto roce čerpány právě dotační příjmy na realizaci nových projektů. Běžné výdaje ovlivňují celkové výdaje v posledních letech ze 70 %, zatímco výdaje kapitálové pouze z 30 %.

Při porovnání celkových výdajů si lze povšimnout, že nejnižší výdaje, stejně jako příjmy, byly v roce 2016 ve výši mírně přes 53 mil. Kč, a nejvyšší v roce 2015 v celkové výši přes 113 mil. Kč. Rozdíl mezi nejvyššími a nejnižšími výdaji je necelých 60 mil. Kč. Od roku 2016 pak stoupají, ale z důvodu stále stoupajících příjmů není tento jev příliš negativním.

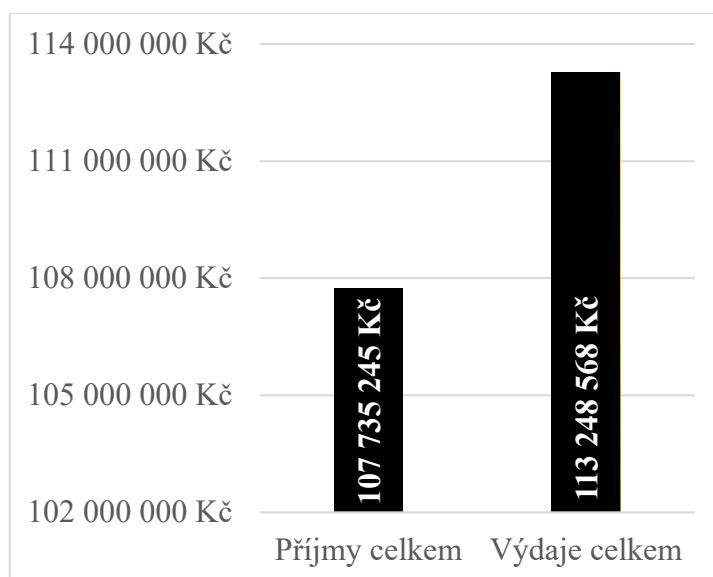
4.5 Hospodaření obce v roce 2015

V roce 2015 byla dokončena stavba chodníku v části Střed za necelé 3 mil. Kč, byla také provedena rekonstrukce sociálního zařízení v KD Věřňovice za cca 500 tis. Kč, rekonstrukce sociálního zařízení a chodby v přízemní obecního úřadu v celkové částce přes 1,5 mil. Kč. TJ Sokol Dolní Lutyně se dočkal úprav tribuny za cca 120 tis. Kč. Bylo renovováno sociální zařízení jednoho z bytů v Dolní Lutyni za necelých 100 tis. Kč. V části obce Věřňovice byl vyroben kůr, schodiště a zapravována nová okna v kapli Věřňovice za 200 tis. Kč. Jako poslední byla v tomto roce provedena rekonstrukce chodby a sociálního zařízení v Kulturním domě v Dolní Lutyni za 205 tis. Kč.

Obec vynaložila peněžní prostředky také na koupi nových hmotných věcí celkem za necelých 400 tis. Kč. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek byl snižen o 63 mil. Kč, jelikož byla téměř dokončena kanalizace v části Věřňovice. Přijaté transfery byly využity na stavbu již zmíněné kanalizace v části Věřňovice. Obci byl v tomto roce poskytnut úvěr z Komerční banky a úročená zápůjčka ze Státního fondu životního prostředí, a to opět v souvislosti se stavbou kanalizace. V souvislosti s půjčkou byly již v roce 2015 placeny také úroky.

Jak ukazuje následující graf 4.8, obec Dolní Lutyně hospodařila v roce 2015 s nižšími příjmy než výdaji. Vzniklo tak záporné saldo rozpočtu ve výši 5 513 322 Kč.

Graf 4.8 Porovnání příjmů a výdajů obce Dolní Lutyně v roce 2015

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, vlastní zpracování

V tabulce 4.9 je zobrazen schválený rozpočet na rok 2015, jeho úpravy, skutečný výsledek od počátku roku a také % plnění k upravenému rozpočtu (% RU).

Tab. 4.9 Přehled rozpočtového hospodaření obce Dolní Lutyně v roce 2015

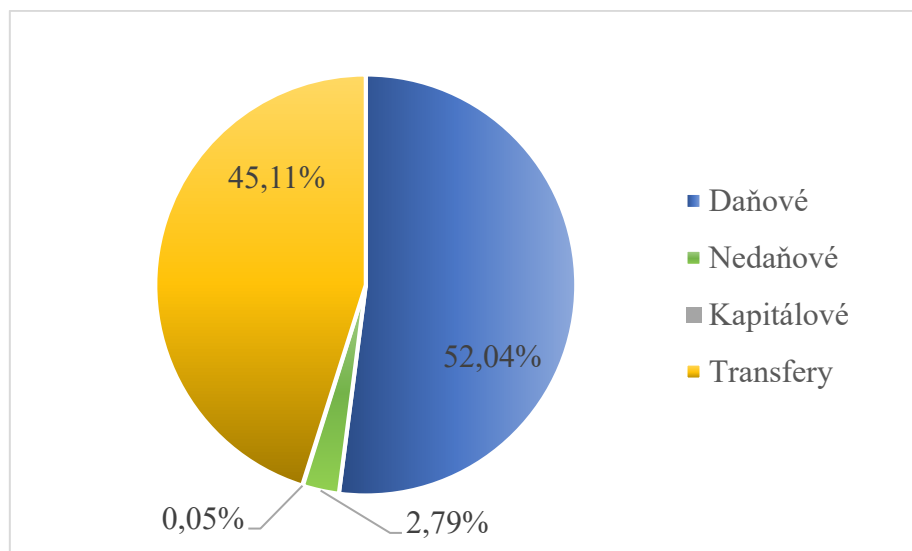
	Schválený rozpočet v Kč	Rozpočet po změnách v Kč	Výsledek od počátku roku v Kč	% RU
Daňové příjmy	50 895 000	51 154 710	56 069 038,58	109,61
Nedaňové příjmy	2 060 000	3 164 104,96	3 010 987,90	95,16
Kapitálové příjmy	100 000	100 000	55 790,00	55,79
Přijaté transfery	2 485 000	102 419 312,66	102 419 312,66	100,00
<i>Příjmy celkem</i>	<i>55 540 000</i>	<i>156 838 127,62</i>	<i>161 555 129,14</i>	<i>103,01</i>
<i>Konsolidace příjmů</i>	<i>250 000</i>	<i>53 819 884</i>	<i>53 819 884</i>	<i>100,00</i>
<i>Příjmy celkem po konsolidaci</i>	<i>55 290 000</i>	<i>103 018243,62</i>	<i>107 735 245,14</i>	<i>104,58</i>
Běžné výdaje	61 410 000	100 330 575,06	90 791 143,94	90,49
Kapitálové výdaje	29 130 000	104 568 330,38	76 277 307,57	72,94
<i>Výdaje celkem</i>	<i>90 540 000</i>	<i>204 898 905,44</i>	<i>167 068 451,51</i>	<i>81,54</i>
<i>Konsolidace výdajů</i>	<i>250 000</i>	<i>53 819 884</i>	<i>53 819 884</i>	<i>100,00</i>
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	<i>90 290 000</i>	<i>151 079 021,44</i>	<i>113 248 567,51</i>	<i>74,96</i>
<i>Saldo</i>	<i>-35 000 000</i>	<i>-48 060 777,82</i>	<i>-5 513 322,37</i>	<i>11,47</i>

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, vlastní zpracování

Při srovnání schváleného rozpočtu před úpravami a jeho skutečným stavem je viditelný značný rozdíl mezi plánovanými příjmy a výdaji. Příjmy byly naplánovány o 52 mil. Kč nižší než výsledné skutečné a výdaje byly plánovány nižší o 23 mil. Kč. Po provedení úprav již nebyl rozdíl u příjmů tak značný. Ale u výdajů byly výdaje značně navýšeny a odchýlily se od reality o 28 mil. Kč. V konečném výsledku byly výdaje nižší než plánované a příjmy vyšší než plánované. Výsledné saldo tak bylo sníženo o více než 43 mil. Kč, což bylo pro obec velmi pozitivní.

V následujícím grafu 4.9 je zobrazeno procentuální rozdělení jednotlivých složek příjmů obce Dolní Lutyně k celkovým příjmům v roce 2015.

Graf 4.9 Členění příjmů a jejich procentuální zastoupení v roce 2015

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, vlastní zpracování

Celkové příjmy v roce 2015 byly ve výši 107 735 245 Kč, tvořily je všechny 4 skupiny příjmů, a to příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Téměř v každém roce tvořily největší skupinu příjmy daňové, v tomto případě přesně 52,04 %. Z největší části byly daňové příjmy vytvořeny daní z přidané hodnoty, která tvořila 42,29 % daňových příjmů. Nejmenší podíl na daňových příjmech tvořily správní poplatky, a to konkrétně 0,61 % daňových příjmů.

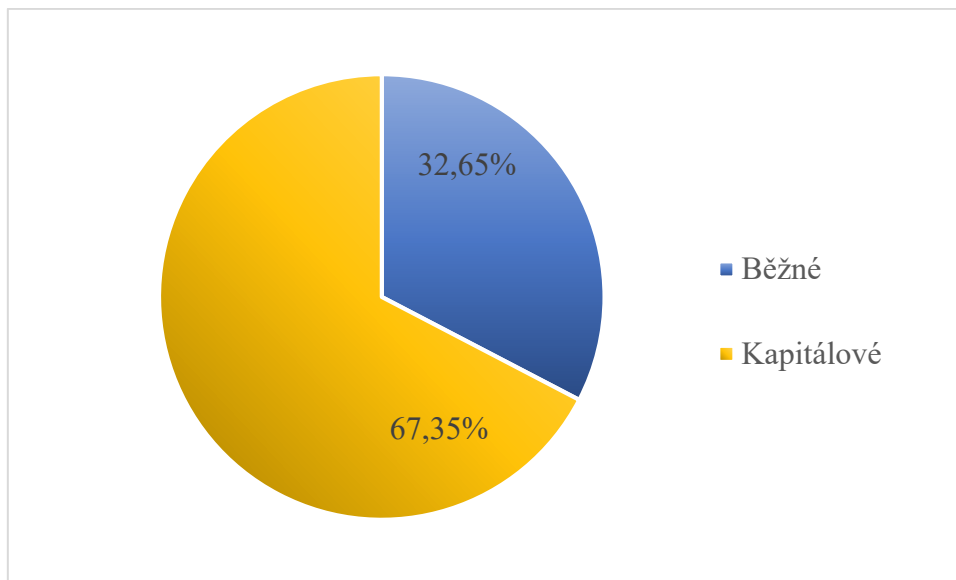
Druhou největší skupinou příjmů byly v tomto roce přijaté transfery, které zaujímaly 45,11 % v celkové výši 48 599 429 Kč. Největší částka byla získána převody z rozpočtových účtů. Na druhém místě pak byly přijaté investiční transfery ze státního rozpočtu, ty tvořily necelých 40 % transferových příjmů a byly využity na plánované rekonstrukce v obecních částech.

Další složkou příjmů byly příjmy nedaňové v celkové výši 3 010 988 Kč tvořily 2,79 % z celkových příjmů. Nejvyšší částkou se na této složce příjmů podílely příjmy z poskytování služeb a výrobků, a to konkrétně 37 %.

Možná zanedbatelnou položkou byly v tomto roce příjmy kapitálové ve výši 55 790 Kč. Tyto příjmy byly vytvořeny jedinou položkou, a to příjmy z prodeje pozemků.

Graf 4.10 zachycuje procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2015.

Graf 4.10 Členění výdajů a jejich procentuální zastoupení v roce 2015

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, vlastní zpracování

V roce 2015 byly skutečné výdaje v celkové výši 113 248 568 Kč, za sledované období šlo o nejvyšší výdaje obce. Tato částka byla tvořena z 67,35 % kapitálovými výdaji a z 32,65 % výdaji běžnými. Běžné výdaje po konsolidaci byly vyčísleny na 36 971 260 Kč, kdy největší část těchto výdajů tvořily výdaje na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s odpady a také služby pro obyvatelstvo. Výdaje kapitálové byly vyčísleny v celkové částce 76 277 308 Kč. Největším výdajem zde byla investice do kanalizace v části obce Věřňovice.

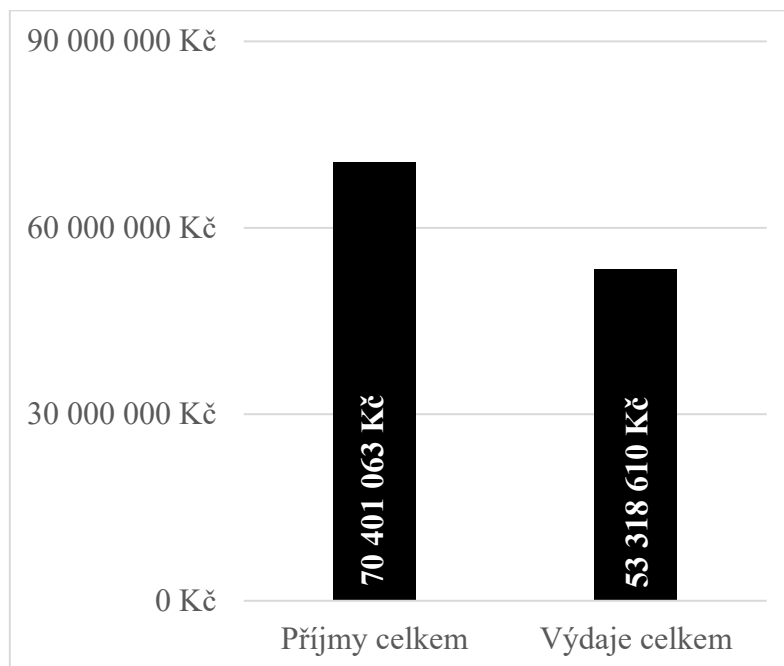
4.6 Hospodaření obce v roce 2016

V září 2016 byla dokončena a zařazena do majetku stavba kanalizace v části Věřňovice, a to za 62,5 mil. Kč, a spolu s ní spojené movité věci za necelých 200 tis. Kč, v říjnu byla zařazena do majetku komunikace v částce necelý 1 mil. Kč. Byla také realizována rekonstrukce KD v části Střed za cca 208 mil. Kč. Pro potřeby obce bylo zakoupeno vozidlo za necelých 600 tis. Kč. Byly zakoupeny parcely za 1 650 tis. Kč. Do majetku byla zaúčtována také polygonální stodola, která je kulturní památkou obce. Tato polygonální stodola byla pořízena v rámci věcného břemene bezúplatně.

Obec nadále platí úroky vzniklé v důsledku půjčky na kanalizaci. Tato půjčka by měla být splacena do roku 2025. Bohužel v rámci kanalizace došlo také ke zmařené investici v částce 634 620 Kč. Při budování kanalizace byla obcí vytvořena také finanční rezerva ve výši 100 000 Kč, která bude tvořena vždy k 1. 12. do roku 2026.

Graf 4.11 zachycuje porovnání příjmů a výdajů obce Dolní Lutyně. Obec hospodařila v roce 2016 s vyššími příjmy než výdaji a vzniklo tak kladné saldo rozpočtu ve výši 17 082 453 Kč.

Graf 4.11 Porovnání příjmů a výdajů obce Dolní Lutyně v roce 2016

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2016, vlastní zpracování

Z grafu 4.7 je zřejmé, že obec Dolní Lutyně v roce 2016 hospodařila úsporně s kladným saldem rozpočtu ve výši 17 082 453 Kč. Celkové příjmy, které byly ve výši 70 401 063 Kč, převýšily výdaje v hodnotě 53 318 610 Kč. Obec si vedla velmi dobře a vykázala vysoký zisk, to především v důsledku snížení nákladů, které byly v roce 2016 nejnižší za sledované období.

V tabulce 4.10 je uveden stav schváleného rozpočtu, rozpočtová opatření, konečný rozpočet po změnách a skutečný stav v roce 2016. Hodnota v % RU znázorňuje % plnění k upravenému rozpočtu.

Tab. 4.10 Přehled rozpočtového hospodaření obce Dolní Lutyně v roce 2016

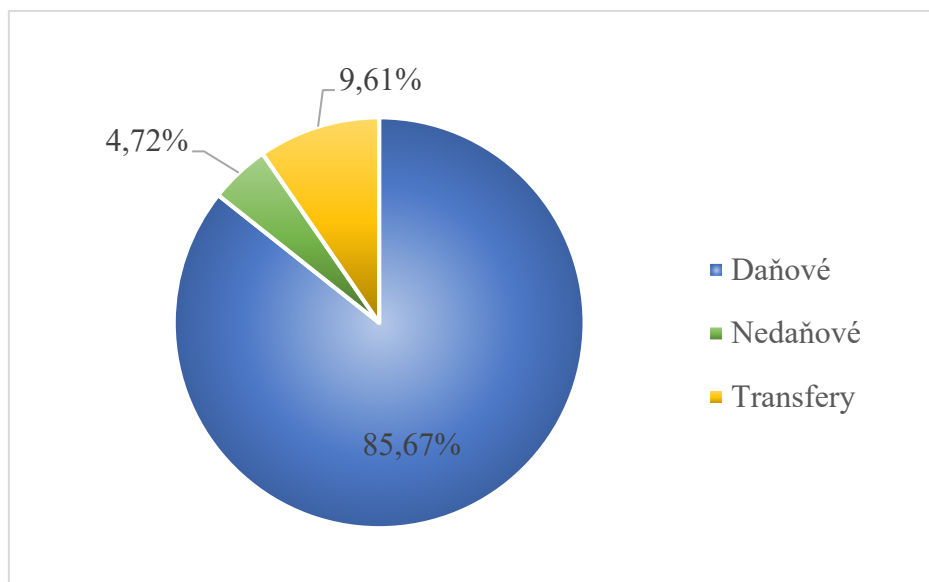
	Schválený rozpočet v Kč	Rozpočet po změnách v Kč	Výsledek od počátku roku v Kč	% RU
Daňové příjmy	53 440 000	53 358 260	60 314 049,78	113,04
Nedaňové příjmy	2 456 000	2 969 090	3 320 087,04	111,82
Kapitálové příjmy	100 000	100 000	0	0
Přijaté transfery	2 490 000	7 231 060,28	7 231 060,28	100,00
<i>Příjmy celkem</i>	<i>58 486 000</i>	<i>63 658 410,28</i>	<i>70 865 197,10</i>	<i>111,32</i>
<i>Konsolidace příjmů</i>	<i>250 000</i>	<i>464 134</i>	<i>464 134</i>	<i>100,00</i>
<i>Příjmy celkem po konsolidaci</i>	<i>58 236 000</i>	<i>63 194 276,28</i>	<i>70 401 063,10</i>	<i>111,40</i>
Běžné výdaje	52 936 000	53 347 944,28	42 627 457,71	79,90
Kapitálové výdaje	19 240 000	24 000 466	11 155 286,59	46,48
<i>Výdaje celkem</i>	<i>72 176 000</i>	<i>77 348 410,28</i>	<i>53 782 744,30</i>	<i>69,53</i>
<i>Konsolidace výdajů</i>	<i>250 000</i>	<i>464 134</i>	<i>464 134</i>	<i>100,00</i>
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	<i>71 926 000</i>	<i>76 884 276,28</i>	<i>53 318 610,30</i>	<i>69,35</i>
<i>Saldo</i>	<i>-13 690 000</i>	<i>-13 690 000</i>	<i>17 082 452,80</i>	<i>-124,78</i>

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2016, vlastní zpracování

Přestože byly v roce 2016 nejnižší příjmy za sledované období, obec generovala nejvyšší saldo ve výsledné hodnotě 17 082 453 Kč. A to také v důsledku nejnižších výdajů za sledované období. Obec při tvorbě rozpočtu znovu počítala s výdaji přesahujícími příjmy a s výsledným záporným saldem. Rozdíl mezi plánem a skutečností v případě salda byl ve výši přes 30 mil. Kč. Výdaje měla obec naplánovány o 23 mil. vyšší a příjmy pak o 7 mil. Kč nižší.

Graf 4.12 zachycuje procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2016.

Graf 4.12 Členění příjmů a jejich procentuální zastoupení v roce 2016

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2016, vlastní zpracování

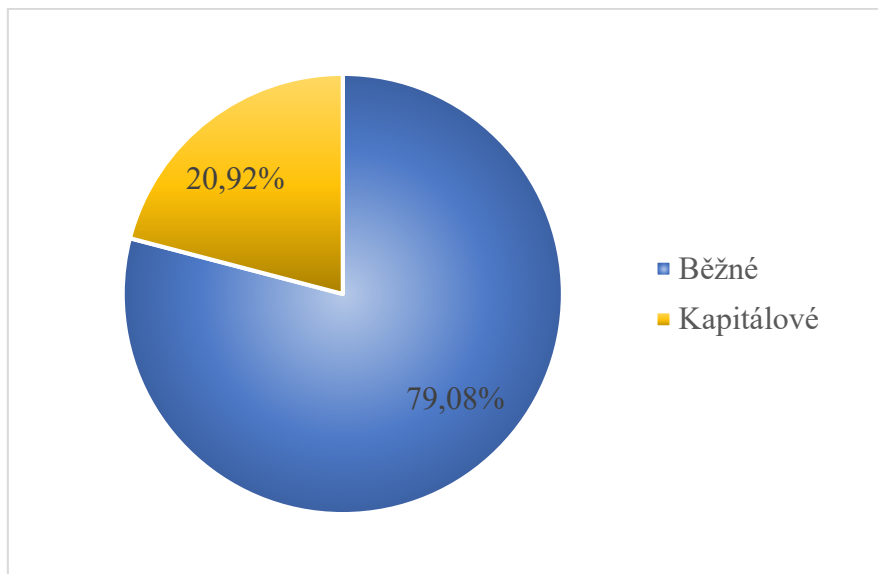
Daňové příjmy v tomto roce byly také nejvyšší, podílely se na celkových příjmech 86 % a byly v celkové výši 60 314 050 Kč. Nejvíce se na nich podílela opět daň z přidané hodnoty, která tvořila 41,37 % příjmů daňových. Nejmenší podíl zde měla daň z příjmů placená obcemi, a to pouze 0,57 %.

Druhou nejvýznamnější položkou byly transferové výdaje, ale oproti roku 2015 byly podstatně nižší. Na celkových příjmech se podílely pouze necelými 10 %. Jejich celková výše po konsolidaci byla ve výši necelých 7 mil. Kč. V tomto roce byly přijaty v celkové výši necelých 4 mil. Kč neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu a krajů. Investiční transfer byl přijat pouze ze státních fondů.

Poslední kategorií příjmů, které se podílely na příjmech celkových, byly příjmy nedaňové, a to pouze ve výši 4,72 %, tedy v částce 3 320 087 Kč. Největší zastoupení zde měly opět příjmy z poskytování služeb a výrobků. V tomto roce obec negenerovala žádné kapitálové příjmy.

Graf 4.13 zachycuje procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2016.

Graf 4.13 Členění výdajů a jejich procentuální zastoupení v roce 2016

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2016, vlastní zpracování

V roce 2016 generovala obec nejnižší výdaje za sledované období v celkové částce 53 318 610 Kč. Výdaje běžné opět převýšily výdaje kapitálové. Běžné výdaje tvořily celkové výdaje ze 79 %, kapitálové pak z 21 %. Největší běžné výdaje představovaly výdaje na údržbu silnic a činnost místní správy.

4.7 Hospodaření obce v roce 2017

V roce 2017 došlo k předčasnému splacení poskytnutého úvěru od Komerční banky ze dne 22. 1. 2015. Tento úvěr měl být splacen až v roce 2025. Výše tohoto úvěru byla ve výši 8 300 000 Kč. V roce 2016 z tohoto úvěru zapláceno 829 844 Kč, zbývající částka, tedy 7 470 156 Kč, byla doplacena v druhém měsíci roku 2017.

Dne 7. 1. 2015 byla obci poskytnutá finanční podpora ze Státního fondu životního prostředí ČR ve výši necelých 5 mil. Kč. V roce 2016 byla část této zápůjčky splacena a zbývající částka byla doplacena v březnu roku 2017.

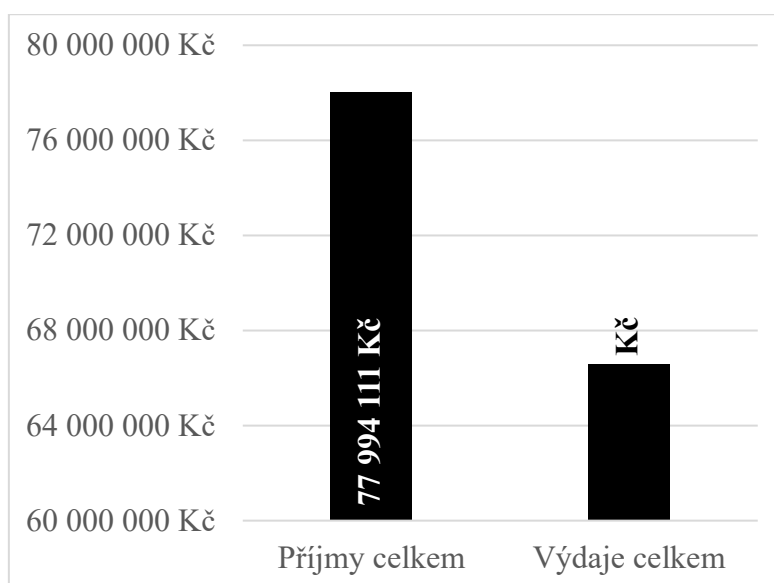
Byly také realizovány následující finanční akce: pořízení počítačové sítě na sběrném dvoře, chodník podél komunikace na Zbytkách, přestavba v polské ZŠ, změna bytu na MŠ. Do majetku obce byly zařazeny garáže, dílny na sběrném dvoře, kanalizační přípojka u kulturního domu, kanalizační přípojka obecního úřadu, koupě budovy včetně pozemků v části Střed, pergola ZŠ Věřňovice, studna, dětské hřiště Věřňovice, plynovodní přípojka obecního úřadu, odvětrání koupelen na Domu s pečovatelskou službou a hromosvod na budově sběrného dvoru.

Byly pořízeny také hmotné movité věci, jako je např. kopírka, tiskárna, kamerový systém, malotraktor, válečkový sypač, sekačka a zařízení pro stahování nečistot.

Obec také zakoupila drobný dlouhodobý hmotný majetek, a to např. nábytek do šaten Tělovýchovné jednoty Sokol Věřňovice, zařízení pro dobrovolné hasiče, 2 křovinořezy pro údržbu zeleně, 250 ks kompostérů, nákup vánočního osvětlení, odpadkové koše a stojany na kola. V následujících letech bude pokračovat realizace chodníků, stavba tělocvičny u ZŠ Dolní Lutyně, stavba workoutového hřiště, dokončení fasády a střechy na budově obecního úřadu, pořídí se závlahový systém pro hřiště ve Věřňovicích a bude odstraněna skládka ve Waroschově lese. Byl získán darem pozemek s věcným břemenem od MS kraje a jeden pozemek byl také zakoupen. Byly prodány také 2 orné půdy. Obec Dolní Lutyně také tvoří již zmíněnou rezervu na kanalizaci ve výši 100 000 Kč. Byly uhrazeny také pokuty, a to státnímu pozemkovému úřadu a Ministerstvu životního prostředí ČR.

Jak ukazuje následující graf 4.14, obec Dolní Lutyně hospodařila v roce 2017 s vyššími příjmy než výdaji a vykázala kladné saldo ve výši 11 442 698 Kč.

Graf 4.14 Porovnání příjmů a výdajů obce Dolní Lutyně v roce 2017

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2017, vlastní zpracování

V tabulce 4.11 je zobrazen schválený rozpočet na rok 2017, jeho úpravy, skutečný výsledek od počátku roku a také % plnění k upravenému rozpočtu (% RU).

Tab. 4.11 Přehled rozpočtového hospodaření obce Dolní Lutyně v roce 2017

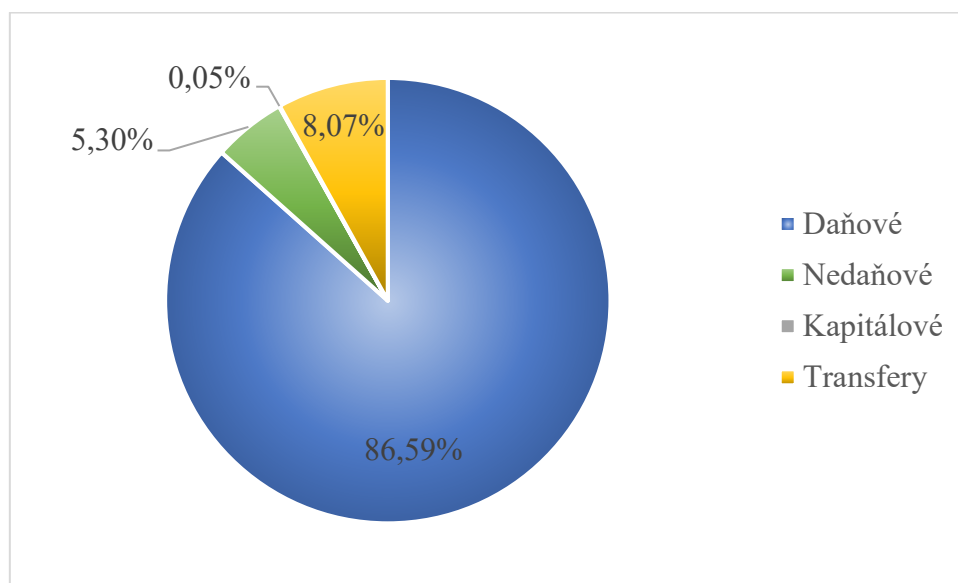
	Schválený rozpočet v Kč	Rozpočet po změnách v Kč	Výsledek od počátku roku v Kč	% RU
Daňové příjmy	50 895 000	51 154 710	56 069 038,58	109,61
Nedaňové příjmy	2 060 000	3 164 104,96	3 010 987,90	95,16
Kapitálové příjmy	100 000	100 000	55 790	55,79
Přijaté transfery	2 485 000	102 419 312,66	102 419 312,66	100,00
<i>Příjmy celkem</i>	<i>55 540 000</i>	<i>156 838 127,62</i>	<i>161 555 129,14</i>	<i>103,01</i>
<i>Konsolidace příjmů</i>	<i>250 000</i>	<i>53 819 884</i>	<i>53 819 884</i>	<i>100,00</i>
<i>Příjmy celkem po konsolidaci</i>	<i>60 782 000</i>	<i>65 523 215,99</i>	<i>77 994 110,53</i>	<i>119,03</i>
Běžné výdaje	93 402 000	89 354 592,99	49 796 235,45	55,73
Kapitálové výdaje	20 630 000	29 649 311	17 235 864,94	58,13
<i>Výdaje celkem</i>	<i>114 032 000</i>	<i>119 003 903,99</i>	<i>67 032 100,39</i>	<i>56,33</i>
<i>Konsolidace výdajů</i>	<i>250 000</i>	<i>480 688</i>	<i>480 688</i>	<i>100,00</i>
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	<i>113 782 000</i>	<i>118 523 215,99</i>	<i>66 551 412,39</i>	<i>56,15</i>
<i>Saldo</i>	<i>-53 000 000</i>	<i>-53 000 000</i>	<i>11 442 698,14</i>	<i>-21,59</i>

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2017, vlastní zpracování

Obec si v roce 2017 opět vyčíslila rozpočet se záporným saldem a výdaji převyšujícími příjmy. Výsledné saldo však bylo kladné, ale oproti roku 2016 nižší o necelých 6 mil. Kč.

Graf 4.15 zachycuje procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2017.

Graf 4.15 Členění příjmů a jejich procentuální zastoupení v roce 2017

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2017, vlastní zpracování

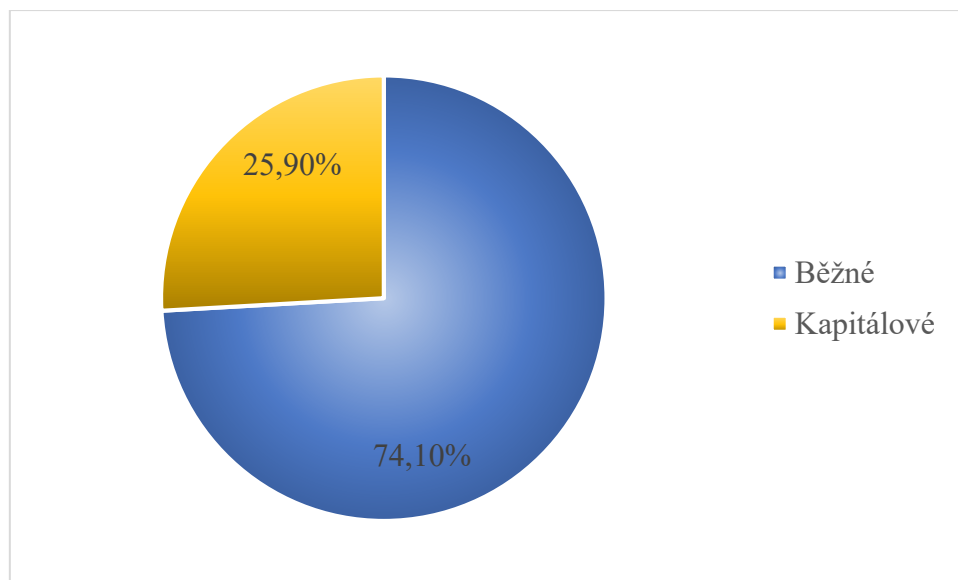
Daňové příjmy byly v tomto roce vyšší než v roce předchozím v celkové částce 67 531 782 Kč se podílely 87 % na celkových příjmech. Stejně jako v předchozích letech tvořily největší část opět příjmy z daně z přidané hodnoty. Druhou důležitou složkou byly příjmy z daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Nejméně se na této kategorii podílely příjmy ze správních poplatků.

I v tomto roce obec přijata dotace, ale pouze neinvestiční ze státního rozpočtu a krajů. Oproti minulých let však byly transferové příjmy nejnižší. Byly evidovány ve výši 6 293 687 Kč.

Nedaňové příjmy zaujímaly 5,3 % všech příjmů. Největší část opět zaujímaly příjmy z poskytování služeb a výrobků. Poslední kategorií jsou příjmy kapitálové v zastoupení pouze 0,05 %. Ty obec získala z prodeje pozemků a také přijala dary na pořízení DM.

Stejně jako byly v přecházejícím grafu srovnány příjmy, graf 4.16 zachycuje procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2017.

Graf 4.16 Členění výdajů a jejich procentuální zastoupení v roce 2017

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2017, vlastní zpracování

Oproti roku 2016 se celkové výdaje navýšily na částku 66 551 412 Kč. Ze 74,1 % je tvořily běžné výdaje a z 26 % výdaje kapitálové. Běžné výdaje byly v částce 49 315 547 Kč a výdaje kapitálové v částce 17 235 865 Kč.

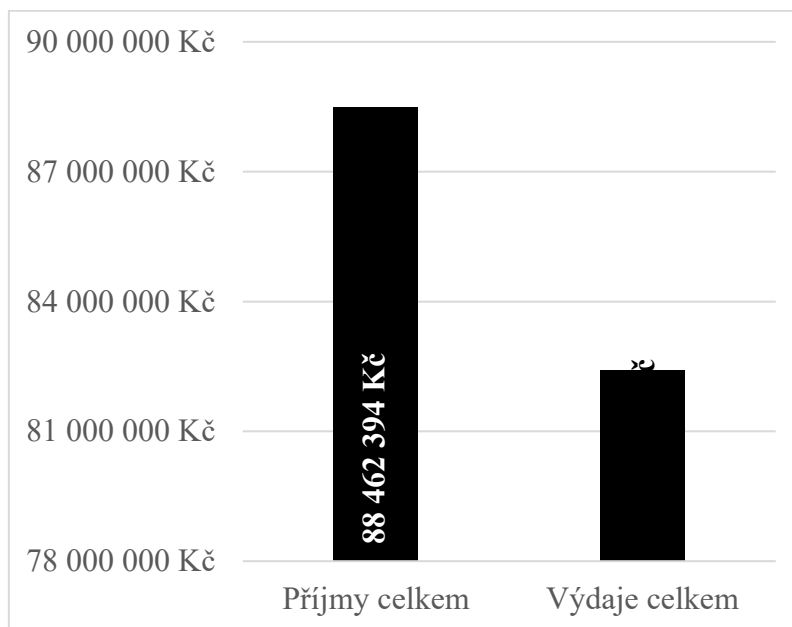
4.8 Hospodaření obce v roce 2018

Do majetku obce byly zařazeny darované pozemky. Obec také prodala pozemek v minimální hodnotě 316 Kč. V kategorii nedokončeného DHM je evidována kanalizace obce, revitalizace území bývalého koupaliště, zateplení školní budovy, tělocvična u ZŠ Dolní Lutyně, úpravy interiéru smuteční síně, věcná břemena kanalizace Věřňovice a dešťová kanalizace.

Mezi dokončené stavby byla zařazena komunikace Slunečný vrch, stavba sociálního zařízení a kanalizace v osvětové besedě, vybudování autobusového zálivu, chodníku, parkovací plochy, zídky se zábradlím a související kanalizace u budovy obecního úřadu, stavba bočního výtahu u budovy obecního úřadu, stavba světelného zařízení. Dalšími stavbami byl např. přístřešek v tělovýchovné jednotě Sokol – Věřňovice, stavba workoutového hřiště, stavba autobusových zastávek, rekonstrukce čerpací stanice, stavba střechy a nové fasády na budově obecního úřadu, stavba altánu u ZŠ, rozšíření sjezdu včetně rekonstrukce chodníku, stavba závlahového systému hřiště Věřňovice a zřízení nového veřejného osvětlení na ulici Slunečný vrch. Bylo zakoupeno vozidlo pro sbor dobrovolných hasičů části Nerad, automobil pro obecního policistu, mulčovač, výkyvný mulčovač, radiostanice od HZS MSK. Od roku 2016 do roku 2026 obec vytváří rezervu ve výši 100 000 Kč na kanalizaci.

Jak ukazuje následující graf 4.17, obec Dolní Lutyně hospodařila v roce 2015 s nižšími příjmy než výdaji. Vzniklo tak záporné saldo rozpočtu ve výši 5 513 322 Kč.

Graf 4.17 Porovnání příjmů a výdajů obce Dolní Lutyně v roce 2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2018, vlastní zpracování

Stejně jako v přecházejících kapitolách je v následující tabulce 4.12 zobrazen schválený rozpočet na rok 2018, jeho úpravy, skutečný výsledek od počátku roku a také % plnění k upravenému rozpočtu (% RU).

Tab. 4.12 Přehled rozpočtového hospodaření obce Dolní Lutyně v roce 2018

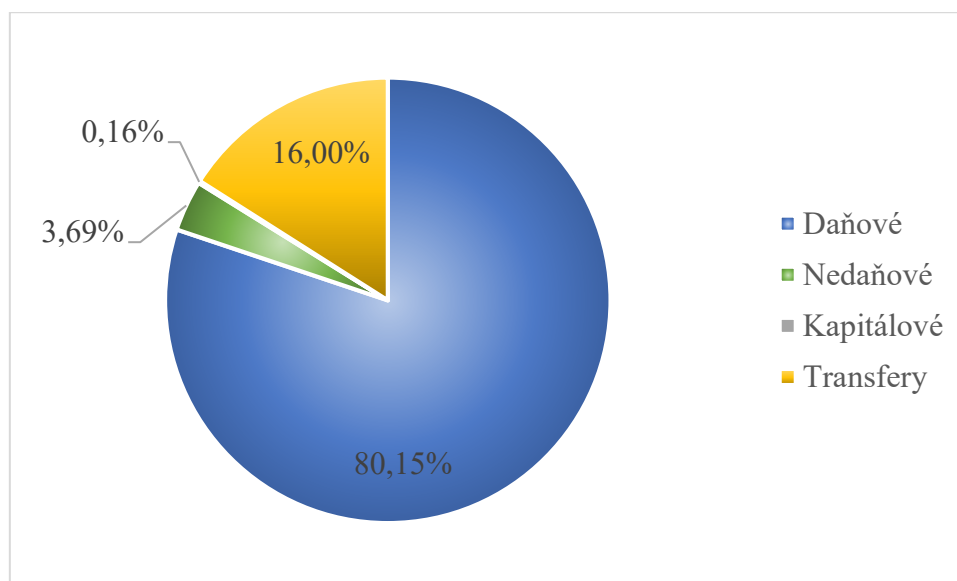
	Schválený rozpočet v Kč	Rozpočet po změnách v Kč	Výsledek od počátku roku v Kč	% RU
Daňové příjmy	64 965 000	65 117 570	70 901 854,37	108,88
Nedaňové příjmy	2 930 000	3 475 000	3 267 561,66	94,03
Kapitálové příjmy	100 000	104 000	141 900	136,44
Přijaté transfery	2 724 000	14 725 091,89	14 652 432,89	99,51
<i>Příjmy celkem</i>	<i>70 719 000</i>	<i>83 421 661,89</i>	<i>88 963 748,92</i>	<i>106,64</i>
<i>Konsolidace příjmů</i>	<i>334 000</i>	<i>501 355</i>	<i>501 355</i>	<i>100,00</i>
<i>Příjmy celkem po konsolidaci</i>	<i>70 385 000</i>	<i>82 920 306,89</i>	<i>88 462 393,92</i>	<i>106,68</i>
Běžné výdaje	56 249 000	65 958 661,89	52 868 040,54	80,15
Kapitálové výdaje	34 470 000	37 463 000	30 030 742,06	80,16
<i>Výdaje celkem</i>	<i>90 719 000</i>	<i>103 421 661,89</i>	<i>82 898 782,60</i>	<i>80,16</i>
<i>Konsolidace výdajů</i>	<i>334 000</i>	<i>501 355</i>	<i>501 355</i>	<i>100,00</i>
<i>Výdaje po konsolidaci</i>	<i>90 385 000</i>	<i>102 920 306,89</i>	<i>82 397 427,60</i>	<i>80,06</i>
<i>Saldo</i>	<i>-20 000 000</i>	<i>-20 000 000</i>	<i>6 064 966,32</i>	<i>-30,32</i>

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2018, vlastní zpracování

V tomto roce byl realizován nejnižší přebytek v rozpočtu obce, a to pouze ve výši 6 064 966 Kč. Obec opět naplánovala nižší příjmy než výdaje a počítala s výsledným schodkem ve výši 20 000 000 Kč. Proto bylo opět velmi pozitivní skutečností, že realizovala ve výsledku kladné saldo. Skutečné příjmy převýšily plánované o 6 % a výdaje byly naplněny pouze z 80 %, což je pozitivní informace.

Pomocí grafu 4.18 je znázorněno procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2018.

Graf 4.18 Členění příjmů a jejich procentuální zastoupení v roce 2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2018, vlastní zpracování

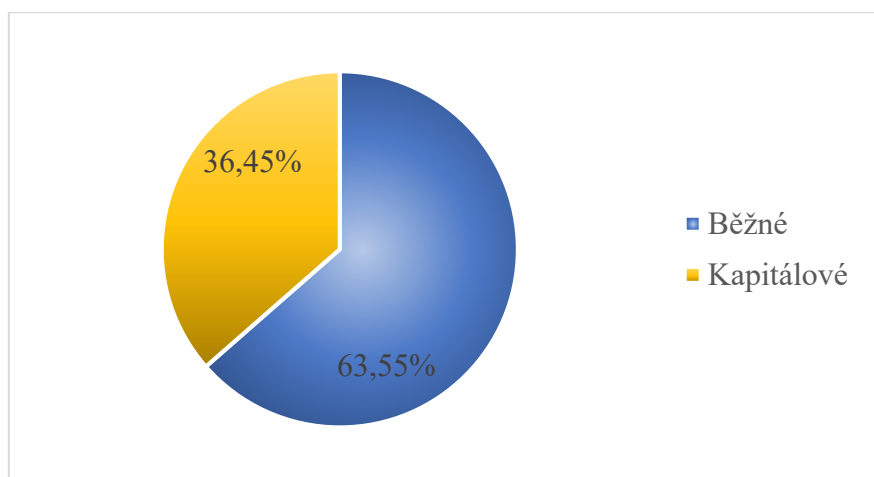
Největší část příjmů daňových, které byly opět nejvýznamnějšími zdroji příjmů, tvořila opět daň z přidané hodnoty, která byla ve výši přes 34 mil. Kč a tvořila tak daňové příjmy ze 49 %. Nejmenší podíl měly opět správní poplatky ve výši okolo 230 tis. Kč. Celkové daňové příjmy byly v částce 70 901 854 Kč.

Mezi další nejvýznamnější položku tvořily dotační příjmy v celkové hodnotě přes 14 mil. Kč. Obec přijala jak investiční, tak neinvestiční transfery ze státního rozpočtu a krajů. Tyto příjmy tvořily 16 % celkových příjmů.

Nedaňové a kapitálové přispěly do příjmů obce nejméně. Nedaňové příjmy byly ve výši 3 267 562 Kč a tentokrát je tvořily z 39 % příjmy z pronájmu nemovitostí. Kapitálové příjmy byly ve výši 141 900 Kč a za sledované období byly nejvyšší. Tato kategorie byla reprezentována příjmy z prodeje pozemků a příjmy z prodeje ostatního DHM. Součet těchto kategorií činil 88 462 394 Kč.

Graf 4.19 zachycuje procentuální rozdělení jednotlivých složek výdajů obce Dolní Lutyně k celkovým výdajům v roce 2015.

Graf 4.19 Členění výdajů a jejich procentuální zastoupení v roce 2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2018, vlastní zpracování

Stejně jako v předchozích letech celkové výdaje byly členěny na běžné a kapitálové. Běžné byly v celkové částce 52 366 686 Kč, největší část těchto výdajů plynula do oprav a udržování místních ZŠ a také činnosti místní samosprávy. Kapitálové příjmy ty celkové doplnily o 30 030 742. V součtu celková suma výdajů činila 82 397 428 Kč.

4.9 Srovnání rozpočtového hospodaření obce v letech 2015-2018

V předchozích kapitolách 4.5-4.8 bylo detailně přiblíženo hospodaření obce Dolní Lutyně v letech 2015-2018. V této kapitole budou vypočítané údaje srovnány a zhodnoceny pomocí grafů a tabulek. Tab. 4.13 zachycuje stav příjmů, výdajů a výsledného salda v letech 2015 až 2018.

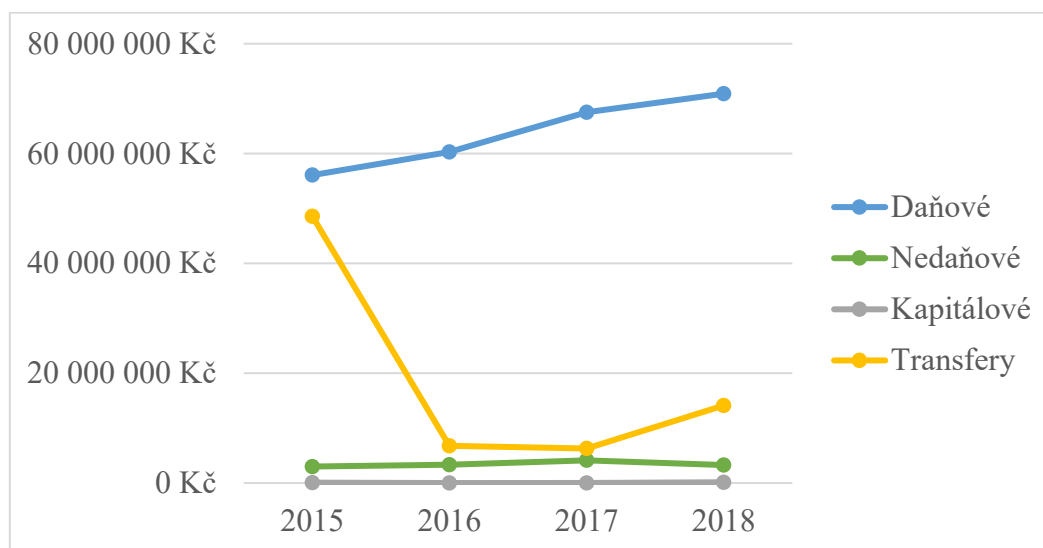
Tab. 4.13 Přehled rozpočtového hospodaření v letech 2015-2018 (údaje uváděny v Kč)

	2015	2016	2017	2018
Daňové příjmy	56 069 039	60 314 050	67 531 782	70 901 854
Nedaňové příjmy	3 010 988	3 320 087	4 132 642	3 267 562
Kapitálové příjmy	55 790	0	36 000	141 900
Přijaté transfery	48 599 429	6 766 926	6 293 687	14 151 078
Příjmy celkem	107 735 245	70 401 063	77 994 111	88 462 394
Běžné výdaje	36 971 260	42 163 324	49 315 547	52 366 686
Kapitálové výdaje	76 277 308	11 155 287	17 235 865	30 030 742
Výdaje celkem	113 248 568	53 318 611	66 551 412	82 397 428
Saldo	-5 513 323	17 082 452	11 442 699	6 064 966

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Graf 4.20 znázorňuje vývoj jednotlivých složek rozpočtových příjmů.

Graf 4.20 Vývoj rozpočtových příjmů ve vzájemném porovnání v letech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Z grafu 4.20 je zřejmé, že nejvyššími částkami se v letech 2015 až 2018 podílely „právě daňové příjmy, které se v průběhu let neustále zvyšovaly. V roce 2015 byly ve výši přesahující mírně 56 mil. Kč, byly tedy o 14 832 816 Kč nižší než v roce 2018, kdy dosáhly částky převyšující 70 mil. Kč. V celkovém srovnání se nic nezměnilo a daňové příjmy vytvářely příjmy celkové ze 74 %.

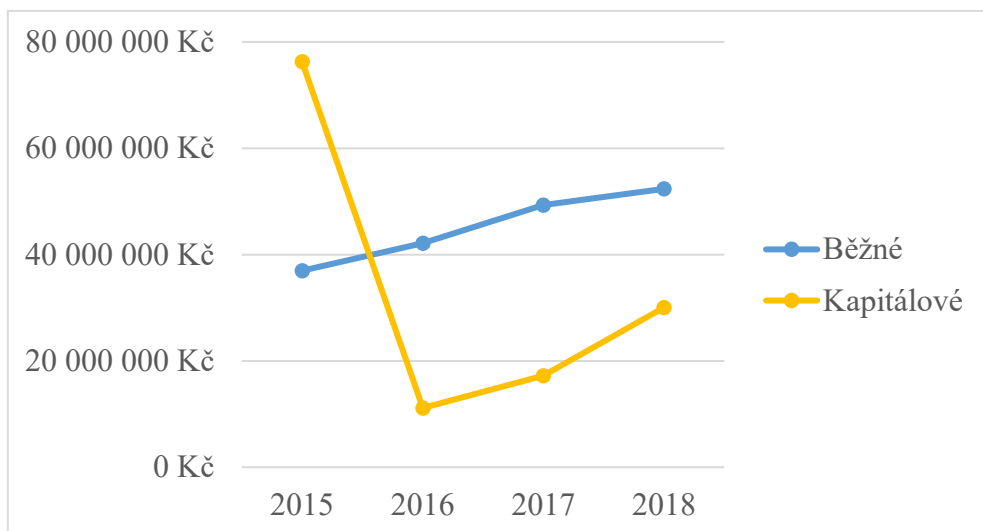
Druhou složkou nejvýznamnějších příjmů byly přijaté transfery, které byly nejvyšší v prvním sledovaném roce, poté markantně poklesly v roce 2016, v roce 2017 dosáhly své minimální hodnoty a v 2018 byl sledován 2násobný nárůst oproti předešlému roku. Rozdíl na začátku sledování a jeho konci je ve výši -34 448 351 Kč. I tak vytvářely 22 % celkových příjmů za celé období.

U nedaňových příjmů byl zaznamenán v prvních třech letech nárůst, poklesly až v posledním roce, rozdíl mezi počátkem a koncem sledování byl přesto kladný ve výši 256 574 Kč. Nedaňové příjmy tvořily celkové příjmy v souhrnu z necelých 4 %.

Poslední složkou, která není pravidelná, jsou kapitálové příjmy, ale ty se na celkových příjmech podílely jen 0,07 %. Jejich hodnota se pohybovala vždy do 1 % celkových příjmů daného roku.

Stejně jako příjmy jsou v následujícím grafu 4.21 zachyceny také výdaje a porovnání výše jejich složek.

Graf 4.21 Vývoj rozpočtových výdajů ve vzájemném porovnání v letech 2015-2018

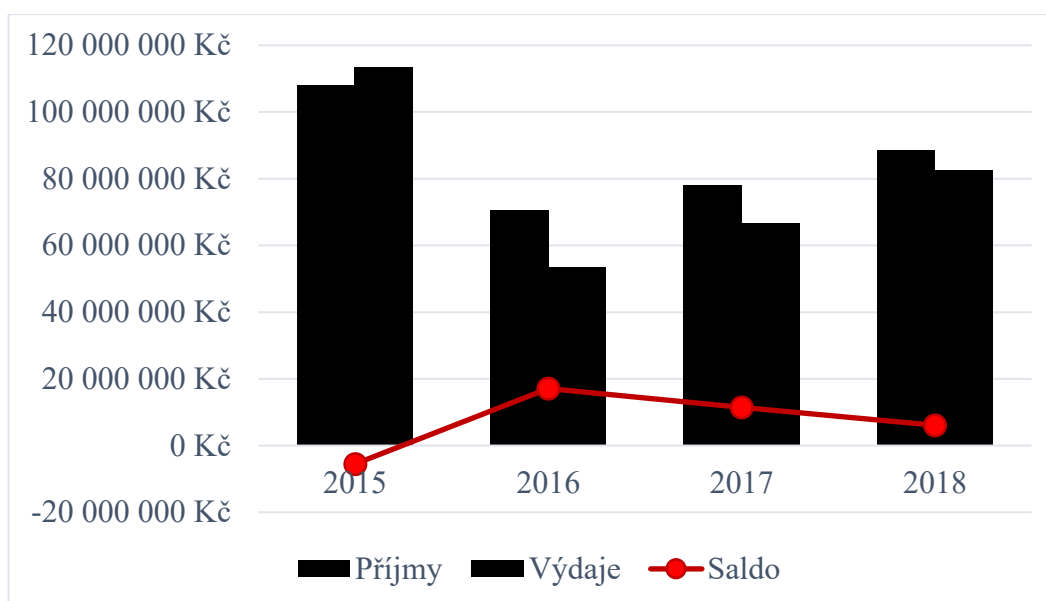
Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

V prvním roce sledování přesáhly kapitálové výdaje ty běžné o 39 306 048 Kč. Poté byl u nich zaznamenán výrazný pokles a od roku 2016 opět stoupaly. Tyto výdaje byly vynaloženy zejména na rekonstrukce či výstavby budov, staveb, nákup strojů a zařízení.

Na rozdíl od kapitálových výdajů běžné výdaje měly neustále stoupající tendenci. Své minimální hodnoty dosáhly v první roce sledování a nejvyšší na počátku, kdy rozdíl mezi těmito hodnotami byl ve výši 15 395 426 Kč.

Celkové srovnání příjmů a výdajů je zachyceno v grafu 4.22 a jejich vývoj je poté také okomentován i zhodnocen.

Graf 4.22 Srovnání příjmů, výdajů a výsledného salda v letech 2015-2018

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015, 2016, 2017, 2018, vlastní zpracování

Z grafu 4.22 je viditelné, že pouze v roce 2015 převýšily výdaje příjmy a obec Dolní Lutyně zaznamenala schodek v rozpočtu. Tato skutečnost souvisela především s řadou rekonstrukcí a nákupem nových hmotných věcí. Již v roce následujícím však vykázala přebytek ve výši přesahující 17 mil. Kč, který byl také nejvyšším za sledované období. V roce 2017 mírně poklesl na částku 11 mil. Kč. V následujícím roce nebyl rozdíl mezi příjmy a výdaji tak znatelný v porovnání s předchozími lety. Přebytek byl sice nejmenší za sledované období, ale tato skutečnost není nijak nepříznivou, protože i s klesající tendencí salda je stále kladné a obec není zatížena jedinou korunou dluhu.

4.10 Rozpočtový výhled obce

Povinnost sestavovat rozpočtový výhled mají územní samosprávy nižšího stupně od roku 2011. Jeho sestavením získá obec orientační přehled pro budoucí hospodaření a při vytváření výkazu pro hodnocení rozpočtu může efektivněji zpracovat rozpočtové změny, jelikož z výhledu je potom sestavován konečný navrhovaný rozpočet. Obec Dolní Lutyně si sestavila rozpočtový výhled od roku 2019 do roku 2027.

Co se týče roku 2019, byl schválen rozpočet s příjmy ve výši 75 940 000 Kč. Tyto příjmy byly tedy oproti roku 2018 navýšeny o 4 mil. Kč. Výdaje byly poté vyčísleny v částce 95 940 000 Kč a jsou o 15 mil. Kč vyšší než v předešlém roce. Obec Dolní Lutyně tak pro rok 2019 předpokládá schodek ve výši 20 000 000 Kč.

V následující tabulce je sestaven střednědobý výhled do roku 2022 s tím, že obec jej sestavuje až do roku 2027, ale od roku 2021 jsou příjmy, výdaje a výsledné saldo stále ve stejné výši. Tento výhled byl vyvěšen spolu se schváleným rozpočtem na rok 2019 v lednu tohoto roku na webových stránkách a úřední desce.

Tab. 4.14 Návrh střednědobého výhledu obce Dolní Lutyně v tis. Kč od r. 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy	74 000	77 000	77 000	77 000
Nedaňové příjmy	3 000	3 000	3 000	3 000
Kapitálové příjmy	100	100	100	100
Transfery a dotace	5 000	5 000	5 000	5 000
<i>Příjmy celkem</i>	<i>82 100</i>	<i>85 100</i>	<i>85 100</i>	<i>85 100</i>
Neinvestiční výdaje	40 000	40 000	40 000	40 000
Investiční výdaje	30 000	35 000	35 000	35 000
Příspěvky PO	9 600	9 600	10 000	10 000
<i>Výdaje celkem</i>	<i>79 600</i>	<i>84 600</i>	<i>85 000</i>	<i>85 000</i>
<i>Saldo</i>	<i>2 500</i>	<i>500</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Zdroj: Interní dokumenty obce, vlastní zpracování

Do budoucna obec Dolní Lutyně předpokládá sice klesající vývoj salda, ale stále kladný. Při sestavení rozpočtu pro daný rok však vždy převýší plánované výdaje příjmy, ale ve většině případů obec vykazuje přebytek v hospodaření. Lze tedy usoudit, že obec hospodaří úsporně a umí využít své prostředky efektivně.

5 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo objasnění problematiky hospodaření územních samosprávných celků, charakteristika obecní samosprávy Dolní Lutyně a analýza hospodaření obce v letech 2015 až 2018.

Teoretická část byla zaměřena pouze na základní stupeň územní samosprávy. V této kapitole byla vymezena legislativa týkající se problematiky obcí, objasněny zde byly pojmy týkající se obecních samospráv, identifikace obce, její území působnosti, zřizované orgány obce a v druhé části bylo popsáno hospodaření, účetnictví obcí, sestavení rozpočtu a jemu předcházející rozpočtový proces.

Tato diplomová práce byla zaměřena na konkrétní obec Dolní Lutyně, proto je třetí kapitola věnována právě popisu této obce. Obec se řadí k obcím nad 5 000 obyvatel a poskytuje svým občanům plnou občanskou vybavenost. Hospodaření bylo hodnoceno prostřednictvím rozpočtů obce a několika dalších ukazatelů. Obec vždy sestavovala schodkový rozpočet, ale ve skutečnosti vykazala záporné saldo pouze v roce 2015 v důsledku rozsáhlých rekonstrukcí. Mohlo by se tak zdát, že obec si nevede dobře, ale po vyhodnocení počítaných ukazatelů tomu tak není. Sledovaný ukazatel dluhové služby je nyní na nule, podíl cizích zdrojů k aktivům stále klesá a celková likvidita má rostoucí tendenci.

V praktické části diplomové práce byla provedena analýza hospodaření dle získaných rozpočtů. Rozpočtová skladba byla podrobně rozebrána na jednotlivé skupiny příjmů a výdajů, kdy byly rozděleny především z pohledu druhového členění. Bylo zjištěno, že příjmy obce tvoří z největší části vždy příjmy daňové, poté přijaté transfery, příjmy nedaňové a v poslední řadě příjmy kapitálové. Co se týče výdajů, tak největší podíl na výdajích celkových měly vždy výdaje běžné kromě roku 2015, kdy je převýšily výdaje kapitálové související s komplexními rekonstrukcemi. Rok 2015 byl pro obec jediným za sledované období, kdy vykazala záporné saldo. V letech 2016, 2017 a 2018 již obec hospodařila s přebytkem, kdy nejvyšší realizovala v roce 2016. Dluhové zatížení v podobě přijatého úvěru z roku 2015 bylo již v roce 2017 nulové, jelikož úvěr byl předčasně splacen a obec nyní není zatížena žádnými dluhy. V závěru této kapitoly byly sledované období srovnány se zjištěním, že obec umí efektivně využívat své finanční prostředky a je velmi pravděpodobné, že bude i v budoucnu realizovat kladný hospodářský výsledek a její rozpočet bude i nadále přebytkový.

Údaje, ze kterých byly ukazatelé a hodnoty počítány, byly získány od starosty obce Dolní Lutyně a účetního oddělení. Výkazy obce jsou sestavovány srozumitelně, její občané jsou v dostatečné míře informováni o hospodaření obce a nahlédnutí do rozpočtů je všem přístupné.

Obec toho nabízí mnoho, ale má stále možnosti se dále rozvíjet. Zapracovat by měla především na zlepšení kvality ovzduší, jelikož se na jejím území nachází měrná stanice neustále vykazující několikanásobně překročené koncentrace prachu v ovzduší. Nyní se spouští poslední vlna kotlíkových dotací, což je pro obec velmi pozitivní skutečnost a věřím, že obec bude své občany motivovat k jejich využití. Do budoucna je pro obec výzvou oprava nevyužívaného koupaliště, či rekonstrukce chátrajícího zámku.

V závěru lze říci, že občané Dolní Lutyně mají zajištěn kvalitní a klidný život. Obec Dolní Lutyně myslí na své občany a neustále se snaží zvelebovat prostředí a zvyšovat tak úroveň života místních obyvatel. Co se týče hospodaření, obec vynakládá své prostředky zcela uvážlivě a neexistence dluhů je pro ni velkou výhodou.

Seznam použité literatury

Odborné knihy:

- [1] HAJZLEROVÁ, Irena. *Dolní Lutyně 1305 – 2005*. Obec Dolní Lutyně, 2005. 197 s. ISBN 80-239-3810-X.
- [2] HAVLAN, Petr, Jan JANEČEK a kol. *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. 400 s. ISBN 978-80-7502-057-4.
- [3] JAMES, Simon and Christopher NOBES. *The Economics of Taxation. Principles, Policy and Practice*. 17th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 2017. 326 p. ISBN 978-1-906201-35-7.
- [4] JREISAT, Jamil. *Globalism and comparative public administration*. Boca Raton: CRC Press, 2012. 237 p. ISBN 143-985-45-80.
- [5] JURAJDOVÁ, Hana a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Účetnictví, daně, audit a financování územních samosprávných celků a organizací neziskového sektoru*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 132 s. ISBN 80-210-3583-8.
- [6] KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1.
- [7] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.
- [8] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. s. 211-212. ISBN 80-7261-086-4.
- [9] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*. Praha: GRADA, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
- [10] SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Martin TOCAUER. *Rozpočtová skladba 2018*. Praha: Acha obec účtuje, 2018. 295 s. ISBN 978-80-905420-6-8.

Elektronické dokumenty a ostatní:

- [11] OBEC DOLNÍ LUTYNĚ. *Základní informace*. [online]. [cit. 2019-03-10]
Dostupné z: <http://new.dolnilutyne.org/>.
- [12] OBEC DOLNÍ LUTYNĚ. *Úřední deska*. [online]. [cit. 2019-03-10]
Dostupné z: <http://new.dolnilutyne.org/deska>.
- [13] OBEC DOLNÍ LUTYNĚ. *Dokumenty ke stažení*. [online]. [cit. 2019-03-10]
Dostupné z: <http://new.dolnilutyne.org/informace/dokumenty-ke-stazeni/39>.

- [14] OBEC DOLNÍ LUTYNĚ. *Spolky v obci*. [online]. [cit. 2019-03-10]
Dostupné z: <http://new.dolnilutyne.org/informace/spolky-v-obci/29>.
- [15] MONITOR. *Státní pokladna*. [online]. [cit. 2019-03-10]
Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/2018/obce/detail>.
- [16] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Databáze demografických údajů za obce*. [online].
[cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>.
- [17] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)*. [online].
[cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>
- [18] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*. [online]. [cit. 2019-03-10].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>
- [19] ZÁKONY PRO LIDI. *Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky*. [online].
[cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
- [20] ZÁKONY PRO LIDI. *Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky*. [online]. [cit. 2019-03-10].
Dostupné z: <https://zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>
- [21] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze*. [online].
[cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-131>
- [22] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich*. [online]. [cit. 2019-03-10].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-250>
- [23] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 244/1992 Sb., Zákon České národní rady o posuzování vlivů na životní prostředí*. [online]. [cit. 2019-03-10].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-244>
- [24] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví*. [online]. [cit. 2017-03-25].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- [25] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*. [online]. [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [26] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 40/1993 Sb., České národní rady o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky*. [online]. [cit. 2019-03-16].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-40>
- [27] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech*

- a o změně některých zákonů.* [online]. [cit. 2019-03-16].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-133>
- [28] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.* [online].
[cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1963-99>
- [29] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.* [online]. [cit. 2019-03-16].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>
- [30] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.* [online]. [cit. 2019-03-16].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>
- [31] ZÁKONY PRO LIDI. *Vyhláška č. 323/2001 Sb., Ministerstva financí o rozpočtové skladbě.* [online]. [cit. 2019-03-16].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>
- [32] ZÁKONY PRO LIDI. *Vyhláška č. 96/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit. 2019-03-16].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-96>
- [33] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.* [online].
[cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>
- [34] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.* [online]. [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-295>
- [35] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 565/1990 Sb., České národní rady o místních poplatcích.* [online]. [cit. 2019-03-29].
Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-565>
- [36] ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.* [online]. [cit. 2019-03-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-420>

Použité zákony:

- [37] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- [38] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- [39] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- [40] Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- [41] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- [42] Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- [43] Zákon č. 344/1992 Sb., Zákon České národní rady o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon)
- [44] Zákon č. 40/1993 Sb., České národní rady o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky
- [45] Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů
- [46] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- [47] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- [48] Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
- [49] Zákon č. 96/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
- [50] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům
- [51] Zákon č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- [52] Zákon č. 565/1990 Sb., České národní rady o místních poplatcích
- [53] Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- [54] Vyhláška č. 323/2002 Sb., Ministerstva financí o rozpočtové skladbě
- [55] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [56] Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky

Seznam zkratek

A	aktiva
č. p.	číslo popisné
č. e.	číslo evidenční
ČR	Česká republika
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDM	drobný dlouhodobý majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DDNM	drobný dlouhodobý nehmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DzP	daň z příjmů
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
kap.	kapitola
KD	kulturní dům
KVH	klub vojenské historie
min.	minimálně
MS	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
odst.	odstavec
P	pasiva
PO	právnícká osoba
p. o.	příspěvková organizace
popř.	popřípadě
příp.	případně
PZKO	polský svaz kulturně osvětový
SIPO	sdržené inkaso plateb obyvatelstva
SVČ	samostatná výdělečná činnost
TJ	tělovýchovná jednota
vč.	včetně
ZČ	závislá činnost
ZŠ	základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že:

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školní a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola Báňská - Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě 23. 4. 2019

Bc. Radka Čopíková

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2015 – zkrácená verze
- Příloha č. 2 Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2016 – zkrácená verze
- Příloha č. 3 Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2017 – zkrácená verze
- Příloha č. 4 Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2018 – zkrácená verze
- Příloha č. 5 Rozpočet obce na rok 2019
- Příloha č. 6 Návrh střednědobého výhledu obce Dolní Lutyně na rok 2019 – 2027